VIAŢA ŞI ÎNVĂŢĂTURILE SFÂNTULUI IERARH NIFON

Carte apărută cu binecuvântarea
P.S. E F T I M I E
Episcopul Romanului şi Huşilor
— EDITURA EPISCOPIEI ROMANULUI ŞI HUŞILOR 1993 –

C U P R I N S

— Însemnare — Vedenie despre
— Din Egipt la înfricoşată Judecată
Constantinopol — Cerboaica sălbatică
— Ispită — Crucea, slava îngerilor
— Pe calea — Cum călătoresc

întoarcerii
— În lupta cu dracul necurăţiei
— Lăcomia
— Somnul
— În focul ispitelor trupeşti
— Inimă înfrântă şi smerită
— Diavolul vine din nou
— Valoarea pocăinţei
— Înălţimea smereniei
— Cum să ne rugăm în biserică
— Marea încredere faţă de Dumnezeu
— Învăţătura despre patima desfrânării
— Undelemnul candelei
— Duhul slavei deşarte
— Cum se ceartă oamenii
— Masa creştinească
— Sfaturi şi învăţături
— Milostenia şi răsplata ei
— Gândurile de hulă
— Înfricoşată măreţie a lui Dumnezeu
— Convorbire cu un diavol
sufletele spre cer
— Două tramaduiri minunate
— Când boala mântuieşte
— Moartea păcătoşilor este cumplită
— Moarte amară, curăţirea sufletului
— Dreapta judecată a lui Dumnezeu
— Rugăciune cu căldură
— Convorbire cu un înger
— Ascultând Sfânta Liturghie
— Oraş şi pustie
— Necazurile şi bucuriile dracilor
— Darurile lui Hristos şi nerecunoştinţa oamenilor
— Sfaturi către un tânăr
— Rugăciunea umilită de toată noaptea
— Potrivnici oşti
— Convorbire cu sine însuşi
— Nenorocirile şi pruncii nevinovaţi
— Convorbire cu un demnitar
— Există învierea morţilor
— Când Dumnezeu întinde curse
— Păstorul cel bun
— Marea, înotătorii şi două femei
— Spre apus
— Adu-ţi aminte, Doamne
— Vizitatorii cereşti

— Bogatul nemilostiv şi pedeapsa lui
— Negrii cu suflete albe
— Rugăciune pentru sfârşitul vieţii
— Iarăşi milostenia
— La mănăstiri

I N S E M N A R E

Din partea traducătorului

Descoperirea prezenţei vieţi a Sfântului Nifon, Episcopul Constantianei de lângă Alexandria Egiptului, se datorează monahului Lazăr din Mănăstirea Dionisiu, din Sfântul Munte Athos. Acesta, în preajma anului 1970, a găsit în biblioteca mănăstirii un manuscris vechi, necunoscut, cuprinzând viaţa, nevoinţele şi învăţătura Sfântului Ierarh Nifon al Constantianei, care a trăit în veacul al IV-lea, veacul marilor ierarhi ai Bisericii, în aceiaşi vreme cu Sfântul Atanasie cel Mare, Patriarhul Alexandriei, care a şi luat parte la înscăunarea şi apoi la îngroparea sa.

Spre deosebire de viaţa Sfântului Nifon, aflată în sinaxarele româneşti, la 23 decembrie, ziua de prăznuire a marelui ierarh, prezenta viaţa este mult mai bogată. Cuprinde, între altele, un număr de 23 de preafrumoase rugăciuni, pe care Sfântul Nifon le-a rostit în diferite împrejurări şi descrie mai multe vedenii şi descoperiri ale lui, dintre care cea mai minunată este cea a înfricoşătoarei Judecaţi.

Cartea cu viaţa Sfântului Ierarh Nifon, având ca titlu *Un episcop ascet*, a fost tipărită de Mănăstirea Paraclitu, din apropierea Atenei, în mai multe ediţii. Prima a apărut în anul 1972, iar în 1980, a patra ediţie, după care s-a făcut şi prezenţa traducere românească, cu dorinţa fierbinte ca această viaţă minunată să ajungă la cunoştinţă evlavioşilor romani, pentru folosul lor suflete.

Protosinghel Petroniu Tanase

Stareţul Schitului Românesc Prodromu

DIN EGIPT LA CONSTANTINOPOL

În timpul marelui Constantin, trăia în Constantinopol un demnitar al palatului împărătesc, numit Savatie. Era ostaş încercat şi împăratul l-a numit general al armatei, în oraşul Almiropole din Egipt. Toţi orăşenii îl cinsteau şi-i dădeau multă atenţie, dar mai ales primul guvernator al oraşului numit Agapit. Adeseori el mergea la casa generalului, însoţit de fiul său Nifon, care era de opt ani.

Într-o zi, cum stăteau de vorbă, Savatie întrebă pe guvernator:

— Ştie carte băiatul? Iar Agapit a răspuns:

— Din păcate nu ştie, pentru că oraşul nostru nu are profesori.

— Şi, şi de ce nu-l trimiţi la Constantinopol? continuă generalul.

Sunt bucuros să stea la mine acasă şi să înveţe Sfintele Scripturi”.

Agapit a rămas încântat de această binevoitoare propunere. A mulţumit călduros lui Savatie şi a început să pregătească pe băiat. Peste câteva zile i l-a dat să-l trimită la Constantinopol.

Ajungând în capitala imperiului, Nifon a fost primit cu multă bunătate de femeia generalului, care l-a dat în seama unui învăţător priceput şi credincios ca să-l înveţe Sfintele Scripturi.

Copilul învaţă cu multă sârguinţa. Avea atâta dorinţa să înveţe, încât se îndeletnicea cu învăţătura şi o bună parte din timpul nopţii. Astfel, în scurt timp, a ajuns să înveţe multe. Totodată, arata să aibă mare evlavie faţă de Dumnezeu. Îi plăcea să meargă la sfintele slujbe şi, când auzea citindu-se despre luptele şi chinuirile mucenicilor, se minuna nespus de râvnă şi bărbăţia lor. De aceea, când găsea Vieţile Sfinţilor, cuvioşi sau mucenici, le citea cu sete şi atenţie, câştigând astfel mult folos sufletesc.

Aceste învăţături îl făceau să iubească liniştea, blândeţea şi smerenia. Toţi îl admirau când îl vedeau la o vârstă aşa de tânără, având minte şi înţelepciune de

bătrân.

În chip deosebit avea mare dragoste faţă de săraci. Îi ajuta din toată inima şi le înlesnea cât putea toate cele de trebuinţă.

Auzind odată de la un bun creştin că trebuie să ne păzim curaţi de păcatele trupeşti, el se întrebă: „Oare voi putea împlini şi eu aceasta virtute? Fiindcă, pentru a scăpa de focul cărnii, trebuie o luptă crâncenă, de astăzi înainte, cu ajutorul lui Dumnezeu, nu voi mai privi la chip de femeie”.

I S P I T A

Trecuse multă vreme şi Nifon sporise şi în cunoştinţă şi în virtute. Era acum aproape flăcău; îi era dor de părinţi şi de patrie şi se pregătea să plece. Femeia generalului Savatie, însă, care nu avea copii, văzând virtutea şi sporirea lui Nifon, se străduia să-l ţină ca să-l înfieze şi să-l facă moştenitor al averii lor. Dar, neputându-l îndupleca, a căzut în adâncă mâhnire. Când a văzut-o aşa de mâhnită şi a aflat pricina mâhnirii ei, iconomul casei a cerut să-l dea pe tânăr în seama lui, adăugând: „Îl voi face eu să uite cu totul şi de părinţi şi de patrie”.

Deci, l-a luat iconomul şi a început să-l târască pe la petrecerile tinerilor cu viaţa stricată şi la felurite distracţii. Iar Nifon, tânăr şi fără experienţă cum era, s-a dedat la această viaţă de petreceri, la chefuri şi risipa, ca să se mângâie, chipurile, de mâhnire şi de lipsa părinţilor.

Tinereţea este lesne tarata pe aceste căi: căci *Vorbele rele strica obiceiurile bune*. Beţia, prostia, dezmăţul i-au întunecat mintea tânărului şi astfel, cel ce mai înainte era tăcut, paşnic, smerit, acum devenise flecar, batjocoritor, dansator, petrecăreţ. Uitase cu totul şi părinţi şi patrie şi rudenii. Părăsise studiile şi nu se mai grijea de nicio virtute.

Văzându-l în această stare, un bun creştin îi zicea adesea: „Vai de tine, Nifone, în ce stare ai ajuns! Vino-ţi în fire şi cauta să te îndreptezi!”

Aceste cuvinte făceau pe Nifon să ofteze şi să lăcrimeze adeseori, gândindu-se la viaţă pe care o duce,

însă, cu toate acestea, nu putea să o lepede. Îl tiraniza puterea obişnuinţei.

Într-o zi, s-a dus să vadă pe un prieten al său Nicodim. Acesta cum l-a văzut, se uită ţintă la el, privindu-l curios. Mirat, Nifon îi zice: „Ce te uiţi aşa la mine? Pentru prima dată mă vezi?” Atunci Nicodim îi răspunde: „Crede-mă, prietene, că tare te-ai pierdut. Fata ta mi se pare schimonosită şi neagră ca unui arap…”

Nifon a înţeles; faptele lui păcătoase îl făceau să arate aşa. Ruşinat, şi-a acoperit fata cu mâinile şi a plecat, zicându-şi în sine: „Vai de mine, de trei ori ticălosul! Cum am ajuns în această stare jalnică! Putea-voi oare să mă pocăiesc şi să mă îndreptez? Cine să-mi spună această? Cine să mă încredinţeze că mă va milui Domnul? Cum voi îndrăzni să cer milă de la Dumnezeu, după atâtea păcate câte am făcut?”

PE CALEA ÎNTOARCERII

A căzut apoi într-o adâncă meditaţie şi tot felul de gânduri i-au frământat creierul până seara. Astfel, mâhnit, s-a culcat flămând. Dar îndată a zis întru sine: „Să mă scol să fac măcar o mică rugăciune către Dumnezeu”.

Când, însă, a înţeles acest gând al lui, diavolul, ca un urător de bine ce este, a început să-i bântuie sufletul cu o teamă ciudată, şoptindu-i un gând cu totul bizar: „Dacă te scoli acum noaptea ca să te rogi, îndată te vei îndrăci şi vei innbuni”. Cu acest gând, diavolul l-a tulburat şi speriat mult timp. Totuşi, Nifon a reuşit să biruie teamă, zicându-şi întru sine: „Câtă vreme mi-am petrecut nopţile în păcate, n-am păţit nimic niciun rău şi să păţesc acum când vreau să mă rog lui Dumnezeu? Anatema ţie, duh viclean şi necurat!” Şi îndată a sărit din pat. Dar abia s-a întors spre răsărit când, i-a apărut înainte un nor negru, care l-a speriat aşa de tare încât, paralizat, a căzut în pat ca un mort. Se cutremură pentru păcatele sale şi totodată, era foarte mirat de împiedicarea ce i-o făcuse diavolul ca să se roage.

Dimineaţa însă, căindu-se, a mers la biserică şi s-a aşezat într-un colţ. Apoi, ridicându-şi ochii a văzut icoana

Maicii Domnului şi, suspinând din adâncul inimii, a zis: „Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu Fecioară, Maica milei şi a îndurării, milostiveste-te spre mine păcătosul şi mă miluieşte!”

Rostind cu ochii înlăcrimaţi această rugăciune, i s-a părut că Maica Domnului s-a întors şi-l priveşte cu faţa blândă şi veselă. Şi Nifon, a simţit o mare mângâiere. A continuat să se roage cu lacrimi multă vreme şi apoi a ieşit din biserică, zicându-şi „Vezi, ticălosule, că te iubeşte Dumnezeu şi te primeşte să te mântuiască; şi tu, L-ai părăsit. Gândeşte-te, nefericitule, cât de grabnic te-a ajutat acum Maica Domnului”. Astfel, mângâiat, a dat slavă lui Dumnezeu.

Altă dată, mergând iarăşi la acea biserică, a văzut un om păcătuind şi l-a osândit în sinea lui şi l-a urât. Când a intrat în biserică şi a ridicat privirea la icoana Maicii Domnului, o vede că-l priveşte cu asprime şi că-şi întoarce faţă de la el. Mare tulburare şi mâhnire a simţit Nifon din pricina aceasta. Mintea lui nu putea găsi pricina, dar cercetându-se cu atenţie, a înţeles: că osândise cu mintea pe acel om. De aceea Maica Domnului se întorcea acum de la el. Îndată a căzut la pământ şi şi-a mărturisit greşeală. Plângea cu amar şi rugă pe Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu să-l ierte. Astfel, rugându-se multă vreme, vede că icoana îl priveşte cu fata veselă şi aşa a ieşit uşurat din biserică.

Din acel moment, ori de câte ori greşea cu ceva, icoana Maicii Domnului îl mustra, iar el îşi mărturisea cu lacrimi greşeală, primea iertare şi mângâiere şi se îndrepta. Nu după multă vreme, a văzut în vis că se afla într-o casă mare. Deodată apar o mutime de draci negri şi întunecaţi, care veneau furioşi asupra lui cu vădită intenţie de a-l ucide. El a fugit în altă parte a casei şi, găsind o biserică, a intrat înăuntru, a închis uşile şi a scăpat de ei. Când însă a ieşit afară, iarăşi au apărut negrii şi întunecaţii. Fugind el ca să nu-l prindă, iarăşi a intrat în biserică şi aşa a scăpat.

Acest vis l-a avut mereu timp de o săptămână. De aici

a înţeles că nu este cu putinţă a se mântui de răutăţile dracilor, dacă nu merge adeseori la biserică să se roage la casa Domnului, rugând pe Dumnezeu să-l izbăvească de uneltirile viclenilor draci.

ÎN LUPTA CU DRACUL NECURĂŢIEI

Pe lângă toate acestea, îl lupta mult duhul cel rău şi necurat al desfrânării. Iar el se luptă să-l alunge, rugându-se cu multă căldura lui Dumnezeu. Într-o noapte, a văzut în vis pe întâiul Mucenic Ştefan, care i-a zis: „Bucură-te, Nifone, robule al lui Dumnezeu. Frumoasă este viaţa ta, dar ai întinat-o cu vorbe deşarte şi cu înjurături. Dar, dacă te vei lupta să biruieşti pe vicleanul drac care te îndeamnă la aceste păcate, eu îţi făgăduiesc să-ţi vin în ajutor”.

Nifon s-a trezit cu o puternică hotărâre. După ce a mulţumit Sfântului Ştefan, a luat o pietricică în gură şi a ţinut-o mai multe zile, ca să nu mai vorbească cuvinte murdare. Şi dacă vreodată îl înşela vrăjmaşul şi înjura pe cineva, se retrăgea undeva la o parte şi se lovea puternic cu pumnii peste obraz, zicându-şi „Na! O să te fac eu să te smereşti şi să înveţi blândeţea şi tăcerea, să nu te mai mânii, nici să mai înjuri!”

Pentru aceeaşi pricină şi-a luat canon să-şi dea în fiecare zi câte patruzeci de pumni. Iar dacă se întâmplă vreo ispită sau îl lupta vreo patimă atunci pumnii cădeau câte o sută două. Lovindu-se astfel zilnic, a slăbit mult cu trupul. Adeseori ameţea de durere şi cădea la pământ ca un mort, zicându-şi în sine: „Vai şi vai de tine, ticălosule, Nifon! Dacă această puţină durere nu o poţi suferi, cum vei răbda nesuferitele chinuri ale iadului? Îndrăzneşte însă, pentru că pe măsură ce omul cel dinafară, trupul, slăbeşte, în aceeaşi măsură cel dinăuntru, sufletul, se înnoieşte”.

Văzându-l diavolul că-şi pedepseşte trupul cu atâta cruzime, i-a zis: „De ce nu-ţi este milă de grumazul tău şi-l loveşti cu atâta asprime? Iar fericitul nevoitor a răspuns: „Împuţitule drac, ai venit şi aici să-mi dai sfaturi? Ar fi vai de tine, dacă ai avea trup şi ai cădea în mâinile mele, ţi-aş arăta eu ce fel de chinuri ştie Nifon...!”

L A C O M I A

Apoi, diavolul a început a-l lupta cu patima lăcomiei, dar Nifon se împotrivea cu multă bărbăţie şi-l izgonea. Şi, fiindcă acela se întorcea înfuriat şi-l războia din nou, Nifon, fiind încredinţat de ajutorul lui Dumnezeu, zicea către duhul cel viclean: „Azi voi mânca şi voi bea, ca să-ţi arăt că nici aşa nu mă poţi împiedica de la rugăciune, pentru că am pe Dumnezeu în ajutor”.

După ce a mâncat şi a băut bine, a zis către sine: „Câinele, după ce a mâncat şi a băut, latra bucuros. Deci şi tu Nifone, după ce ai mâncat şi ai băut din toate darurile lui Dumnezeu, trebuie să mulţumeşti”.

Astfel cugetând a mers la biserică şi, ridicându-şi mâinile spre cer, s-a rugat, zicând: „Slavă Ţie, Hristoase, Dumnezeul meu, că m-ai săturat de bunătăţile Tale cele pământeşti. Ci, te rog mult, Milostive, nu mă lipsi nici de cereasca Ta Împărăţie!”

Această rugăciune a rostit-o de mai multe ori. Apoi, adresându-se diavolului, a zis: „Vezi, vicleanule şi necuratule, că am mâncat şi am băut şi, cu toate acestea, n-ai putut să mă opreşti de la biserică, nici să mă împiedici să mă rog. Piei din ochii mei şi du-te în întunericul cel mai dinafară!”

S-O M nu L

Când a auzit aceste cuvinte smerite, diavolul s-a înfuriat şi mai rău şi i-a adus o somnolentă teribilă şi căscaturi neîntrerupte, vrând astfel să moleşească pe cuviosul. Acesta însă, dându-şi seama de ispita, a luat un toiag şi a început a se lovi cu mânie, zicând: „Rob nesaturat, ţi-am dat de mâncat şi de băut. Mai vrei şi somn? Te voi învăţa eu ca să dormitezi!”

Zicând acestea, se lovea neîntrerupt şi tot mai tare, încât de durerea loviturilor, în chip firesc a fugit somnul. Apoi liniştindu-se, se rugă cu trezvie. După rugăciune, a zis iarăşi: „Auzi, Nifone, acum după ce ai mâncat şi ai băut, dacă vei sluji Domnului cu statornicie, îţi voi da iarăşi să te îndestulezi de darurile lui Hristos. Dacă însă, începi să dormitezi, te voi omora cu foamea şi cu setea”. Auzind diavolul aceste cuvinte a strigat înfuriat: „Prost mai eşti şi

mai viclean decât dracii. Cine te-a învăţat atâtea vicleşuguri şi răutăţi? Cu mulţi m-am luptat eu, dar cap tare ca al tău n-am întâlnit până acum. Nu-i destul că mă chinuieşti şi mă ocărăşti, ci mă iei şi în batjocură şi, pe deasupra, spui la toţi că nu te temi de draci. Vai mie! Dacă îl trântesc o dată, el se scoală şi mă trânteşte de două ori şi de trei ori. Ce să mai fac? Ei, dar acum este tânăr. Îl voi ţară din nou în noroiul desfrânării".

ÎN FOCUL ISPITELOR TRUPEŞTI

După câteva zile, diavolul a venit din nou, aprinzând şi zădărând pe Nifon cu gânduri necurate. Acesta, însă, a înţeles războiul şi a zis întru sine: „Să o luăm dar de la început, ticălosule Nifone".

Din acea zi a început să mănânce numai pâine uscată în fiecare zi, afară de sâmbătă şi Duminică. Apoi a mâncat numai fructe şi, după puţine zile, a început să mănânce o dată la două zile sau să postească toată săptămâna, suprimând şi apă. Şi aşa îşi domolea şi osenea trupul. Mai ales pentru lipsirea de apă, obişnuia să zică: „Dacă un om posteşte patruzeci de zile, iar un altul mănâncă regulat toată săptămâna, fără însă să bea apă, acest din urmă sufere mai mult decât cel dintâi. Pentru că cine mănâncă fără să bea apă, aprinde un foc în măruntaiele lui şi este chinuit de sete, pe când cel ce posteşte şi de pâine şi de apă, are luptă mai uşoară".

Adeseori, când ardea de sete, viteazul Nifon, pentru a birui pe diavol, punea apă într-un pahar şi zicea: „Suflete al meu, ce apă bună şi rece o să bei!" Dar numai atingea apa cu buzele şi vărsă apă pe pământ. Vicleanul diavol, urmărindu-l cu neadormita lupta i-a strigat: „Mi-ai stricat toate uneltirile, ticălosule, cu puterea Răstignitului, pe care o ai în tine. Cât de înfricoşată este puterea Domnului tău!" Şi iarăşi se înarmă cu ispite şi cu zădărâri trupeşti, luptându-l în somn.

Odată i-a pricinuit un vis, că a căzut într-o faptă urâtă. Atunci el a sărit din pat şi, înţelegând ce i-a plăsmuit în vis duhul necurăţiei, a strigat către sine: „Vai ţie, Nifone, cât de mult ai dormit! Acum ce faci?" Şi, chibzuind

asupra păcatului ce-l făcuse cu închipuirea, a luat această hotărâre: „Acum, în loc de plăcere, o să suferi o amară durere”. Şi apucând un lemn gros, a început să se lovească cu mânie peste picioare, care multă vreme au fost negre de această bătaie. Şi se rugă cu suspinuri, mărturisindu-se lui Dumnezeu: „Iartă-mă, Doamne, că am căzut în păcatul cel urât al desfrânării! Miluieşte-mă pe mine păcătosul, neruşinatul, desfrânatul, întinatul şi mă povăţuieşte pe calea poruncilor Tale, precum doresc eu”.

Astfel, s-a luptat tare cu duhul desfrânării, care l-a chinuit atât de mult, încât a ajuns să-şi lovească trupul cu pietre. Paisprezece ani l-a luptat, până când Domnul l-a izbăvit şi l-a uşurat, punând capăt grelei lupte în acest fel. Dormind odată Nifon, i s-a părut că se afla într-un câmp. Iar sânul lui era plin de murdărie şi de putreziciune, care-l vătăma în chip insuportabil, deoarece putoarea care ieşea de acolo îl sufoca. Cum stătea aşa împovărat şi mizerabil, i-a apărut înainte un bărbat îmbrăcat în alb, care i-a spus: „Hai, cu mine!”

L-a urmat, ţinându-şi sânul, până au ajuns la o groapă plină de noroi. Aici Îngerul Domnului s-a întors către Nifon: „Aruncă în groapa ceea ce ai în sân”. S-a supus şi îndată a simţit o negrăită uşurare şi o potolire deplină în trupul său. Atunci s-a rugat cu căldură, zicând: „Doamne, Care ţii în mâna toată făptura, Tu mi-ai dat putere împotriva duhurilor celor necurate, ca să pot birui cu harul Prea Sfântului Tău Duh”.

Cum a rostit aceste cuvinte, avându-şi mâinile înălţate, i-a strălucit în faţa Duhul lui Dumnezeu şi i-a umplut inima de bucurie, zicându-i: „Nifone, Nifone, îţi dau putere şi stăpânire asupra necuraţilor draci! Tu, însă, îngrădeşte-te totdeauna cu adâncă smerenie, pentru că iubesc foarte mult pe cei smeriţi şi îmi întorc faţa de la cei mândri. Ia aminte, să nu te juri niciodată, să nu râzi de nimeni şi minciuna să nu iasă din gura ta. Nu te mânia şi nu judecă pe cineva, chiar dacă l-ai vedea păcătuind. Toate aceste păcate le voi pedepsi cu asprime. Ia aminte, să nu te aduni cu cei păcătoşi. Nu uita că umbli printre cursele

diavolului; păzeşte-te să nu cazi în vreo una. Îndrăzneşte! Eu sunt cu tine!”

Revenindu-şi în sine, sfântul a înţeles ajutorul dumnezeiesc şi a slăvit din toată inima pe Preabunul Dumnezeu.

Cu adevărat, şi-a zis, de acum duhul necurăţiei nu mai are putere asupra mea. Chiar dacă vreodată că mai îndrăzni să mă ispitească, eu voi fi mai tare decât el, cu ajutorul lui Dumnezeu. De aceea i-am zis: „Te înţeleg, vicleanule, şi ştiu ce mă îndemni să fac: să poftesc adică femeie şi să păcătuiesc cu trupul ei. Dar ce este acest trup? Sânge, carne, vine, şi înăuntru stomac plin de murdărie puturoasă! Dacă mai ai poftă, mergi la mormânt ca să-l vezi putred şi împuţit. Deci, unde găseşti plăcere în toate acestea, câine neruşinat?”

Diavolul şi-a dat seama de înţelepciunea lui şi se temea de el, iar sfântul îl dispreţuia şi râdea de neputinţa lui. Dar cu toate acestea, vicleanul nu lasa în pace pe robul lui Dumnezeu, ci necontenit născocea curse noi şi viclene. Fiind fără de grijă, dar nu neatent, Nifon a întrebat odată pe Domnul: „Doamne, oare a plecat cu desăvârşire de la mine diavolul?” Dar înainte de a primi răspuns, vede undeva departe de chilia lui un câine negru întins pe nişte gunoi. „Să fie diavolul acel câine?” S-a întrebat el, arătându-l cu degetul. Deodată câinele a sărit în picioare şi alergă spre el înfuriat: „Pe mine m-ai arăta? Iată am venit” – a lătrat câinele acela ameninţător. Dar, cuviosul, suflând asupra lui, s-a făcut nevăzut.

Într-o seară, iarăşi, cum stătea în strană bisericii, a venit vicleanul şi s-a urcat pe picioarele lui. Când a voit să se ridice, picioarele lui erau parcă legate. A înţeles că era diavolul. A scuipat asupra lui şi i-a zis cu ocară. „O, neruşinatule vrăjmaş al lui Dumnezeu, ai uitat câte ai păţit prin puterea Domnului meu Iisus Hristos?” S-a forţat să-şi mişte puţin piciorul drept şi, ca şi cum ar fi dat un picior satanei, i-a zis: „Dumnezeu să te piardă, vicleanule! Să ştii bine că eu nu mă tem de spurcatele tale viclenii”.

INIMĂ ÎNFRÂNTĂ ŞI SMERITĂ

După câteva zile, Nifon a avut o vedenie. Se făcea un drum larg care ducea spre răsărit şi pe care-l păzeau o mulţime de bărbaţi negri înarmaţi cu suliţe şi nu lăsau pe nimeni să treacă. La începutul drumului se înghesuiau o mulţime de oameni dar nu înaintau pentru că se temeau de acei negri. Între oameni şi află şi Nifon şi se întrebă cum ar putea trece pe drum fără primejdie. Cum stăteau ei nedumeriţi neştiind ce să facă, a apărut un bărbat îmbrăcat în alb şi s-a oprit lângă ei.

— Ce-i cu frică aceasta care vă stăpâneşte pe toţi? a întrebat el.

— Ne temem de negrii aceia, au răspuns ei.

— Şi tu de ce nu mergi? s-a adresat lui Nifon.

— De aceeaşi frică, a răspuns el.

— Nu te-ai rugat niciodată ca să ţi se dea smerenie?

— Ba da, necontenit cer acest lucru de la Dumnezeu.

— Ei atunci iată că ţi-a trimis-o! Vezi minunea?

Se vedea ca şi cum îngerul i-a despicat pieptul şi i-ar fi scos inima înaintea tuturor. A aruncat-o la pământ şi i-a pus alta în loc.

— Mergi acum pe drum, i-a poruncit îngerul. Negrii vor fi neputincioşi la trecerea ta şi nu se va atinge de tine niciunul. Atunci mulţimea a rugat pe înger:

— Fă şi cu noi, rugamu-te, cum ai făcut cu el, ca să putem merge fără împiedicare pe acest drum.

— Cereţi şi voi acest lucru de la Domnul cu rugăciune şi cu post, şi fiţi siguri că veţi primi. Dacă nu o cereţi, nu o veţi lua. Şi dacă nu o luaţi, nu puteţi trece pe acest drum. Şi să ştiţi că acesta este singurul drum care duce la viaţă. Vedeţi, acesta care a luat *inimă înfrântă şi smerită*, de mulţi ani cere de la Dumnezeu şi abia acum a dobândit-o. Uitaţi-vă la el cum merge!

Întorcându-şi privirile, îl văd străbătând drumul fără nicio împiedicare. A ajuns la prima strajă alcătuită din doi negri, care cum l-au văzut, şi-au scos săbiile împotriva lui. Dar mâinile lor dintr-odată au înţepenit şi el a trecut netulburat. A ajuns la a doua gardă, pe care a trecut-o în acelaşi chip. Tot aşa şi cu a treia şi cu a patra şi cu toate

celelalte.

După puţin timp a ajuns la un loc unde era adunată o mulţime mare de negri. Cum l-au văzut, toţi s-au repezit asupra lui ca să-l lovească, dar au rămas înlemniţi şi neputincioşi.

Erau aşa de mulţi, încât fericitul Nifon, negăsind niciun loc de trecere, a început pe unii să-i împungă şi peste alţii să calce, ca să-şi deschidă drum. „Cine a adunat aici atâţia blestemaţi, ca să ne închidă calea şi să nu mergem la viaţă?” a strigat el. Şi pe când toţi îl priveau cu admiraţie, a străbătut drumul până la capăt.

Când a dispărut vedenia şi Nifon şi-a venit în sine, era nedumerit ce să însemneze toate acestea. Dar Duhul Sfânt i-a luminat mintea şi l-a ajutat să înţeleagă. „Vrei să înţelegi ceea ce ai văzut? Ia aminte: calea pe care ai străbătut-o este calea cea strâmtă şi îngustă. Negrii, sunt viclenii draci care stau împotriva tuturor celor ce vor să treacă. Apoi trebuie să mai ştii, că nimeni nu poate să străbată această cale, dacă nu a cerut şi nu a primit inimă înfrântă şi smerită. Tu ai cerut-o şi ai primit-o. De acum *nu te vei mai teme de frică de noapte, de săgeată ce zboară ziua şi de lucrul care vine din întuneric*, pentru că Cel Preaînalt este scăparea ta. Ia, aminte, însă, că mare ispita va veni asupra ta; dar nu te va birui pentru că Eu sunt cu tine”. Acestea i le-a zis Duhul lui Dumnezeu şi l-a lăsat. Apoi cuviosul a simţit o tainică şi negrăită mireasma, care l-a învăluit.

Inima omenească, a zis el întru sine, nu-şi poate închipui cu ce se aseamănă dulceaţa miresmei Sfântului Duh. Întrece orice bucurie şi fericire. Niciodată n-aş vrea să mai gust din plăcerile şi dulceţile lumii.

Părăsind aceste cugetări, iarăşi s-a pornit asupra sa, zicând: „Vai de mine păcătosul, răul, nelegiuitul, vicleanul, blestematul! Vai de mine ca şi pe draci i-am întrecut cu păcatele mele! Ce să fac să mă izbăvesc de *cei ce lucrează fărădelegea*? Vai de mine că mă aflu în *latura şi în umbra morţii*…

Totdeauna obişnuia să zică „Vai de mine, păcătosul!”

Când mergea la biserică, după slujba se închină tuturor cu multă smerenie, iar el îşi plecă privirea, ca să nu vadă pe cineva care i se închină lui; aşa de mult uşa slavă omenească. De multe ori l-am auzit, zice ieromonahul Petru, ucenicul şi scriitorul vieţii lui, rugându-se cu suspinuri şi zicând: „Doamne, să nu mă slăvească oamenii, nici nu-i lăsa să mă respecte să să mă cinstească. Ci dăruieşte-mi slava care rămâne în veşnicie. Pentru că numai atunci se va odihni duhul meu, când se va desfăta lângă Tine”.

Adeseori mergând la biserică, se tânguia, zicând: „Ai venit aici, ticălosule, să murdăreşti pe aceşti oameni sfinţi? Vai de tine, întinatule! La vedere te arăţi om, dar cu viaţă şi cu faptele eşti ca un diavol viclean!” Şi adăugă: „Dumnezeule, miluieşte-mă că n-am făcut niciun bine spre plăcerea Ta!”

Cu aceste gânduri îşi călca în picioare iubirea de sine şi se socotea că este pământ sub picioarele fraţilor. „Nifone, îşi zicea adesea întru sine, praful pe care-l scutură fraţii de pe sandale este mai de preţ decât tine, pentru că acela provine de sub picioare sfinte, pe când tu, ticălosule, ai întrecut şi pe draci cu ticăloşia. O, vai de tine în ziua judecăţii!”

Ticălosindu-se astfel pe sine, cinstea şi slujea pe Dumnezeu cu o minunată evlavie. Când dădea un ban sau altceva vreunui sărac, zicea: *Ale Tale dintru ale Tale*, *Ţie îţi aducem Doamne*, *de toate şi pentru toate*! apoi îşi plecă capul, închinându-se cerşetorului cu frică şi cutremur, şi adăugă: „Nu-i destul că vine Hristos la picioarele noastre ca să cerşească? Trebuie oare să ne mai roage, să ne implore, să ni se închine? Nicidecum! Ci, potrivit cu poruncile Lui, noi cei dintâi trebuie să-l mângâiem, să avem milă de El. Fericit este cel ce se grijeşte de Hristos!”

Toată viaţa şi-a petrecut-o în adâncă smerenie. Dacă vreodată se întâmplă să cadă în vreo greşeală, alerga îndată la biserică să se spovedească, rugându-se lui Dumnezeu cu suspinuri ca să-l ierte. Obişnuia să zică: „De vreme ce omul păcătuieşte zilnic, de aceea trebuie să se şi

pocăiască. Astfel, ceea ce satana construieşte, noi vom dărâma”.

DIAVOLUL VINE DIN NOU

Aşa cum îi prevestise Domnul, a venit şi ispita cea mare. Era sâmbătă şi Nifon se ruga. În fiecare sâmbătă îşi începea rugăciunea seara şi o termina dimineaţa. Nu dormea deloc nici nu se aşeză pe scaun cât de puţin. Toată noaptea se ruga şi făcea metanii, imitând pe Daniil şi pe îngeri, despre care prorocul David, zice: *Închinaţi-vă Lui toţi* Îngerii *Lui*. Această rânduială o ţinea nu numai duminicile, ci şi la toate sărbătorile împărăteşti, după o rânduială bisericească. Zicea o rugăciune de cu seara şi o repetă până dimineaţa. Şi ce rugăciune era aceea? Plină de sfânta cunoştinţă şi înţelepciune. Cuprindea în sine toată teologia: Naşterea cea fără de început a Fiului, creaţia Puterilor cereşti, cele grăite şi cele negrăite, minunată iconomie dumnezeiască, măreţia făpturii, veşnicia, cele cereşti, cele pământeşti şi cele dedesubt, cele văzute şi cele nevăzute, cele descoperite şi cele nedescoperite, cele înţelese de minte şi cele neînţelese, cum vom vedea mai departe, dacă vom putea aduce de faţă vreo parte din ea.

Deci în această sâmbătă şi-a început rugăciunea că de obicei. Deodată, aude ceva ca un puternic sunet de toaca, ce-i străbătu în urechi. S-a tulburat şi s-a întrebat ce să fie. În aceeaşi clipă apare şi diavolul care urla, şi amenință şi se înfuria asupra lui Nifon. I-a paralizat mintea şi l-a lăsat tulburat şi înfricoşat. A voit să se roage, dar mintea lui nu era limpede. Îl stăpânea o toropeală, bâlbâiala, somnolenţă. De asemenea, flecăreala, o întristare apăsătoare şi o mie de alte rele.

Şi a continuat să-l tiranizeze astfel, căutând să-l lipsească cu totul de mintea sa limpede şi stăpâna pe sine. Cu totul ticăloşit de întunecarea drăcească, Nifon a exclamat: „O, păcătosule Nifone, ţi-au căzut acum pe cap toate păcatele. Ispita de care te temeai este cu adevărat înfricoşată; balaurul cel din adânc ţi-a întunecat mintea şi se află înaintea ta. Ia aminte să nu te înghită de viu!”

Zicând acestea şi-a făcut semnul Sfintei Cruci. Dar,

neruşinatul diavol i-a produs o mare tulburare şi îl chinuia cu aceste cuvinte viclene: „Nu te mai ruga în zadar, că de acum o să trăim împreună amândoi. Numai voi mişca de lângă tine nicio clipă şi îţi voi da orice vei cere”. Dar Nifon a răspuns: „Să nu te aud, necuratule drac. Dacă Atotputernicul ţi-a îngăduit să mă ucizi, primesc cu smerenie porunca Lui, dar dacă n-a rânduit aşa Dumnezeul meu, îţi dispreţuiesc toate vicleşugurile tale!” Dar există Dumnezeu?... Dumnezeu nu există!” – i-a suflat diavolul în ureche. Şi împreună cu acest cuvânt satanicesc i-a învăluit mintea cu un întuneric gros, zicându-i iarăşi: „Dar există Dumnezeu?... Dumnezeu nu există!...

Pregătise de mai înainte, vicleanul, acest plan, ca să întunece mintea cuviosului şi să-i strecoare, de ar fi posibil, îndoială că nu există Dumnezeu. Auzind, robul lui Dumnezeu, aceste teribile cuvinte, a strigăt din adâncul inimii: *Zis-a cel nebun în inima sa*: *nu este Dumnezeu*! „Pieri, întuneric urâcios şi nu huli! Pieri din ochii mei, pentru că eu cred cu tărie că există Dumnezeu, Cel ce te-a osândit în focul veşnic pentru vicleşugurile tale”.

Urătorul de bine, diavolul, înfuriindu-se, i-a întunecat şi mai mult mintea. Cu pâcla satanicestelor lui vrăji i-a scos din minte toate cuvintele duhovniceşti. A încercat zadarnic să zică un psalm că de obicei, dar îl rostea numai cu gura, căci mintea lui înceţoşată nu înţelegea nimic. Acest lucru i-a pricinuit o durere şi o mâhnire de nerăbdat.

„Vai de mine nenorocitul, nu ştiu ce să spun!” Şi a început din nou rugăciunea cu mai multă osteneală. Acest chin în rugăciune a ţinut patru ani încheiaţi. Şi diavolul nu contenea a-i repetă zilnic: „Dumnezeu nu există!”

Acest gând hulitor l-a afundat într-o nemângâiată mâhnire. Era aşa de mare tulburarea şi mâhnirea lui, că umblă că un om deznădăjduit şi nepăsător faţă de toate. Iar diavolul îi şoptea continuu: „Nu-ţi cer altceva, fără numai să încetezi rugăciunea de dimineaţă şi de seară”.

Robul lui Dumnezeu, uimit de neruşinarea aceluia, îi răspunse: „Chiar de aş cădea în nelegiuirea de a ucide pe cineva, sau orice alt rău aş face, de la picioarele Domnului

meu Iisus Hristos nu mă depărtez”.

— Ce spui? şopteşte iar diavolul. Dar există Hristos? Hristos nu există!... Eu sunt stăpânul a toate! Tu de ce te lepezi de mine?

— Da, ticălosule, există Hristos! Şi este totodată Dumnezeu şi om, a răspuns Nifon. Până când, înrăutatitule, o să mai chinuieşti făptura lui Dumnezeu? Îţi închipui că o să mă înşeli, înnegritule şi întunecatule? Ştiu bine că eşti întuneric, că în întuneric te sălăşluieşti şi cu întunericul lupţi împotriva oamenilor şi în întunericul cel mai dinafară te vei chinui în vecii vecilor! Fugi de lângă mine vrăjmaş al lui Dumnezeu şi al sfinţilor Lui!

Înrăutăţitul, însă, nu se dezlipea deloc de lângă el şi repetă mereu că, nu există Dumnezeu. „Ce, îi şoptea, vrei să spui că există Dumnezeu? Unde ai văzut tu pe acest Dumnezeu de care zici? Cine şi L-a arătat? Unde stă? Unde locuieşte? Arată-mi-L şi voi crede şi eu în El!”

Patru ani, precum am zis mai sus, l-a chinuit astfel. Fie că mânca, fie că stătea, se ruga sau orice altceva făcea, diavolul, îi aducea acest gând, ca să-l facă să creadă că nu există Dumnezeu. Îi sfredelea necontenit creierul şi îi tulbura înţelegerea cu această neîntreruptă repetare. Iar Nifon zicea că există Dumnezeu, dar uneori, amăgit de diavolul, îşi închipuia că nu există. Ajunsese până să se înşele amarnic. Dar cu toate acestea nu neglija rugăciunea şi meditaţia.

Astfel, într-o zi pe când se ruga în biserică, vine din nou diavolul, aducându-i acelaşi gând. Atunci, deodată, vede că-i apare chipul Domnului nostru Iisus Hristos. Nifon a suspinat din adâncul inimii şi, întinzându-şi mâinile spre dumnezeiescul chip, a strigat: „Doamne, Dumnezeul meu, căuta spre mine, pentru ce m-ai părăsit? Încredinţează-mă cu adevărat că exişti, ca să nu fiu silit să încetez ceea ce fac pentru numele Tău şi să fac ceea ce îmi zice cel rău”. Apoi, s-a oprit, aşteptând răspuns. Şi, pe când se uită la dumnezeiescul chip, acesta strălucea ca fulgerul, luminându-i fata şi umplându-l de o negrăită mireasmă.

Copleşit de lumină şi neputând rabda înfricoşată

strălucire, a căzut tremurând cu faţa la pământ, zicând: „Cred întru Unul Dumnezeu, Tatăl Atotţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, văzutelor tuturor şi nevăzutelor. Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Făcătorul şi Stăpânul meu şi întru Duhul Lui Cel sfânt şi de viaţă făcător. Doamne Iisuse Hristoase, mult Milostive, nu te mânia asupra mea şi nu mă izgoni de la Tine, pe mine nelegiuitul care am îndrăznit să nesocotesc Preasfânt Numele Tău. Tu ştii, Doamne, cum m-a legat vrăjmaşul afundându-mă în otrăvită necredinţa. De aceea, iartă-mi toată lipsa de evlavie faţă de nemărginita Ta iubire de oameni!”

După ce a rostit aceste cuvinte, s-a ridicat puţin de la pământ şi a văzut din nou preaslăvitul chip. O vedenie mai presus de lume. Dumnezeiască fata era preastrălucita şi-l privea cu multă blândeţe. Cu sufletul plin de bucurie, Nifon a început să cânte „Doamne miluieşte” şi a rămas copleşit de vederea cea mai presus de lume”. Cu adevărat, mare este Dumnezeul creştinilor! e exclamat el, şi de mare slavă se învredniceşte cel ce cade la preacuratele Lui picioare. Căci El nu lăsa niciodată făptura Sa să se piardă. Binecuvântat este Dumnezeu şi binecuvântată este împărăţia Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, care m-a mântuit pre mine cel ce eram *în latura şi în umbra morţii*!”

A adus multe alte mulţumiri Domnului nostru Iisus Hristos, apoi a ieşit din biserică, a mers la chilia lui şi a dormit puţin. Inima îi era copleşită de dumnezeiască fericire. Era acum de mirare să-l vezi umblând vesel, zâmbind şi bucuros. Era aşa de iubitor faţă de toţi, încât cunoscuţii lui se întrebau miraţi: „Atâţia ani l-am văzut abătut şi trist. Cum este aşa de bucuros acum? Nu cumva să fi avut vreo vedenie?” Se străduiau să găsească o explicaţie acelei taine. Dar el, din clipa în care a văzut astfel faţa Domnului, nopţi întregi stătea cu ochii la cer şi zicea:

„Miluieşte-mă, Tu, Care, Te-ai făcut om pentru mine; Tu, Care eşti Fiul Unul născut al lui Dumnezeu, îndrăznirea şi mijlocitorul nostru către Tatăl; Tu, Care eşti bogăţia milostivirii şi negrăită iubire de oameni a

necuprinsei Dumnezeiri!”

Apoi începea să-l înfrunte pe cel rău, zicând: „Unde este înrăutăţitul care zicea că nu există Dumnezeu? Să se umple acum de ruşine necuratul diavol, mincinosul, întunecatul, cel plin de ură! Am văzut pe Domnul meu, Care m-a încredinţat că şi pe fericitul Toma, când nu credea. *Măreşte suflete al meu pe Domnul şi s-a bucurat Duhul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu*!” Cu aceste cuvinte de mărire ale Maicii Domnului, laudă şi mulţumea din toată inima Celui ce îl cercetase cu acea negrăită mireasmă.

Într-o seară, după ce şi-a terminat rânduiala sa de rugăciune, a adormit puţin. Şi a văzut în somn o mare nesfârşită şi în mijlocul ei un imens stâlp de foc, având în vârf un tron strălucit. Deodată îi apare cineva şi-l întreabă: „De ce stai? Urcă-te pe stâlp, pentru că trebuie să te urci”.

Cum a auzit acest glas, a început să se caţăre. Cu mare osteneala a ajuns până sus, dar în vârf nu putea să se urce. Mai rămăseseră trei coţi de urcat; se silea să-şi ridice picioarele, ca să ajungă la tron, dar nu îndrăznea, pentru că uitându-se la nesfârşită întindere a mării, îl cuprindea spaima.

„Vai, se gândea el, ce să fac eu păcătosul! Dacă ridic piciorul să ajung în vârf, mă tem că nu cumva să alunec şi să mă înec, iar ca să mă întorc şi să cobor, este şi mai greu”. Era tulburat, nehotărât şi nedumerit. Deodată, fără să-şi dea seama cum a îndrăznit, a făcut un mic efort. A fost de ajuns ca să păşească uşor şi s-a aşezat pe tron. Cu uimire privea acum orizontul deschis în jurul lui şi se minuna, zicând: „Cum m-am urcat eu până aici? Şi cum voi putea să mă cobor?” În acea clipă s-a trezit.

Uimit, se întrebă ce să însemneze toate acestea. Acelaşi lucru l-a văzut şi în altă seară, precum şi a treia oară. Atunci nedumerirea lui a ajuns la culme. „Doamne, s-a rugat el, arată-mi ce înseamnă aceasta vedenie!”

Şi Domnul i-a deschis mintea şi a început să înţeleagă singur. Urcarea pe stâlp este drumul greu al virtuţii, care duce la cetatea cea cerească. Dar greutatea de a ajunge

deasupra ei ce înseamnă? De multe ori ne grijim de cele pământeşti şi, astfel ne îngreuiem a ajunge la nepătimire. Tronul pe care am şezut şi m-am odihnit uitându-mă la toate este nepătimirea, care se afla deasupra tuturor virtuţiilor, ca un tron. Cine se urcă pe el, vede cu ochii, curat, şi cele omeneşti şi cele dumnezeieşti, şi înţelege cum diavolul înşală pe oameni.

După ce a tâlcuit visul, Nifon a dat din toată inima slavă lui Dumnezeu, Care necontenit îl ocroteşte şi-i poarta de grijă.

VALOAREA POCĂINŢEI

Într-o zi, mergând să-l vizitez, l-am găsit în chilia sa citind. S-a bucurat din toată inima când m-a văzut. M-a primit cu deosebită dragoste, apoi s-a aplecat din nou asupra cărţii, Eu l-am întrerupt de la citire şi am început să-l întreb despre pocăinţă, la care el mi-a zis:

— Crede-mă fiule, că Bunul Dumnezeu nu va judeca pe creştini pentru că au păcătuit. M-am mirat mult de aceste cuvinte şi l-am întrebat surprins:

— Atunci, după cum spuneţi, păcătoşii nu vor fi judecaţi? Trebuie adică să credem că nu există judecată?

— Există şi prea există, mi-a răspuns el.

— Atunci cine va fi judecat?

— Ascultă, fiule, să ţi-o spun limpede: Dumnezeu nu judecă pe creştin pentru că greşeşte, ci pentru că nu se pocăieşte. Pentru că a păcătuit şi a se pocăi este omeneşte, dar a nu se pocăi este semnul diavolului şi al dracilor lui. Fiindcă nu trăim necontenit în pocăinţă, de aceea vom fi judecaţi.

Mi-a povestit apoi cu multă înţelepciune, un fapt vrednic de cunoştinţă, pe care auzindu-l, rămâi uimit de negrăita iubire de oameni a lui Dumnezeu. Atunci când l-a cercetat pentru prima oară harul lui Dumnezeu şi l-a adus la pocăinţă, i s-a întâmplat ceva asemănător fiului risipitor din parabolă. Se afla într-un loc numit „al lui Aristah” şi se gândea la păcatele sale. Deodată, harul Mângâietorului i-a atins inima şi el şi-a zis întru sine: „Păcătosule Nifone, să mergem să ne mărturisim lui Dumnezeu păcatele. Nu ştii

dacă vei mai trăi până mâine; aleargă dar acum. Ne aşteaptă acolo Tatăl milostivilor, preaînduratul Dumnezeu. Că El aşteaptă pocăinţa noastră, a ticăloşilor şi întinaţilor”.

Cu aceste gânduri alergând la casa lui Dumnezeu, şi-a ridicat mâinile spre cer şi a suspinat din adâncul inimii: „Primeşte, Părinte, pe mortul care şi-a pierdut sufletul, primeşte pe cel ce este groapa păcatelor; primeşte pe hulitorul, vicleanul, neruşinatul, înrăutăţitul, pe cel întinat cu sufletul şi cu trupul. Primeşte pe cel robit de toate puterile drăceşti. Miluieşte-mă pe mine nelegiuitul, tâlharul, lepădatul, urâciunea păcatului! Miluieşte-mă, Izvorule al tămăduirii, al milostivirii, şi nu-ţi întoarce de la mine faţă Ta cea preabună. Nu spune, Doamne: „nu te cunosc!” Nu mă întrebă: unde ai fost până acum? Nu mă trece cu vederea pe mine, ţărână, fumul, stricăciunea, nelegiuirea, ocara, urâciunea, gunoiul, sălaşul dracilor şi sminteala oamenilor! Nu mă lepăda de la Tine, Stăpâne, ci îndură-Te, şi mă miluieşte! Pentru că ştiu, Iubitorule de oameni, că nu voieşti moartea păcătosului, ci să-l întorci şi să-l faci viu. Nu Te voi lăsa până nu mă miluieşti şi mă ajuţi”. Apoi a mai adăugat, cu suflet amărât şi alte cuvinte pe lângă acestea…

Deodată, un sunet a coborât din cer şi a străfulgerat o înfricoşată raza de lumină. Acea lumină în chip de două braţe, s-a pogorât din înălţimea cerului şi s-a înfăşurat în jurul Cuviosului. „Bine ai venit, fiul Meu cel pierdut! Acum ai reînviat, copilul Meu. Ţi s-au luminat ochii, ţi-a înflorit din nou tinereţea şi de acum mă vei slăvi cu faptele tale”.

Zicând acestea, a dispărut spre cer, iar Cuviosul, din bucuria vedeniei, a venit în răpirea minţii. Iar după puţin, revenindu-şi în sine, a strigat: „Slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie! Şi aşa zicea mereu, pentru că inima lui era plină de dumnezeiască mireasmă şi gura plină de dulceaţă duhovnicească. Apoi, după această negrăită vedenie s-a rugat multă vreme. Şi în chilia să nu-şi găsea loc, cuprins de aceeaşi răpire şi uimire a dumnezeieştii îmbrăţişări. De atunci, precum spunea, a călătorit cu uşurinţă pe calea vieţii, slujind Domnului.

Aceasta extraordinară minune am auzit-o din însăşi gura lui. Ochii îi erau plini de lacrimi, când cu teamă, dar şi cu o tainică bucurie, mi-a povestit-o. Pentru că eu mereu îl rugăm stăruitor şi-l necăjeam ca să-mi povestească ceea ce i se întâmplă; iar el, fiindcă mă iubea mult, nu-mi ascundea niciodată nimic.

A petrecut deci în rugăciune ziua aceea, în care l-a îmbrăţişat Preamilostivul Dumneze. Seara, Cuviosul Nifon s-a rugat iarăşi lui Dumnezeu cu aceste cuvinte:

„Doamne, Tu, Care ai întins cerul ca o piele şi-l împodobeşti cu stele, cu soare, cu lună şi cu nori, împodobeşte-mă şi pe mine, în loc de stele cu smerenie, iar în locul soarelui să-mi strălucească Duhul Sfânt înăuntrul meu. Drept luna, înţelepciunea Ta să-mi lumineze mintea: iar în loc de nori, îmbracă-mă cu blândeţe, cu cuvioşie şi cu dreptate. Încalţa picioarele mele cu gătirea Evangheliei păcii Tale. Dumnezeul meu, Dumnezeul meu! Tu, Care ai umplut văzduhul cu bogăţia aerului, ca să-l respire şi să se bucure oamenii, revarsa cu îmbelşugare, şi în mine, harul şi darul Sfântului şi de viaţă Făcătorului Tău Duh, ca să devin asemenea cu Dumnezeu, curat şi luminos, smerit şi blând, „plin de har şi de adevăr”. Înzestrează-mă, Doamne, cu înţelepciune şi duhovnicească cunoştinţă”.

Când a terminat aceste cuvinte, iarăşi l-a îmbrăţişat lumina cerească. În acelaşi timp, s-a arata un înger al lui Dumnezeu, ţinând un vas plin de mir, pe care l-a vărsat peste capul lui, de unde curgând, i-a udat tot trupul şi locul s-a umplut de bună mireasmă. Multă vreme apoi, din hainele lui se revarsa acea mireasmă, şi prietenii lui se mirau şi se întrebau de unde vine aceasta, la care el le răspundea cu smerenie: „Eu una ştiu, că sunt cu totul cufundat în păcate, iar ce este aceasta nu ştiu”.

ÎNĂLŢIMEA SMERENIEI

Răspundea aşa, pentru că avea înţelegere smerită şi fugea de slavă deşartă şi de mândrie, şi necontenit se ruga lui Dumnezeu, zicând:

„Doamne, Tu care ai arătat pe Prea Curată Maica Ta mai cinstită decât puterile cereşti, cu rugăciunile ei, iartă-

mi păcatele mele şi izgoneşte de la mine toată necurăţia, fărădelegea, osândirea, răzbunarea, mânia, nedreptatea, nepăsarea, slava deşartă, mândria, iubirea de argint, nemilostivirea, beţia, reaua împătimire şi mai ales, înşelătoarea şi amară slavă a oamenilor. Da, Doamne, fă că oamenii să mă socotească că pe un nimic, să mă urască, să nu fie om pe pământ care să mă laude să să mă cinstească, Iubitorule de oameni. Nimeni, Doamne, să nu spună că Nifon este sfânt, ca să nu fiu osândit din pricina lui. Izbăveşte-mă de slava oamenilor, Dumnezeule al cerului şi al pământului; izbăveşte-mă de deşertăciunea cinstirii ce vine de la oameni. Cu astfel de rugăciuni îşi ducea viaţă foarte smerită".

Într-o zi, vorbea despre slava deşartă şi de smerenie, unor credincioşi care veniseră la dânsul. Când a terminat, aceştia i-au făcut metanie şi au plecat, după care, eu l-am întrebat:

— De ce, părinte, când cineva îţi face metanie, te uiţi ţintă la pământ?

— Fiule, mi-a răspuns el, când un frate mi se închină, când cade la picioarele mele, eu în mintea mea mă cobor mai jos, până la iad şi stau acolo, până când omul se ridică. Atunci şi eu mă ridic din iad şi-i răspund. Pentru că nu sunt vrednic eu, necuratul, ca fiii lui Dumnezeu să cadă la picioarele mele.

Am rămas uimit de aceste cuvinte ale lui şi suspinând din adânc am exclamat: „Doamne miluieşte!"

— Nu te mira, fiule, mi-a zis, ci mai bine străduieşte-te să faci şi tu la fel.

— Dar cum coborî în iad? l-am întrebat eu cu nedumerire.

— Dacă nu poţi cobora în iad, intra cu mintea ta sub picioarele fratelui. Dacă nici aceasta nu o poţi face, zi, măcar: „Eu sunt mai păcătos decât toţi oamenii!" Şi, dacă nici aceasta nu poţi s-o faci, atunci pleacă-ţi capul spre pământ, zicând: „Pământ sunt şi în pământ mă voi întoarce". Şi dacă-ţi vine greu, zi mereu acest dumnezeiesc cuvânt: *Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului şi mă*

mântuieşte!

CUM SĂ NE RUGĂM ÎN BISERICĂ

— Fii foarte atent când te găseşti în biserică, a continuat el. Să nu vorbeşti cu cineva şi când cânţi, nu te strădui din slava deşartă să faci glas frumos, spre plăcerea oamenilor.

— Oare este mare păcat acest lucru?

— Trebuie să ştii, fiule, că deasupra oamenilor în biserică, se afla mulţime de îngeri, care cânta împreună în chip nevăzut. Când vreun credincios începe să glumească sau să vorbească cu alţii despre cele trupeşti, îngerii care îl văd, lasa cântarea şi se întristează amar pentru starea lui, zicând: „O, în ce grea ticăloşie a căzut sufletul acestui om! Cu câtă nesimţire sta el în biserică, fără frică de Dumnezeu şi fără de ruşine. Dumnezeu i-a făcut urechile ca să le umple de rugăciune smerită şi evlavioasă, iar el le umple de râs şi de bârfeala!”

Aceste cuvinte m-au umplut de spaimă, şi de atunci intru în biserica cu mai multă evlavie. Îmi aduc aminte de cele ce mi-a spus Cuviosul, iar, dacă, vreodată uit şi spun vreun cuvânt, mă gândesc cu teamă şi mă ruşinez de îngerii lui Dumnezeu.

MAREA ÎNCREDERE FAŢĂ DE DUMNEZEU

Într-o după-amiază stăteam şi mă bucuram de înţeleptele lui învăţături. Când s-a înserat am ieşit împreună şi am mers la biserica Sfântului Mucenic Anastasie, ca să ne rugăm. Pe când treceam pe o ulitam, am auzit de la o cârciumă râs, vorbe urâte şi cântece lumeşti. Robul lui Dumnezeu a suspinat cu mult dezgust, şi-a înălţat privirea la cer, şoptind ceva şi ne-am continuat drumul. În aceeaşi clipă a încetat toată acea neorânduială drăcească. Astfel am trecut netulburaţi, fără să ne întinam urechile cu nimic necurat. Dar după ce ne-am mai depărtat, iarăşi au început ticăloşii aceleiaşi urâciuni.

Am înţeles şi m-am minunat. În clipa când Nifon, indispus, şi-a ridicat ochii la cer, a zis fără îndoială: „Doamne închide-le gurile ca să nu mai grăiască fără de ruşine, până trecem noi”. Ceea ce s-a şi întâmplat.

Am ajuns la cinstită biserica a Sfântului Anastasie, ne-am rugat cu evlavie multă vreme, şi apoi am plecat. În drum am întâlnit o casă mare. Deasupra porţii era zugrăvită Maica Domnului ţinând în sfintele sale braţe pe Prea Curatul Prunc, iar magii Îi ofereau darurile lor. Locuitorii oraşului cinsteau foarte mult această icoană şi necontenit veneau şi plecau, făcând îndelung rugăciuni.

Văzând dumnezeiescu chip al Domnului, cuviosul şi-a ridicat mâinile şi, suspinând, a început a se ruga:

„Doamne, Dumnezeul cerului şi al pământului, primeşte rugăciunea robului Tău, care trăieşte în păcate. Tu Doamne ai coborât din sanurile părinteşti, fără să le părăseşti. Şi, lăsând minunatele puteri cereşti, ai intrat în pântecele preaslăvitei Maicii Tale, a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu Maria. O, preaslăvita minune a bunei voinţe a lui Dumnezeu! A trecut Domnul cu adevărat prin uşile încuiate ale Fecioarei, gol la intrare şi purtător de trup la ieşire, uşile rămânând de-a pururi încuiate. Ai intrat Dumnezeu desăvârşit şi ai ieşit Dumnezeu desăvârşit şi om desăvârşit. Cu două firi, cu un ipostas, cu două voinţe: dumnezeiască şi omenească şi de-a pururi Domn Iisus Hristos, Cuvântul şi strălucirea Tatălui. Ai luat chipul robului, deşi erai întru totul asemenea Tatălui, afară de nenaştere şi ai devenit asemenea cu noi în toate, afară de păcat. Ai umblat astfel printre oameni, săvârşind negrăite minunim ca să-ţi arăţi şi să ne încredinţezi de atotputernicia Ta dumnezeiască. Nu mă lasa să pier, Doamne Iisuse Hristoase, în mulţimea fărădelegilor mele, ci arată-mi faţa Ta cea milostivă şi iubitoare. Umbreşte-mă cu Duhul Tău cel Sfânt. Tu ştii, Bunule şi Iubitorule de oameni, să-mi mângâi ticălosul meu suflet şi să-l îmbogăţeşti cu mila iubirii Tale de oameni”.

Astfel şi-a vărsat mirul rugăciunii sale să a mai adăugat şi multe alte rugăciuni. Deodată s-a auzit un sunet înfricoşător, ca al unui torent vijelios, venind de la icoana spre el. Duhul lui Dumnezeu s-a revărsat asupra lui ca un puternic vârtej şi l-a ridicat de la pământ. Se vedea în văzduh cu mâinile ridicate. Când a venit jos, faţa lui

strălucea ca soarele, Mergea acum, dar părea că nu se gândeşte că merge pe pământ. Ca şi cum pământul cinstea pe Cuviosul şi se făcea moale ca buretele sub picioarele lui. Ai fi crezut că este fără trup şi zboară prin văzduh. Îl însoţea slava lui Dumnezeu, care prefăcuse greutatea cea simţitoare în uşoara nepătimire.

ÎNVĂŢĂTURA DESPRE PATIMA DESFRÂNĂRII

Drumul nostru trecea pe lângă o casă cu nume rău, de femei desfrânate. Afară, la blestemată intrare, vedem un om cu o înfăţişare distinsă şi foarte mâhnit. Îşi acoperea faţa cu palmele şi plângea, apoi îşi ridică mâinile spre cer, rugându-se cu suspinuri şi iarăşi plângea plin de deznădesjde. Apropiindu-se de acel om necunoscut şi distins, Nifon a început să plângă şi el.

— Pentru numele Domnului, frate, i-a zis el, ce ţi s-a întâmplat de eşti aşa de trist şi plângi nemângâiat, în faţa intrării? Spune-mi, te rog, pentru că tânguirea ta îmi frânge inima.

— Cinstite Nifone, eu sunt îngerul lui Dumnezeu. Precum ştii, fiecare creştin, la botez primeşte de la Dumnezeu un înger păzitor al vieţii lui. Am fost rânduit şi eu păzitor unui om; acesta însă, mă amărăşte, păcătuind necontenit. Uite, acum se afla în casa de desfrânate şi păcătuieşte cu o femeie de pe drum. Văzând aceasta cădere a lui, cum să nu plâng pentru chipul lui Dumnezeu căzut în aşa întuneric?

— Dar de ce nu-l îndemni să fugă de păcat? L-a întrebat iarăşi Nifon.

— Din nefericire nu pot, i-a răspuns îngerul, nu pot să mă apropii de el, căci din ceasul în care a început să facă păcatul, s-a făcut rob diavolilor şi eu nu mai am nicio putere asupra lui.

— Dar cum nu mai ai nicio putere? Nu ţi-a încredinţat Dumnezeu mântuirea lui?

— Ascultă-mă, robule al lui Dumnezeu. Domnul a creat pe om cu voie liberă şi l-a lăsat să meargă pe calea pe care o vrea el. I-a arătat şi calea cea strâmtă, i-a arătat-o şi pe cea largă şi i-a spus: *strâmtă şi cu întristare este*

calea ce duce la viaţă şi, mare-i poartă şi largă-i calea care duce spre pieire. I-a arată încă şi sfârşitul fiecărei cai: una se bucura de puţină plăcere trecătoare şi ajunge în iadul cel veşnic; iar cealaltă are puţină osteneală, dar câştiga veşnică odihna în vecii vecilor. Ce îndemn să-i dau omului pe care mi l-a încredinţat Dumnezeu, de vreme ce însuşu Hristos, Domnul nostru, cu gura Lui îi îndeamnă pe toţi, învăţându-i şi rugându-i să fugă de faptele cele necurate?

— Şi de ce ridici mâinile spre cer, suspinând cu amar?

— Am văzut pe diavoli în jurul lui cântând din gură şi din chitare, bătând din palme şi râzând batjocoritor de el. Mă doare inima văzând pe acei blestemaţi triumfând. De aceea, mă rog lui Dumnezeu să mântuiască făptura Sa de batjocură întunecaţilor draci şi să-mi dea bucuria întoarcerii lui. Mă mai rog să mă învrednicească să-l predau acest suflet neîntinat şi curăţit prin pocăinţă.

Acestea a zis îngerul şi a dispărut din faţa noastră. Apoi am plecat şi noi. Pe drum, Cuviosul Nifon, mi-a zis că nu există faptă mai murdară decât desfrânarea. Cu toate acestea, dacă nelegiuitul se pocăieşte, Preabunul Dumnezeu îl primeşte mai repede decât pe toţi nelegiuiţii şi păcătoşii, pentru că patima aceasta se înrădăcinează în firea omului şi, pe deasupra şi diavolul o atâta mai mult cu tot felul de ispite. Pentru a birui cineva această patimă, trebuie să se nevoiască mult cu priveghere şi post. Apoi a adăugat:

„Am văzut cândva un om mergând pe calea cea largă a păcatului. Atunci mi s-au deschis ochii sufletului şi am văzut în jurul lui vreo treizeci de diavoli: unii bâzâiau ca muştele în faţa lui, alţii ţiuiau în urechile lui că ţânţarii, iar ceilalţi îl legaseră de picioare şi de gât şi îl trăgeau cu sila încoace şi încolo. La această privelişte mi s-au umplut ochii de lacrimi şi mă gândeam ce să însemneze funiile cu care îl trăgeau pe om. Mi-a descoperit atunci Dumnezeu, că fiecare funie corespunde unui fel de păcat. Diavolii, care zumzăie în urechi, îl afundă în deznădejde, iar cei cere îi bâzâie în faţă, îl fac să fie neruşinat şi obraznic.

Deodată văd, urmându-l de departe, pe îngerul său, ţinând în mână ceva ca un toiag de lemn, care la un capăt avea un crin minunat. Mergea cu capul plecat, trist, adânc deznădăjduit. Toată întristarea lui era din pricina acelui om. Îl vedea cu totul în gura iadului, pentru că era robit de tot felul de patimi. Am ridicat şi eu mâinile şi ochii la cer, să rostesc câteva cuvinte de rugăciune spre folosul lui. Dar viclenii diavoli, că ţânţarii s-au repezit asupra mea înţepându-mi mâinile, socotind că astfel mă vor putea împiedica să mă mai rog pentru el.

UNDELEMNUL CANDELEI

Cuviosul avea acest obicei minunat: când trebuia să se culce puţin, punea mai întâi un rând de pietre pe pământ şi peste ele aruncă o pătură mică. Apoi cântă imne de înmormântare ca şi cum s-ar fi îngropat singur pe sine. Pe urmă, zicea pe de rost patru Apostoli şi patru Evanghelii şi multe altele. Însemna apoi cu Sfânta Cruce aşternutul, de trei ori şi se culca, punând o piatră drept căpătâi. Adeseori în vis năvăleau diavolii asupra lui, îl tulburau şi nu-l lăsau să doarmă. Cuviosul lua atunci toiagul şi îi lovea cu putere duhovnicească, râzând de neputinţa lor, încât diavolii o păţiseră cu el. „Ce să facem cu acest încăpăţânat, se tânguiau ei? Uneori ne loveşte, alteori ne ocărăşte şi batjocoreşte tot neamul nostru!”

Într-o seară, când robul lui Dumnezeu se culcase puţin, a venit diavolul cu un târnăcop să-l lovească. Dar deodată, spăimântându-se, a ieşit afară cu mare zgomot şi a pierit ca fumul. Pe când fugea, scrâşnea din dinţi, zicând: „O, Marie, pretutindeni mă arzi, ocrotind pe acest tare de cap!”

Auzind aceste cuvinte, Nifon a înţeles că Maica Domnului îl ocroteşte şi îl apără. De aceea, el în fiecare seară, înainte de culcare, lua undelemn de la candela şi se miruiau pe frunte, la urechi şi la toate simţurile. De aceea s-a înfricoşat diavolul şi s-a făcut nevăzut. Când a văzut ce putere are undelemnul sfinţit Maicii Domnului şi al tuturor sfinţilor, dădea adesea şi la cunoscuţi să se ungă înainte de culcare.

DUHUL SLAVEI DEŞARTE

Odată, cum vorbea despre slava deşartă şi alte lucruri duhovniceşti, mi-a zis:

„Duhul slavei deşarte este foarte viclean şi trebuie mare osteneala din partea robilor lui Dumnezeu ca să se izbăvească de el. Pentru că face pe omul virtuos să se laude pe sine. Dacă este puţin slăbit de post, îi zice: „Uită-te în oglindă şi-ţi vezi faţa cât este de slabă! Este firesc să vină lumea la tine, că la un pustnic vestit. Umbla cu capul plecat, vorbeşte în şoaptă, numai cât să te auzi şi mergi încet ca să te cinstească oamenii. Da, când mergi pe drum oftează, uită-te cu evlavie spre cer. Pe cei din jur priveşte-i de sus, ca să zică oamenii: „Iată un mare sfânt!” Şi dacă iei aminte la duhul slavei deşarte, până la urma zici şi tu: „Da, ţi se cuvine o cinste deosebită, chiar şi un scaun episcopal. Sau cel puţin preot sau diacon trebuie să fii, de vreme ce toată lumea îţi zice sfânt. Apoi grijeşte-te să faci şi vreo minune cu virtuţiile tale şi vei fi slăvit şi mai mult!”

Dar ce să mai vorbesc în deşert, a continuat Sfântul. Când am început să mă pocăiesc de mulţimea păcatelor mele, s-a repezit la mine duhul slavei deşarte, umplându-mi inima de bucurie. Mi-a alungat mâhnirea, m-a umplut de o dulce mângâiere şi a zis în mintea mea: „Acum tu eşti mare şi plin de virtuţi, cine mai este pe pământ asemenea ţie?”

Uneori mi-a adus şi mirosuri de tămâie şi zicea: „Vezi că te înconjura îngerii şi tămâiază sfinţenia ta? apoi a adăugat: „Într-adevăr, Nifone, eşti fericit că ai biruit pe diavol! Şi eu mă socoteam că sunt aşa cum mă arata duhul slavei deşarte. Dumnezeu, însă, care nu vrea moartea păcătosului, mi-a dat dreaptă socoteală a minţii. Deci, când venea diavolul şi-mi zicea: „Cu adevărat, de acum eşti Sfântul Nifon, căci cine altul pe pământ, trăind în tulburări, mai lucrează astfel de virtuţi?”

Când îmi spunea acestea şi altele asemenea, vrând să mă înşele, i-am zădărnicit vicleşugurile, cu darul lui Dumnezeu.

Odată, îmi povestea Cuviosul, cum duhul slavei

deşarte l-a luptat cu multă înverşunare, zicându-i: „Iată cel mai mare sfânt al epocii noastre! Iată luminătorul lumii, iată um care prin virtutea lui se afla mai presus decât toţi oamenii! I-a mai spus şi multe altele silindu-se să-l înşele pe Cuviosul. Fericitul, însă, a înţeles vicleşugul diavolului şi a zis întru sine:

„Ia aminte, păcătosule Nifon, să nu te jefuiască acest înşelător de minte! Vezi smeritule, să nu te batjocorească; pazste-te ca şi tu eşti om ca toţi ceilalţi. Să nu-ţi pierzi mintea, ticălosule, să nu te îngâmfezi şi să nu-ţi închipui că eşti ceva. Ce este un bob într-un munte de grâu? Un bob între celelalte boabe? Aşa şi tu, eşti un om între ceilalţi oameni. Din noroiul din care sunt făcuţi toţi, din acela eşti şi tu. *Pământ eşti şi în pământ te vei întoarce*. Nu uita că eşti păcătos şi să fii judecat. Trezeşte-te, păcătosule! Nu îţi uita niciodată păcatele; tânguieşte-te pentru amară veşnicie care te va înghiţi. Acestea să le cugeţi, la acestea să te gândeşti zilnic şi să nu te îngâmfezi, socotind că eşti virtuos, drept şi înţelept, pentru că aceasta te depărtează de Dumnezeu”.

Cu o astfel de aşezare sănătoasă, Cuviosul a respins duhul slavei deşarte. Adesea, îl vedeam cerându-se cu diavolii; uneori ocărând şi dispreţuind neputinţa lor, alteori alungându-i în focul cel veşnic. Odată, duhul cel necurat, înfăţişându-ise ca un înger, a voit să-l ispitească cu părerea de sine, zicându-i: „De acum înainte vei începe să faci minuni şi numele tău va fi slăvit de oameni, pentru că ai bine plăcut mult înaintea lui Dumnezeu şi El îţi trimite, prin mine acest dar!” Robul lui Dumnezeu, însă, a înţeles cursa diavolului, l-a privit ironic şi a zis, luând în batjocură viclenia lui: „Stai să fac o minune în faţa ta!” Şi văzând alături o piatră i-a zis: „Îţi poruncesc piatră, cu puterea care mi-a adus-o acesta, să te muţi din locul tău în altă parte!” Dar piatra a rămas nemişcată şi nu s-a clintit de la locul ei. Atunci, Cuviosul a râs de vicleşugul diavolului, zicând: „Îngâmfatule, răule şi vicleanule! Darul tău nu a făcut nimic!” Apoi, mustrându-l cu dispreţ pentru înşelăciunea lui, diavolul s-a făcut nevăzut.

Altă dată iarăşi, în timpul rugăciunii, duhul slavei deşarte i-a adus gând de mândrie, că adică, stând cu mâinile înălţate către Dumnezeu, se aseamănă cu sfinţii. Şi nu numai atât, ci pe când Nifon continua să se roage, i-a adus un gând hulitor: „În ochii tuturor eşti foarte mare, te-ai făcut asemenea cu Dumnezeu!”

În clipa aceea Duhul Sfânt i-a înălţat mintea la cele creşti, i-a arătat că Dumnezeu le ţine pe toate şi cât de mare şi de înfricoşător este El; cum conduce cerul şi pământul, *marea şi toate cele ce sunt într-însele* cu mâna Sa cea atotputernică. În acelaşi timp a auzit un glas, zicându-i:

„Ia aminte, Nifone, nu cumva tu conduci cerul şi pământul? Sileşte-te să înţelegi cât de mare este Dumnezeu! apoi cercetează-te pe sineţi să te vezi cât eşti de mic şi să nu-ţi mai închipui vreodată că eşti ceva, deoarece diabolic este acest gând. Păzeşte-te dar, să nu te înşele diavolul!”

Atunci Nifon se întoarse către sine, zicându-şi

„Păcătosule şi de trei ori ticălos, îţi închipui că eşti om, stricatule şi înşelatule? Unde ţi-e mintea de o laşi să se îngâmfeze astfel înaintea lui Dumnezeu? Te-ai făcut potrivnic lui Dumnezeu, stricatule şi întunecatule! Eşti pământ şi gunoi şi, cu obrăznicie diavolească, te-ai făcut dumnezeu? Ruşine să-ţi fie! Nu te cutremuri, nu te temi de valul judecăţii, nenorocitule şi necuratule? Ce vei face? Unde te vei ascunde atunci? Pentru care vei da seama întâi şi pentru care pe urmă? Pentru neruşinare, minciună, sau hula? Pentru ura, mândrie sau pentru slavă deşartă? Pentru făţărnicie, pentru iubirea de argint sau pentru necurăţie? Vai de tine, Nifone, nelegiuitule şi răule! Nu-ţi ajung atâtea patimi? Te-ai făcut şi potrivnic lui Dumnezeu…”

Şi, suspinând din adâncul inimii, robul lui Dumnezeu a început a se ruga:

„Miluieşte-mă, Dumnezeule, pe mine rătăcitul şi nu mă lepăda pe mine sărmanul şi nimicul! Ci, iartă-mi, ca un mult Milostiv! Tu ştii, Bunule şi Iubitorule de oameni,

slăbiciunea şi ticăloşia omenească. Vindecă-mă, Doamne, cu puterea Ta şi mă voi strădui să fug de patimile cele ascunse şi să scap de vrăjmaşii sufletului meu!”

De atunci era foarte atent, şi îşi cercetă sufletul cu multă grijă! Numai cât se apropia diavolul să-i strecoare vreun gând rău şi Nifon îi strigă îndată cu mânie: „Iar ai venit, ticălosule?” Şi diavolul dispărea ruşinat. Astfel, necontenit, zi şi noapte, nu înceta vrăjmaşul să-l ispitească. Izbutea uneori să-l târască, fie în osândirea altora, fie în mânie, fie încălcarea făgăduinţei sau în altceva. Se lupta vicleanul să-l prindă în cursă, dar şi Nifon izbutea să-l biruiască, cu harul lui Hristos, care îl întărea.

CUM SE CEARTĂ OAMENII

Uneori, Nifon urmărea pe diavoli cum mergeau să ispitească pe oameni, şoptindu-le la ureche diferite răutăţi. Dar ei, avându-şi mintea împrăştiată la grijile vieţii, nu pricepeau diavolească înşelare, ci primeau gândurile rele şi se îndeletniceau cu ele, ca şi cum ar fi fost ale lor. Şi aşa, unii izbucneau în mânie, alţii în clevetire, alţii în certuri, bătăi şi pomeniri de rău. Robul lui Dumnezeu, care observă toate acestea, a zis cu mâhnire: „O, cât sunt de rai! Au pus stăpânire pe oameni şi le comanda, iar ei, fără să-şi dea seama, îndată îndeplinesc toate poruncile lor. De aceea, trebuie să cercetăm bine gândurile şi numai aşa să trecem la fapta”. Apoi a povestit cele ce urmează:

„Am văzut odată un om lucrând. Deodată a venit un negru, s-a aplecat asupra lui şi multă vreme i-a şoptit ceva. Nu departe, lucra alt om. Atunci, primul lucrător şi-a lăsat lucrul, s-a dus furios la confratele său şi a început să-l înjure. În acel moment, un alt negru s-a apropiat de al doilea lucrător, i-a şoptit şi lui ceva la ureche şi l-a pornit spre ceartă. Astfel, un diavol pornea la mânie, iar celălalt diavol făcea pe altul să se împotrivească”.

Văzând aceasta, Nifon s-a tulburat adânc, zicând: „O, diavoli înşelători şi necuraţi! Uite cum seamănă duşmănie între oameni! Iar aceştia fără de minte, fac degrabă ceea ce li se spune.

MASA CREŞTINEASCĂ

Într-o zi, trecea pe lângă o casă. Înăuntru, stăpânul casei cu femeia şi copiii erau la masă. În jurul lor a văzut sevind nişte tineri frumoşi în haine strălucite, fiind la număr exact cât erau şi căsnicii. Acea familie părea a fi foarte săracă. De aceea Cuviosul a zis mirat: „Ce este aceasta? Cei ce stau la masă sunt foarte săraci, iar cei ce-i servesc sunt plini de strălucire?”

Atunci Dumnezeu i-a descoperit cine erau cei ce serveau şi ce însemna acea minunată masă. Tinerii cei frumoşi şi luminoşi erau îngerii nevăzutului Dumnezeu, care sunt rânduiţi să slujească creştinilor în vremea mesei, ca nişte buni slujitori. Dar dacă la masă se aude vreun cuvânt nepotrivit, îndată îngerii fug de vorbă cea rea, că albinele de fum. Şi dacă se depărtează sfinţii îngeri, vine un diavol negru şi întunecat şi îi îndeamnă să vorbească cuvinte deşarte.

SFATURI ŞI ÎNVĂŢĂTURI

Cuviosul Nifon ajunsese la o mare înălţime a virtuţiilor. Luptele lui duhovniceşti erau vrednice de mirare şi mulţi veneau la el ca să îl cunoască şi să-i ceară sfat. Astfel, a venit la el un credincios şi i-a zis:

— Mult mă mir, părinte, cum de nu te înalţi cu mintea când atâta lume te cinsteşte!

— Ştii, fiule, i-a zis Cuviosul, de ce nu mă mândresc?

— Nu ştiu, părinte, i-a răspuns ucenicul cu smerenie.

— Ascultă dar! Eu în fiecare zi, de două sau de trei şi de patru ori, îmi aduc aminte de păcatele pe care le-am făcut fără frică de Dumnezeu. Şi cu cât mă gândesc la ele, cu atât sufletul meu este îndurerat, gândind că niciodată nu am făcut ceva plăcut lui Dumnezeu. De aceea nu mă mândresc. Şi când aud cinstiri şi laude, mi se par nevrednice şi laudele şi eu însumi. Tu, să zicem, mă lauzi o dată sau de două ori pe săptămână, iar eu necontenit, în toate zilele, mă îngreţoşez de mine, mă mustru, mă osândesc şi mă văd că un câine mort, plin de viermi şi de putoare.

— Spune-mi, părinte, a continuat fratele, de ce cei mai mulţi oameni urăsc pe cei virtuoşi? Unii îi dispreţuiesc

iar alţii se smintesc de ei. Puţini îi laudă, cei mai mulţi însă îi osândesc.

— Drepţii, fiule, au mult câştig din ocările ce le vin de la oameni. Îi împodobesc că pe stelele cerului. Am văzut eu un om evlavios care a câştigat numai într-o zi cincizeci de cununi!

— Spune-mi şi mie, s-a rugat fratele, cum le-a câştigat?

— Omul acela era bun şi foarte blând. Făcea mult bine vecinilor săi, iubea pe toţi ca pe îngerii lui Dumnezeu. Aceştia, însă, erau întunecaţi de cel viclean şi-l urau că pe un criminal. Şi cum obişnuieşte diavolul să calomnieze pe sfinţi prin gura păcătoşilor, aşa a făcut şi acum. Unii ziceau despre el că este viclean, alţii că a căzut în erezie. Fericitul acela, însă ce făcea? Se rugă pentru ei, zicând:

„Doamne miluieşte pe cei ce mă urăsc, mă zavistuiesc şi mă clevetesc! Nici unuia din aceşti fraţi să nu i se întâmple vreun rău pentru mine păcătosul, nici acum, nici în viitor, nici în clipa morţii, nici în ziua judecăţii. Ci, mă rog, Doamne, sfarma şi destrama uneltirile diavolului, pentru că ştii, Iubitorule de oameni, că acesta este cel ce-i ridică împotriva mea, Rogu-te, Dumnezeul meu, că, precum nu m-ai pedepsit pe mine ticălosul, ori de câte ori am greşit şi am alergat cerând iertare la milostivirea Ta, tot aşa, şi pe aceşti sfinţi, robi ai Tăi, care mă vorbesc de rău, să nu-i pedepseşti, ci sfinţeşte-i cu Duhul Tău cel Sfânt!”

„Acestea le zicea, iubitul meu, acel drept în rugăciunile sale pentru duşmanii şi calomniatorii săi. Şi de câte ori pe zi de silea pe sine şi se ruga lui Dumnezeu pentru mântuirea lor, de atâtea ori cobora din cer un înger şi-i punea pe cap o cunună de pietre scumpe. De aceea, fratele meu, Dumnezeu îngăduie adesea, că drepţii să fie ocăraţi şi vorbiţi de rău, pentru ca să se înmulţească cu miile cununile lor şi să moştenească Împărăţia Lui.

Atunci i-a zis fratele:

— Dar cum se face, că mulţi drepţi nu fac rău nimănui şi totuşi oamenii se smintesc de ei şi zic de pildă:

dacă vrea să se mântuiască, să meargă în pustiu! În oraşe stau cei mândrii şi cei iubitori de slavă, ca să se bucure de laudele oamenilor.

— Nu locul mântuieşte, fiule, a răspuns sfântul, ci purtarea, grijă, atenţia şi silinţa fiecăruia. Ia aminte la pildele ce-ţi voi spune: Precum ne adevereşte şi Moise, Enoh a fost unul din oamenii de la început, care a bine plăcut lui Dumnezeu. El a avut femeie şi copii şi ceea ce este mai minunat, el a trăit printre oameni păcătoşi. Apoi Avraam, cât de mare prieten al lui Dumnezeu a fost! A avut şi el femeie şi 318 rudenii şi robi, nenumărat aur şi argint. Totuşi, nimic din acestea nu i-au fost piedica spre mântuire! Dimpotrivă, i-a ajutat mai mult evlavia şi dragostea sa faţă de Dumnezeu.

Ia gândeşte-te şi la Lot, unde a locuit? În smintelile satanei, între sodomiţi! A văzut adesea uratele lor păcate, dar nu a judecat pe nimeni; de aceea l-a şi iubit Dumnezeu şi nu i-a închis uşa împărăţiei Sale. Şi Iov, care avea bogăţie împărătească, slava negrăită, femeie şi copii şi totuşi, în acelaşi chip şi-a câştigat şi el mântuirea. Ce să mai zic de Isaac, de Iacov, de Iosif şi de mulţi alţii? Toţi aceştia au plăcut lui Dumnezeu, nu cu forma cea dinafară a vieţii lor.

Adu-ţi aminte şi de Daniil şi de cei trei tineri! Unul în groapa cu lei, alţii în cuptorul cel cu foc, s-au rugat şi Dumnezeu i-a auzit. De asemenea, Iona a fost auzit din pântecele chitului şi tâlharul pe cruce a deschis Raiul cu rugăciunea lui. Şi să nu las din Vechiul testament pe Ezechia, pe Mânase şi pe Rahab. Vezi deci, fiule, cum toţi aceştia au bine plăcut lui Dumnezeu în diferite locuri şi chipuri! Socotesc, deci, că ai aflat răspuns la nedumerirea ta. În tot locul este mântuire pentru cel ce se străduieşte, pentru că Dumnezeu este pretutindeni.

Cât despre celălalt lucru, care ai întrebat, cum adică cei drepţi nu sunt tuturor plăcuţi, ia aminte la cele ce îţi voi spune! Nu vezi oare că Dumnezeu dă ploaie, iar unii se bucură şi alţii nu? Unul zice că-i aduce pagubă, altul zice: slava lui Dumnezeu că a adăpat pământul! Dacă vine iarna

cu frig şi cu îngheţ, săracii care tremura de frig zic: „O, Doamne, de ce ai dat frigul?” Iar cei bogaţi atunci se bucură mai mult pentru că sunt îndestulaţi cu de toate: vin, pâine, carne, căldură, haine calde şi tot ceea ce bucura trupul şi pentru că pot să se joace cu zăpadă. După, primăvara, vine vara cu căldurile mari. Atunci, unii zic: e mai bine iarna că nu sunt muşte, nici purici, nici ţânţari!

Dar de ce să mai lungesc vorba? Ajunge să ne gândim la un lucru: Domnul şi Dumnezeul nostru S-a făcut om şi a trăit cu ce nerecunoscători, a făcut nemărginit bine neamului omenesc, a izgonit demonii, a curăţat pe leproşi, a luminat pe orbi, a întărit pe slăbănogi, a îndreptat pe şchiopi, a înviat morţii, a întors pe vameşi, a luminat pe desfrânate, a săturat cu puţină pâine mulţimi nenumărate de oameni şi multe altele a făcut, pe care nu-i cu putinţă a le descrie. Şi ce recunoştinţă a primit în schimb Domnul nostru pentru toate acestea? Unii ziceau că „Omul acesta nu este de la Dumnezeu”, alţii că „este samaritean”, iar alţii că „are demon”. Unul îl înjura, altul îl pălmuieşte, alţii îl lovesc şi scuipă preacurata Lui faţă, iar la urmă îl răstignesc!

Deci, dacă Acela care ne-a creat nu a plăcut la toţi oamenii, cum va plăcea cel drept, mai ales când oamenii sunt aşa de mulţi?

Adu-ţi aminte de dreptul Abel, care niciun rău nu a făcut lui Cain şi totuşi, acesta l-a urât şi cu ajutorul celui viclean l-a omorât. Gândeşte-te dar, dacă atunci când numai aceşti doi fraţi erau pe pământ, dreptul Abel nu a putut scăpa de ură celui rău, cum va putea scăpa cineva acum, cu aşa mulţime? Cu adevărat este cu neputinţă, că este scris: *Fiule, dacă vrei să lucrezi pentru Domnul, pregăteşte-ţi sufletul de ispită*!”

Atunci, fratele a zis către Cuviosul:

— De vreme ce, părinte, am început această convorbire folositoare, te rog să-mi mai lămureşti ceva, pentru că şi creştinii de altă dată doreau să vorbească cu părinţii despre cele duhovniceşti.

— Vorbeşte, fiule, şi nu te îndoi. Dumnezeu îmi va da

cuvânt pentru folosul sufletului tău.

— Cum se face că părinţii noştri din vremea de demult trăiau şi mureau în pace, pe când noi astăzi, precum ştiţi, mergem din necaz în necaz, din mâhnire în mâhnire şi cu multă tulburare ne sfârşim viaţa?

— Oamenii de altă dată aveau multă dragoste între ei şi fiecare întâmpina pe aproapele sau cu sinceritate şi cu dreptate. Şi aveau aşa de mare dragoste pentru Dumnezeu, încât niciodată nu duceau la biserică ceva, dacă nu era desăvârşit. Acum însă, lucrurile nu mai stau aşa, ci toate cele alese le dăm pântecelui, făcându-l dumnezeu şi ceea ce este stricat şi nefolositor, aceea ducem la biserica Lui Hristos. Se ştie apoi, că în tot ce făceau, ei, slujeau cu adevărat lui Dumnezeu şi astfel îl aveau în ajutor şi împăciuitor în toate nevoile; pe când azi, precum am zis, avem pântecele dumnezeu şi acestuia îi slujim în toate, ceea ce nu numai că nu ne aduce folos şi mântuire, ci dimpotrivă, ne pricinuieşte multe dureri şi supărări.

— Părinte, a continuat fratele, fiindcă Dumnezeu vă luminează mintea cea preaînţeleapta ca să-mi spuneţi cele ce trebuie, vă rog spuneţi-mi, are durere şi sila sufletul când se desparte de trup sau poate ieşi liniştit şi uşor?

— De vreme ce n-am murit, nu ştiu bine, îi răspunse Cuviosul, zâmbind. Dar fii atent, sunt drepţi care au moarte amară şi păcătoşi care au moarte plăcută. Dar moartea amară a celui drept îi spala păcatele pe care, ca om, le-a făcut în viaţă, de vreme ce nimeni nu este fără de păcat, fără numai Dumnezeu; pe când moartea plăcută a păcătosului îi aduce o mică şi cuvenita răsplată pentru vreun bine pe care l-a făcut. Şi astfel, cel drept devine cu totul curat, iar cel păcătos cu totul necurat.

De aceea, s-o ştii bine, fiule, chiar dacă moartea dreptului pare amară, ea este temporară, pentru că de aici înainte se bucură şi se veseleşte de-a pururi; pe când păcătosul, dacă temporar are o moarte plăcută, totuşi, veşnic va arde şi se va chinui în focul cel nestins. Există desigur şi păcătoşi care au o moarte amară şi sunt trimişi

direct în iad, precum sunt şi drepţi care au o moarte plăcută şi merg direct în fericire.

Vezi, că sunt deosebite judecăţile lui Dumnezeu. Rânduieşte fiecăruia moarte potrivită cu viaţa lui. Totuşi, moartea nu este atât de înfricoşată cum este judecată care are loc în acel ceas; deoarece, când iese sufletul din trup, îl întâmpină mulţime de îngeri, dar se adună şi mulţime de demoni; îngerii îi arătă faptele lui cele bune, iar diavolii pe cele rele. Şi totuşi, aşteaptă să vină din cer hotărârea osândirii lui şi totuşi, nădăjduieşte la mântuire. Suferă, îşi ridică mâinile la cer, se roagă să nu fie predat întunecaţilor diavoli. Dar şi îngerii au atunci lupta mare şi se bucură când aud hotărârea mântuirii lui. Dimpotrivă, duhurile cele rele aşteaptă şi doresc să audă hotărârea de osândă. Şi sufletul este predat unde hotărăşte Dreptul Judecător, fie îngerilor, la fericirea cea veşnică, fie diavolilor, la osânda şi muncă veşnică.

Aceasta este, fiul meu, teamă şi cutremurul, că nu cumva să fie osândit omul la pieire. De altfel, moartea este ceva firesc, care ne aşteaptă pe toţi. Deci, ca să răspund la întrebarea ta de la început, sufletul este cuprins de spaimă şi de cutremur în aşteptarea hotărârii lui Dumnezeu, că nu cumva să fie osândit.

Terminând cuvântul, Sfântul s-a ridicat la rugăciune, pentru că niciodată nu amâna rugăciunea. Adeseori, în mijlocul mulţimii, se rugă cu mintea. În orice ceas, chiar dacă vorbea cu cineva, în adâncul inimii sale nu înceta a rosti stihuri din Psaltire. Dar, lucru şi mai minunat, chiar şi când dormea, adeseori mintea lui limpede cugetă cuvintele Domnului.

O altă însuşire a Cuviosului Nifon era dragostea lui mare pentru Sfântul Apostol Pavel. Când spunea cineva un cuvânt de laudă sau altceva despre el, inima Cuviosului se aprindea de o deosebită râvnă şi evlavie şi zicea adesea: „Pavel cel mare cât cerul şi pământul, preaiubitul meu, tăria Bisericii, prealuminosul ochi al lui Hristos; Pavel cel preafrumos şi îndumnezeit, dea pururi să fie slăvit!” Aşa grăia şi sufletul lui niciodată nu se satura lăudând pe

dumnezeiescul Apostol.

MILOSTENIA ŞI RĂSPLATA EI

Odată a venit la chilia lui un creştin, să-i ceară un sfat. După obosnuita salutare, a luat loc şi a întrebat pe Cuviosul:

— Rogu-te, Părinte, spune-mi ce folos au cei ce îşi împart averea la săraci?

— N-ai auzit ce zice Evanghelia? îi răspunse el.

— Multe am auzit şi am citit, dar aş vrea să aud ceva şi din gura sfinţiei voastre!

Atunci, Nifon i-a zis:

— Dumnezeul cerului şi al pământului să te înveţe după credinţa ta, pentru că eu sunt neputincios şi nevrednic. Dar pentru că ai venit să auzi ceva, ia aminte şi, Dumnezeu, precum am zis, te va lumina. Şi tăcând puţin a început:

„În zilele Episcopului Chiriac al Ierusalimului, trăia un om foarte milostiv cu numele Sezont. Într-o zi, acesta, trecând prin piaţa oraşului, vede un sărac gol, tremurând de frig. Atunci el şi-a scos haina de pe sine şi a dat-o săracului, apoi s-a întors acasă. Ajunsă acasă, s-a întins să se culce şi a avut un vis. Se părea că se afla într-o grădină încântătoare, luminată de o lumină curata şi nematerialnica. Era plină de flori, trandafiri, crini şi de copaci roditori, care revărsau din frunzele şi fructele lor o negrăită mireasmă. Copacii erau încărcaţi cu fructe preafrumoase, încât ramurile lor atârnau până la pământ şi fiecare avea o strălucire deosebită. Pe ramurile lor, mulţime de păsări de tot felul şi de toate culorile, cântau o cântare aşa de minunată, încât socoteai că vine din cer şi, toţi copacii, iarba şi florile aveau multă frumuseţe.

Văzând şi auzind toate acestea, Sezont a simţit o dulceaţă de negrăit şi o deosebită plăcere. Pe când se uită el uimit, a venit un tânăr şi i-a zis: „Urmează-mă!” A început a merge după el şi îndată au ajuns la o peşteră de aur. Şi-a aruncat privirea dincolo de poartă şi a văzut o curte, iar înăuntru, un minunat palat strălucitor. Cum se uită Sezont, au ieşit din palat şaisprezece tineri înaripaţi,

care străluceau ca soarele şi care purtau câte patru, de fiecare parte, un chivot aurit.

Pe când mergeau prin curte acei îngeri ai lui Dumnezeu, Sezont a înţeles că vin spre dânsul. Şi într-adevăr, s-au apropiat de poartă de aur şi s-au oprit înaintea lui. Au luat de pe umeri chivotul şi l-au pus pe pământ şi parcă aşteptau acum pe cineva să vină. Şi, cu adevărat, îndată vede Sezont coborând din palat un preafrumos tânăr venind spre locul unde se aflau îngerii. „Deschide-ţi chivotul!” le-a poruncit el, „şi arătaţi acestui om ce i-am pregătit eu pentru haină pe care mi-a dăruit-o nu demult, prin mâinile săracului”. Aceia au deschis îndată chivotul de aur şi au început să scoată din el cămăşi şi haine împărăteşti, unele albe ca neaua, altele brodate, altele prea împodobite şi, le-au întins înaintea lui, întrebându-l:

— Îţi plac, Sozont? Iar el a răspuns cu teamă:

— Nu sunt vrednic să văd nici umbra lor!

Ei, însă, continuau să-i arate alte veşminte tot mai strălucite, împodobite şi aurite, încât numărul lor era cu miile. După ce Domnul îngerilor l-a făcut, în acest chip, să înţeleagă ce înseamnă că însutit va lua şi viaţa veşnică o va dobândi, i-a zis:

— Vezi, Sozont, câte bunătăţi ţi-am pregătit pentru că, văzându-mă gol, te-ai milostivit de Mine şi M-ai îmbrăcat? Mergi dar şi continuă să faci la fel! Dacă dai săracului o haină, Eu îţi pregătesc însutit. Auzind acestea, Sozont a întrebat cu teama dar şi cu bucurie pe Domnul:

— Doamne, oare la fel faci cu toţi cei care ajută pe săraci? Le pregăteşti însutite bunătăţi şi viaţa veşnică?

Iar Acela i-a răspuns:

— Tot cel ce va jertfi pentru Mine casă sau ogor, sau slavă, sau tată sau mamă, sau fraţi sau surori, sau femeie sau copii, sau orice alt bun pământesc, *însutit va primi şi viaţa veşnică va moşteni*. De aceea, niciodată să nu-ţi pară rău de milostenia ta, nesocotind pe săracul căruia i-ai dat ceva! Că nu cumva în loc de răsplata să ai îndoită osânda şi pagubă. Deoarece acela care face un bine şi se căieşte şi ocăraşte pe sărac, îşi pierde plata şi se afla vinovat în ziua

judecăţii.

După aceste cuvinte, Sezont s-a trezit plin de uimire pentru vedenie. S-a sculat îndată din pat şi a dat alta haina unuia care ştia că are nevoie. În noaptea aceea a avut iar acea vedenie şi dimineaţă, fără întârziere, şi-a împărţit toată averea la săraci, s-a lepădat de lume şi s-a făcut monah îmbunătăţit.

Aceasta s-o ţii şi tu minte, fiule, de acum înainte, a îndemnat Cuviosul Nifon pe cel ce veniste, şi să faci tot ce poţi ca să agoniseşti însutit în ceruri!

GÂNDURILE DE HULĂ

— Crede-mă, părinte, i-a răspuns omul acela, că multe sfaturi bune am auzit, dar niciodată nu m-am folosit aşa de mult ca acum. Sunt încredinţat că Dumnezeu sălăşluieşte în sfinţia voastră şi sfinţia voastră sălăşluiţi în El. Dar ce să fac, deoarece diavolul nelegiuirii mă stăpâneşte? Fie că mănânc, fie că beau, fie că dorm, necontenit mă supără. Dar mai ales în vremea rugăciunii, la biserică, îmi aduce aminte erezii, nenumărate necuraţii şi gânduri de hulă împotriva lui Hristos Dumnezeul nostru, a Sfintei Sale Maici şi altele asemenea. Mă lupta cu atâta silnicie, încât nu mai ştiu ce să fac. Mă tem să nu cadă foc din cer şi să mă mistuie.

— Ascultă, fiule, i-a zis Cuviosul, şi poate te vei mângâia. Observa marea, când se porneşte furtuna se ridică valuri înfricoşate care se sparg de stâncile de pe ţărm. Stâncile oare nu sufăr nimic de mânia valurilor? Deloc! Valurile se lovesc de ele şi se întorc iarăşi în mare. La fel se întâmplă şi cu gândurile de hulă. Sunt aduse de diavol şi aruncate în inima omului. De ce? Ca să ducă pe robii lui Dumnezeu la deznădejdea care a omorât atâtea suflete şi le-a dat pierzării. Dacă diavolul nu reuşeşte să arunce pe om în deznădejde, se străduieşte, că, măcar să-l lovească cu gânduri de hulă vrăjmaşe. Şi dacă vede că nici aşa nu izbuteşte, atunci este biruit şi ruşinat şi, atacurile sale sălbatice se întorc asupra lui. Iar omul care a fost încercat, nu numai că nu este vinovat, ci este încununat şi slăvit de Dumnezeu.

Deci, şi tu să ai răbdare, încălzeşte-ţi râvna cu rugăciune şi post, şi ispititorul va fugi. Nu a spus oare Domnul ca *acest neam de demoni cu nimic altceva nu este decât cu rugăciune şi cu post*?

Cu aceste sfaturi, l-a întărit sufleteşte şi l-a solobozit cu pace. Şi după plecarea omului, Cuviosul mi-a spus că gândurile de hulă se nasc din osândirea altora şi din mânie.

ÎNFRICOŞATĂ MĂREŢIE A LUI DUMNEZEU

Avea Cuviosul rânduiala să se roage de la Utrenie până la ceasul al treilea din zi. Odată, cum stătea la această rugăciune cu mâinile ridicate, i s-a înălţat mintea la cer. I se părea că i se lărgise inima şi cuprinsese toată lumea şi toate tainele cereşti. Cugetă la negrăită plinătate a Dumnezeirii, cu insuflarea Duhului Sfânt. Dar, numai cât s-a gândit la înfricoşată măreţia a lui Dumnezeu, îndată şi-a revenit în sine. Se gândea apoi la ceea ce văzuse şi, cutremurat de extaz şi de spaimă, a început a alerga înfricoşat. A mers şi s-a ascuns în biserica strigând: „Doamne, miluieşte-mă!”

Când s-a liniştit puţin de acea tulburare, a ieşit şi s-a întors în chilie. Pe drum şoptea: *Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru*? *Tu eşti Dumnezeu care faci minuni*! De atunci, de multe ori când se ducea la biserică, îl vedeam mergând ca un înlemnit de spaimă.

Într-o zi, am mers după el la biserică şi am căzut la picioarele lui, rugându-l să-mi spună de ce merge aşa de aplecat şi înspăimântat. Şi el, fiindcă îmi spunea totul, mi-a răspuns:

„O, fiule, sufletul mi-i cuprins de mare spaimă! Mă gândesc, cu mintea mea desigur, cât este cu putinţă, la Făcătorul şi Dumnezeul nostru, şi mă văd pe mine însumi că pe o făptură dezgustătoare ce se târăşte pe pământ. Deoarece, cu cât omul se apropie de Făcătorul său, cu atât se vede mai afundat în păcat şi stricăciune. De aceea şi Isaia, când a văzut pe Domnul şezând pe tron între serafimi, a strigat cu spaimă şi cu cutremur:

Vai, ticălosul de mine, în ce stare mă aflu; ca om fiind

şi având buze spurcate şi sălăşluindu-mă în mijlocul poporului, cu ochii mei am văzut pe Domnul Savaot! Pentru că, fiule, aşa de mare şi înfricoşat este Dumnezeul nostru, încât nici cerul, nici pământul, nici veacurile veacurilor nu-L pot cuprinde. Şi numai gândul la El îţi produce spaimă şi cutremur".

CONVORBIRE CU UN DIAVOL

Odată, Cuviosul Nifon mergea pe drum. Puţin mai înaintea lui era un călător, care era temător de Dumnezeu. Atunci Nifon vede un diavol negru zburând în jurul acelui om şi semănându-i gânduri murdare. Acela însă, avea mintea luminată şi nu primea gândurile orbeşte, fără cercetare. De aceea, adeseori se întorcea şi scuipă pe diavol, ocărându-l.

Sfântul, văzând că diavolul necăjeşte pe om, i-a aruncat o privire mânioasă, zicându-i:

— Încetează odată, sălbaticule şi stricatule, de a mai tulbura făptura lui Dumnezeu! Ce câştig ai tu, ticălosule, dacă pierzi, ceea ce să nu fie, sufletul lui?

— Îţi voi spune îndată, i-a răspuns diavolul: Desigur, n-am niciun folos, dar, chiar fără să vreau sunt silit să-i dau război. Vezi, avem şi noi şefi peste capetele noastre, care ne dau porunci şi ne controlează că nu cumva să slăbim a război neamul creştinesc. Şi vai de diavolul pe care mai marii noştri îl găsesc lenevindu-se de la război. Îl bat şi îl chinuiesc teribil.

— Ticălosule, i-a zis Sfântul, nu ştii că te aşteaptă focul pentru cumplitele tale păcate? De ce nu te ascunzi undeva într-o gaură şi să plângi pentru nesuferitul foc ce ţi s-a pregătit?

Ruşinat, diavolul s-a făcut nevăzut. În acel moment trecea prin piaţa un monah cu chip îngeresc. Din gura lui, Cuviosul vedea ieşind flăcări care se înălţau până la cer. În urma lui mergea un înger că un stâlp de foc şi, cu sabia ridicată, îi păzea sufletul şi trupul lui. Din când în când, îngerul se întorcea înapoi şi cu înfricoşată ameninţare, izgonea diavolii care întindeau curse cuviosului monah.

— Cu adevărat, minunat este Dumnezeu întru sfinţii

Săi, zise întru sine Nifon, văzând acea uimitoare privelişte. Dumnezeu dă îndrăzneală şi putere şi putere robilor Săi şi EL Însuşi este „puterea poporului Său”. Binecuvântat este Dumnezeu!

BOGATUL NEMILOSTIV ŞI PEDEAPSA LUI

Într-o sâmbătă seara, pe când Cuviosul Nifon se afla în biserica Sfântului Anastasie, vede deoadat că apare în mijlocul poporului Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, însoţită de Sfinţii Apostoli. Părea că cerceta să vadă cu ce virtuţi se împodobeşte fiecare creştin. O vede că se bucură şi se veseleşte faţă de mulţi, cunoscând că se străduiesc cu mult osteneală pentru mântuirea lor. Faţă de alţii, însă, lacrima, şi dădea din cap cu magnire, văzându-i că nu se îngrijesc de sufletele lor. S-a oprit lângă unul dintre aceştia şi a ridicat mâinile către „Cel născut dintr-însa”, rugându-se cu lacrimi pentru pocăinţă lui.

Nifon a fost adânc mişcat şi s-a minunat, cum Preacurata Născătoare de Dumnezeu nu părăseşte pe creştini nici zi, nici noapte, ci necontenit se străduieşte pentru drepţi şi pentru păcătoşi, că niciunul să nu piară.

La urmă, după ce a trecut pe la toţi, Preacurata vede la uşa un dregător de la care mulţime de săraci cereau ajutor, dar el nu a dat nimănui nimic. Atunci, Preacurata Maica Domnului s-a apropiat de îngerul lui păzitor şi l-a întrebat:

— Spune-mi, Evtheel, are omul acesta mult aur în casa lui?

— Are, Stăpână, pentru că este iubitor de argint şi moare pentru un ban. Asupreşte fără milă pe bieţii lui slujitori, îi omoară cu foamea şi, în acelaşi timp, îi sileşte să muncească din greu.

— Şi din ce pricina nu da milostenie la săraci?

„Vine diavolul mereu, Preabuna mea Stăpână, şi îi zice: „În curând ai să îmbătrâneşti, ai să te îmbolnăveşti şi ai să zaci în pat până la cea din urmă suflare. Nu da deci nimic, că atunci o să-ţi lipsească toate şi ai să zici: Cum de mi-am împărţit din averea mea la săraci? Însă, ai să te căieşti în zadar, căci va fi prea târziu atunci”. Acestea i le

spune, Doamna mea, mereu, necuratul şi înşelătorul diavol. Iar el crede tot ce-i spune şi rămâne împietrit şi nesimţitor faţă de nefericirea celorlalţi.

— Aşa, a zis cu asprime Maica Domnului, atunci va pătimi aşa cum crede!

Şi într-adevăr, dregătorul, care credea în înşelăciunea satanei că se va îmbolnăvi, a căzut în dureri îngrozitoare şi era de nevindecat. Astfel, şi-a cheltuit toată averea pe la doctori. Cu toate acestea starea sănătăţii lui, nu numai că nu s-a îmbunătăţit, ci a mers tot mai rău şi s-a stins din viaţa ca fumul. A murit şi trupeşte şi sufleteşte. Astfel, s-au împlinit cu el cuvintele dumnezeieşti: *Iată omul care nu şi-a pus nădejdea lui în Domnul*; *ci a nădăjduit în mulţimea bogăţiei lui şi s-a sprijinit în puterea mâinilor lui*. De aceea şi noi – sfătuia pe ascultătorii sau Nifon – să luăm aminte să nu fim batjocoriţi de cel viclean. Şi mai ales, să nu fim nemilostivi şi neînduraţi faţă de săraci, mai ales dacă suntem bogaţi. Ca să nu facem neîndurat pe Domnul Cel drept şi să nu ne păgubim şi trupul şi sufletul; căci vom pierde şi lumea aceasta şi împărăţia cerurilor.

NEGRII CU SUFLETE ALBE

Altă dată, mă aflam în chilia Cuviosului, am găsit prilejul să dezleg o nedumerire a mea în legătură cu oamenii de rasă neagră. Mă gândeam dacă este vreo legătură între suflet şi culoarea trupului lor. Nu cumva sunt lepădaţi de Dumnezeu? Deoarece, îmi închipuiam că nu există în neamul lor oameni care să se nevoiască şi să se mântuiască. Nu auzisem niciodată despre vreun negru care să fi plăcut lui Dumnezeu.

— Îţi voi răspunde, mi-a zis Sfântul. Etiopienii, după neam, se trag din Sim. Şi din neamul lor sunt mulţi pe care Dumnezeu i-a chemat în împărăţia Lui. Ba şi cu minuni au straluicit unii dintre ei. Îţi voi povesti trei pilde:

„Demult, a trăit un astfel de negru, care era tâlhar. Era bărbat înalt la trup şi înfricoşat la vedere. jefuia în părţile Panefului şi era aşa de grozav încât, când răcnea, mureai de frică. Dar într-o noapte a avut un vis înfricoşat: se părea că se afla într-o câmpie foarte întinsă, stând în

mijlocul ei. La un moment dat, îşi întoarce privirea şi vede un rău de foc care curgea cu mare zgomot, mistuind în curgerea lui tot ce întâlnea.

S-a apropiat câţiva paşi să vadă. Deodată, au ţâşnit patru flăcări care l-au apucat de păr şi-l trăgeau vrând să-l arunce în râul de foc ca să-l mistuie. I s-a părut că, atunci când îl trăgeau, un glas i-a zis: „Ticălosule, dacă te pocăieşti şi te faci monah, nu te mai aruncăm aici”. S-a trezit înspăimântat. Îl cuprinsese groază şi spaimă de înfricoşată privelişte. Ce să însemneze aceasta? se întrebă el. Şi fiindcă nu putea să-şi explice, s-a hotărât să meargă la un monah pustnic să-l întrebe ce este acest râu de foc pe care l-a visat.

S-a lăsat deci de tâlhărie şi a apucat drumul care ducea la Panefo. Nu a mers mult şi a văzut o chilie pustnicească. S-a apropiat şi a bătut la uşă. Îndată i-a deschis un bătrân, zicându-i:

— Bine ai venit tinere! Cum de te-ai ostenit atâta? Nu cumva te-ai speriat de răul de foc şi de cele patru flăcări care te-au apucat ca să te arunce într-însul? Grozavă este, fiule, ameninţarea răului de foc! Vrei să te izbăveşti de grozăvia lui? Pocăieşte-te de tâlhăriile tale cele rele şi te fă monah, şi atunci te vei mântui.

Tâlharul a ascultat uimit cuvintele pustnicului şi a căzut îndată la picioarele lui, rugându-l: „Fie-ţi milă, părinte, de cel negru cu trupul şi cu sufletul! Miluieşte-mă pe mine ticălosul şi fă cu mine ceea ce îţi porunceşte Dumnezeu!

Deci, a stăruit să se roage cu lacrimi până când, acel sfânt bătrân, l-a tuns monah. După ce a învăţat toate poruncile vieţii monahiceşti, bătrânul l-a lăsat în chilia sa şi, plecând, s-a afundat mai adânc în pustie, pentru a trăi la un loc cu fiarele.

Iar acel negru, atât de mult s-a nevoit şi a ajuns la aşa măsură a virtuţii, încât, când se ruga, se vedea că un stâlp de foc care lumina. Mii şi nenumăraţi diavoli se aruncau asupra lui, dar nu aveau nicio putere. Rugăciunea lui îi ardea şi îi nimicea cu totul. Înţelepciunea lui

Dumnezeu îi luminase mintea. Scria cărţi şi trimitea scrisori părinţilor schitului şi la mulţi alţii. Pe toţi îi folosea, învăţându-i înaltă şi luminată învăţătură a lui Hristos. Şi când a murit acest negru, sfintele lui moaşte au izvorât mult mir, care, după adeverirea multora, vindeca pe demonizaţi şi pe toţi bolnavii. Dar ajung acestea despre el.

Un alt negru, bătrân şi sărac, trăia vagabond într-un oraş. Gura lui necontenit şoptea ceva şi, de aceea, mulţi ziceau că este nebun. Odată s-a abătut mare secetă peste acele locuri. Pământul este ars, animalele mureau şi toată verdeaţa se îngălbenise. Locuitorii oraşului cu episcopul lor făceau necontenit slujbe şi privegheri, dar în zadar. În cele din urmă episcopul vede într-o noapte, în vis, un înger cere îi zice:

— Dumnezeu îţi porunceşte să iei pe toţi clericii tăi şi să mergi la poarta cetăţii. Pe cine vei vedea acolo mai întâi venind dinspre sat spre oraş, pe acela să-l rogi mult până când îl vei convinge să se roage lui Dumnezeu pentru voi că să vă trimită ploaie.

Zicând acestea, îngerul a dispărut. A doua zi dis-dimineaţa, după slujba Utreniei, episcopul a mers cu clerul sau la poartă pe care i-a indicat-o îngerul. N-a trecut mult timp şi au văzut venind spre oraş un negru foarte bătrân, care ducea în spate o sarcină de lemne.

— Bătrânule, l-a rugat îndată episcopul, roagă-te Milostivului Dumnezeu, să se milostivească şi să trimită puţină ploaie peste acest pământ uscat!

Fără să mai aştepte alt cuvânt, bătrânul negru a ridicat mâinile şi s-a rugat. Şi, numaidecât, a început să tune şi să fulgere cu putere; s-a pornit vânt, s-au adunat nori pe cer şi a început să plouă cu găleata. Toate acestea s-au petrecut cât ai clipi din ochi, numai cu rugăciunea acelui negru. Aşa de tare a plouat, încât erau în primejdie şi casele să se înece de atâta ploaie. Atunci, episcopul a rugat iarăşi pe bătrân să se roage pentru oprirea ploii. Şi, acela şi-a ridicat a doua oară mâinile spre cer şi potopul s-a oprit. Când toate s-au liniştit, episcopul a rugat pe bătrân

să-i spună cine este şi cum trăieşte, de are aşa de mare îndrăzneală înaintea lui Dumnezeu; iar bătrânul, a răspuns cu smerenie:

— Mă vezi că sunt un biet negru şi cauţi la mine virtute?

— Pentru numele Domnului a stăruit episcopul, spune-mi tot adevărul, pentru slavă lui Dumnezeu.

— Nu am făcut, preasfinte, nimic bun. Iată, de când m-am făcut creştin, n-am mâncat, în dar, pâine de la om. În fiecare zimerg la pădure şi adun o mică sarcină de lemne. O iau în spate şi, mergând la oraş, o vând. Din ceea ce câştig păstrez câţiva bănuţi, cât îmi trebuie pentru hrana zilei, iar restul îl dau fraţilor mei, săracilor. Când ninge şi nu pot merge la munte, aştept până se face iarăşi vreme bună. Atunci, după obicei, merg la pădure, adun mica mea sarcină de lemne ca s-o vând şi să mă bucur, că întotdeauna, cu săracii mei. Apoi, bătrânul şi-a luat sarcina de lemne în spate, s-a închinat episcopului şi clerului şi s-a dus în oraş să le vândă.

Dar, să mă opresc şi cu aceasta. Să-ţi povestesc acum, fiule, viaţa unuia, ca să te încredinţezi, că pe toţi oamenii i-a chemat Dumnezeu în Împărăţia Sa.

Când trăia iubitorul de Hristos, Împăratul Constantin, am vizitat ţinutul de lângă mare unde se afla o chinovie. Cum vorbeam cu fraţii despre lucruri duhovniceşti, a venit vorba despre negri, că, pe foarte mulţi dintre ei i-a proslăvit Dumnezeu. Atunci, un frate cu numele Harisidem, mi-a zis:

„Eu am cunoscut un negru care a fost mare ascet. Şi, fiindcă toţi doreau să afle despre nevoinţele sale aspre, Hariside a început aşa: Mă găseam şi lucram la o vie a obştii noastre. Într-o zi, văd un negru şezând lângă un butuc de vită. Avea lângă el un vas plin cu apă şi puţine ierburi sălbatice pe care le mânca. L-am observat mai multe zile, mereu, şi m-am minunat de viaţa lui aspră; pentru că într-o lună de zile nu a schimbat apa din vas deşi, se stricase şi se împuţise. De mai multe ori l-am rugat să mă lase să-i schimb apa şi să-i aduc puţină pâine, dar nu

a fost cu putinţă. Stătea mereu în acelaşi loc în tăcere şi toată noaptea cântă şi se ruga. În timpul verii, când se încălzea foarte tare, mergea la malul mării, stătea pe o poatra şi-l ardea soarele toată ziua. Când mergea cineva să-l vadă, el o făcea pe nebunul şi zicea: „Da, da, ştiu că ai venit să mă omori, dar te vede Dumnezeu de sus” şi arătă cu degetul spre cer.

Acestea sunt, fiule isprăvile negrilor, a spus Nifon terminând cuvântul. De aceea, să nu socoteşti că ei sunt lepădaţi de Dumnezeu, ci precum via face struguri şi albi şi negrii, tot aşa şi Dumnezeu a creat pe oameni, unii albi, alţii negri, alţii galbeni. Asemenea aş zice, ca şi pământul este de multe feluri. Acestea i le-a spus robul lui Dumnezeu şi s-a ridicat la rugăciune. Şi-a întins mâinile spre cer şi a început să se roage.

RUGĂCIUNE PENTRU SFÂRŞITUL VIEŢII

„Doamne, Dumnezeul Puterilor, Cel mare şi înfricoşat, cel bogat şi prea bun, cel prea milostiv şi îndurat, pleacă-Te şi mă auzi pe mine învechitul şi păcătosul. Tu, Care ai mântuit pe Iona din pântecele chitului şi pe Daniil din gurile leilor, mântuieşte-mă şi pe mine în ceasul morţii de întunericul cel adânc al tuturor răutăţilor. Să nu îngădui diavolului să vină la patul morţii robului Tău. Să nu vadă, Doamne, sufletul meu întunericul diavolilor, nici în veacul de acum, nici în cel ce va să fie, nici la ieşirea sufletului, nici când se urca el în văzduh.

Să nu batjocorească, blestematul balaur, ticălosul meu suflet, când va ieşi din acest ticălos trup. Să nu-l răpească, Domnul meu, Hristosul meu, Iisusul meu, Dumnezeul meu, Lumina mea, să nu-l răpească duhul cel întinat şi împuţit şi să-l târască în prăpastia pierzării. Să nu vadă ochii mei, Stăpâne şi Dumnezeule al cerului şi al pământului, urâtul şi întunecatul lui chip.

Ci, în ceasul sfârşitului meu, Împărate al meu, Preasfinte, întreit Sfinte şi Preaslăvite, trimite-mi mila Ta şi adevărul Tău. Trimite, Dumnezeul meu, în acea zi la robul Tău, pe Arhistrategul Mihail; trimite-mi pe Gavriil, pe Uriil, pe Rafail, pe mării şi strălucitii voievozi cu preacuratele şi

prea fericitele lor oştiri, ca să zdrobească pe nesaturatul balaur al iadului, care scrâşneşte cu dinţii, poftind să răpească şi să înghită pe cel ce trăieşte în evlavie. Afundă-l, Dumnezeul meu, în ceasul sfârşitului meu, cu toată întinata lui oştire în adânc, în tartar, în întuneric şi în scrâşnirea dinţilor.

Trimite, Doamne Iisuse Hristoase, fericirea mea, învierea mea, trimite în ceasul acela pe Iubitorul de oameni şi Milostivul Dumnezeu, Duhul Adevărului, să ia duhul meu în negrăită dulceaţă şi în sfinţenia Lui cea veşnică. Trimite-L să mă întărească cu sabia ce va merge înainte şi va nimici pe viclenii stăpânitori ai întunericului, pe necuraţii diavoli. Pentru ca să cadă în foc, în întuneric, în haos, în iad, această urâciune a fărădelegii şi eu să pot trece, fără durere, vămile văzduhului şi să ajung la Tine, Lumina cea în trei străluciri.

Să cad la milostivirea Ta, să sărut preacuratele Tale picioare, să mă umplu de dumnezeire, de Duhul Tău cel Sfânt şi să mărturisesc nemăsurată minune pe care ai săvârşit-o pentru mine: cum m-ai adus la pocăinţă, cum m-ai învăţat şi cum, *din adâncurile pământului iarăşi m-ai scos*. Pe toate le voi spune înaintea sfinţilor îngeri, cuprins de strălucirea dulceţii şi de fericirea dumnezeieştii bucurii şi-ţi voi cânta atunci marea cântare a cântărilor, răpit de negrăita mireasmă a harului şi a dumnezeieştii Tale frumuseţi.

Auzi-mă, Dumnezeul meu, deşi în fiecare zi fac fărădelegi înaintea ochilor Tăi; auzi-mă, Împăratul meu, Mântuitorul meu, şi mă învredniceşte să intru în slava Ta, precum Te rog ziua şi noaptea şi cer de la măreţia Ta cea fără de moarte şi dătătoare de viaţă. Cu căldură Te rog iarăşi şi mereu, Doamne Iisuse Hristoase, trimite în ceasul sfârşitului meu pe Prealuminata Fecioară, pe Biserica cea prea curată, pe păzitoarea cea sfântă a bogăţiei Tale, să mă întărească, Hristoase al meu.

Trimite-mi în ceasul acela pe Sfântul înaintemergătorul şi Botezătorul Ioan, steaua cea luminoasă, pe Apostoli, pe proroci şi pe mucenici, pe

mărturisitori şi pe evanghelişti, pe cuvioşi şi pe drepţi, ca să slăvească făptura Ta. Da, Nemuritorule Doamne, ascultă-mă pe mine păcătosul şi mă învredniceşte să dobândesc slava Ta cea negrăită, veşnică şi întreita.

Ci, Doamne da odihnă şi la tot robul Tău în ceasul sfârşitului lui şi asculta această rugăciune spre ruşinea necuraţilor demoni. Pierde-i, Stăpâne, cu mâna Ta cea atotputernică; pierde-i, Atotputernice, cu sabia Ta, arde-i, Atotputernice, Preaînalte, şi înfricoşate, cu trăsnetul mistuitor al puterii Tale. Să fie Doamne această rugăciune pentru toţi cei care se afla în ceasul sfârşitului, răcorire şi odihnă, somn şi linişte, mireasmă şi bucurie, întărire şi scăpare, sprijin şi ajutor. Da, Doamne al părinţilor celor sfinţi, care bine au plăcut Ţie din adâncurile veacurilor şi până astăzi, nu trece cu vederea cererea mea, Sfinte; nu te întoarce de la rugăciunea mea Milostive, ci, fă această rugăciune a mea sabie cu două ascuţişuri, dumnezeiască, cerească, ucigătoare pentru demoni, cu urgie împotriva duhurilor răutăţii, dar plină de bunătate, de iertare, de milostivire şi bunăvoinţă, pentru că această rugăciune să covârşească mulţimea păcatelor celor ce se afla în ceasul sfârşitului şi să le uşurezi povara lor, să le miluieşti, Sfinte sufletul lor şi să le sfinţeşti suişul lor spre Tine.

Încununează-i cu milostivirea Ta, scrie-i în cartea aleşilor tăi, dăruieşte-le desfătarea raiului. Şterge nelegiuirile lor cu nemărginită bogăţie a darului milostivirii tale; iartă-i, miluieşte-le sufletul lor şi-i mântuieşte. Milostiveste-Te, ajuta, miluieşte, acoperă şi-i păzeşte după mare milă Ta. Arată-ţi, iubirea Ta de oameni; trimite-le înger de pace şi preacurata Ta dragoste; deschide-le braţele Tale cele pământeşti, înmiresmează-i cu nespusele Tale miresme, ca să fugă de la ei ruşinaţi uraţii şi înşelătorii diavoli. Fă-i cenuşa în focul gheenei pe cei ce îndrăznesc să chinuie şi să înspăimânte bietul suflet.

Să se împlinească aceasta ori de câte ori se va auzi săraca mea rugăciune. Da, Stăpâne Iisuse Hristoase, Lumina lumii, auzi-mă ca un Preabun şi dă har şi milă acestei rugăciuni. Fii, Tu însuţi ajutor, acoperământ şi

mântuire celui ce va chema numele înnoroiatule Nifon. Auzi-mă, Doamne, auzi-mă Iubitorule de oameni Sfinte şi dăruieşte-mi cererea care cheamă Preaputernic numele tău. Amin”.

Când a terminat această rugăciune, deodată a strălucit în jur o minunată lumina. Şi în mijlocul luminii s-a arătat Iisus Hristos, umplându-i inima de bucurie, pentru că l-a sărutat cu dumnezeiască sărutare de trei ori, în timp ce Cuviosul, la fiecare sărutare, zicea plin de bucurie: Amin, Amin, Amin.

Atunci i-a vorbit Domnul:

„Bine, sluga bună şi credincioasă, am auzit rugăciunea Ta şi-ţi voi da din belşug tot ceea ce ai cerut pentru mântuirea creştinilor. Celui ce va pomeni numele tău în rugăciunea sa, acasă sau în biserică, îi voi sta în ajutor în toate primejdiile şi necazurile şi îndeosebi în clipele cele din urmă ale vieţii sale. Pe cei ce Mă vor slăvi pentru numele tău, îi voi milui cu îmbelşugare şi, pe cei ce Mă vor chema prin tine, îi voi întări, le voi da putere, voi zdrobi sub picioarele lor, cu dumnezeiască Mea putere, toată împotrivirea diavolească. Iar când va sosi ceasul ca şi tu să părăseşti această viaţă, Eu însumi voi veni la tine cu sfintele oştiri cereşti. Cu mâinile Mele voi lua sufletul tău şi te voi odihni cu pace, în sanurile lui Avraam”.

Cu aceste cuvinte, Domnul l-a sfinţit, imiresmand toate simţurile lui cu preacuratul şi preasfântul Sau Har. Plin de bucurie şi de veselie, Nifon a început a slăvi pe Dumnezeu, zicând:

„Iisuse Cel Preadulce şi frumos, ai venit la smerita Ta făptura, Viaţa, bucuria şi mireasma preacuraţilor îngeri, ai venit să bucuri pe netrebnicul Tău rob. Bine ai venit, Cela ce toate le plineşti! Cel ce eşti mai presus decât toată bucuria. Binecuvântat şi preamărit este Cel ce vine! Pomeneşte-mă întru slava Ta, în raiul cel preafrumos, pomeneşte-mă în cer, în cântările îngerilor, pomeneşte-mă; o, Tu, Cel binecuvântat de heruvimi şi de serafimi, mare şi prealuminat, preasfânta strălucire şi desăvârşită pecete a Tatălui, pomeneşte-mă. O, nesfârşit ocean al iubirii celei

fără de moarte, câtă vreme voi mai sufla să mă miluieşti. Doamne Iisuse Hristoase, să nu te depărtezi de la mine, acoperă-mă şi-mi arăta calea care duce la veşnicie”.

Când Sfântul Nifon a încetat această cântare de laudă, Domnul l-a privit cu dumnezeiască dragoste şi l-a binecuvântat:

„Pace ţie, Nifone, fiul Meu. Şi S-a înălţat la ceruri”.

După ce şi-a terminat rugăciunea, Cuviosul a ieşit să vină la mine. Era plin de o dulce bunătate şi chipul lui strălucea. În jurul lui se revarsa mireasma Duhului Sfânt, încât am crezut că mă aflu în Rai.

Această mare şi minunată rugăciune m-am străduit să o scriu cu multă grijă, precum a spus-o Cuviosul, pentru că toţi păcătoşii să aibă mângâiere şi uşurare când li se va citi la ieşirea sufletului. El însuşi mi-a spus că rugăciunile sfinţilor sunt de mare ajutor la vreme de primejdie, întristare şi nevoie, dacă sunt rostite cu credinţa neîndoita. Deoarece, sunt pline de Duhul Sfânt, de cunoştinţă, de pricepere şi înţelepciunea lui Dumnezeu.

IARĂŞI MILOSTENIA

Odată, cum mergeam cu Sfântul Nifon prin piaţa oraşului, văd la dreapta mea pe un om care aştepta ceva. Veneau după el mulţi săraci cerându-i ajutor. Iar el; făcându-se că-i alunga, le punea repede în mâna milostenia sa aşa se ascundea de oameni. Cum l-am observat, l-am tras de mână pe Cuviosul şi i-am spus despre virtutea acestui om. Iar el, mi-a zis:

Este mare înaintea lui Dumnezeu. Îl cunosc, pentru că de mai multe ori m-am întâlnit cu el. Apoi, după câteva zile iarăşi l-am întrebat despre această virtute şi el mi-a povestit această străină minune:

Eram copil, cam de 12 ani, mi-a zis el şi m-am dus la biserica Sfântului Apostol Toma, să mă rog. Aici am găsit un preot învăţând poporul şi, între altele, a vorbit şi despre milostenie. Zicea că cel ce dă milostenie la săraci este ca şi cum ar pune în mâna Domnului ceea ce dăruieşte. Când am auzit acest cuvânt m-am mirat şi am judecat pe omul lui Dumnezeu, zicând că este mincinos. Pentru că,

gândeam, de vreme ce Domnul este în ceruri de-a dreapta Tatălui, cum poate să fie pe pământ ca să ia ceea ce dăm la săraci.

Deci, pe când mergeam şi mă gândeam la cele auzite, văd din întâmplare un sărac zdrenţăros care avea deasupra capului lui, o, minune, chipul Domnului nostru Iisus Hristos. Şi cum mergea săracul, s-a întâlnit cu un om milostiv, care i-a dat o bucată de pâine. Dar când acel iubitor de săraci a întins mâna sa către cerşetor, a întins şi Domnul din icoana mâna Sa, a luat pâinea şi a mulţumit, apoi a dat-o săracului. Însă nici acesta, nici cel milostiv nu au văzut nimic. M-am minunat şi am crezut. De aici ştiu că cel ce dăruieşte fraţilor celor nevoiaşi, pune darul său cu adevărat în mâinile lui Hristos. Aceasta icoană a lui Hristos o văd deasupra tuturor săracilor şi de aceea mă străduiesc să fac cât pot milostenie, care atât de mult îi place Domnului.

LA MĂNĂSTIRI

Odată, Cuviosul s-a hotărât să meargă să se închine la cinstită biserica a Marelui Mucenic Focă. Voia să vadă şi pe monahii acelei mănăstiri şi să se învrednicească de rugăciunile lor. M-a luat şi pe mine; am coborât la ţărm şi ne-am urcat într-o corabie care mergea în acea parte. Corăbierii însă, imediat au început să cânte şi să vorbească între ei lucruri urâte. Eu mă simţeam foarte indispus, dar Cuviosul se aşezase de-a dreapta corăbierilor şi zâmbea bucuros. În toată călătoria nu a vorbit deloc, nici nu l-am văzut rugându-se că de obicei, ci numai mişca buzele şi zâmbea.

Când corăbierii au pus masa, ne-au chemat şi pe noi să mâncăm cu ei, iar Cuviosul, nevoind să-şi arate nevoinţa sa, a mâncat şi a băut ceea ce i-au dat. De astfel, aşa obişnuia peste tot să mănânce tot ce i se punea înainte, precum spune Fericitul Apostol Pavel. Când, însă, se afla singur în chilia sa, avea rânduiala deosebită. Mai pe urmă, l-am întrebat ce văzuse pe mare de zâmbea aşa bucuros, deşi corăbierii cântau cântece urâte.

„Spune-mi, a răspuns, cum să nu mă bucur şi să nu

mă veselesc, de vreme ce, de când am intrat în corabie, Domnul nu S-a depărtat deloc de lângă noi? Necontenit L-am văzut călătorind împreună cu noi. Am ajuns la biserica Sfântului Focă şi ne-am închinat, apoi am vizitat câteva mănăstiri. Ne-am bucurat de bisericile văzute şi de rugăciunile cuvioşilor părinţi. Apoi ne-am întors în oraşul nostru.

Trebuie să mai spun că în Constantinopol nimeni nu-l cinstea ca sfânt. Aşa se ruga şi el, să-l socotească oamenii ca pe un nimic. Şi Dumnezeu i-a ascultat rugăciunea. Cei mai mulţi, nu numai că nu-l socoteau sfânt, ci şi râdeau de el în chip necuviincios. El, însă, nu se supără, ci, se rugă pentru ei, zicând:

„Doamne miluieşte pe cei ce mă batjocoresc şi mă ocărăsc. Tu ştii că vicleanul diavol îi îndeamnă la rău, pentru ca să mă facă şi pe mine să supăr necontenit preasfânt numele Tău. Rogu-Te, Atotputernice Dumnezeule şi Doamne al milei, iartă şi binecuvântează pe cei ce mă dispreţuiesc. Fă-i pe ei duhovniceşti, sfinţi mari, dă-le lor bunătate şi blândeţe, dăruieşte-le pace, luminează-i şi-i învredniceşte să se bucure de slava Ta cea veşnică, Iubitorule de oameni”.

Aceste rugăciuni îl bucurau şi-l veseleau. Faţa lui înflorea că trandafirul şi adesea zicea:

„Cel ce fuge de dispreţul, batjocură şi ura oamenilor, nu trăieşte în duhul lui Dumnezeu, nici nu va moşteni împărăţia cerurilor. Să ştie bine acest lucru cel ce voieşte să se mântuiască. Să nu fugim din locul unde oamenii ne nesocotesc şi ne dispreţuiesc, ci, să stăm cu răbdare şi Dumnezeu ne va da negrăită slavă. Dimpotrivă, să fugim de locul unde întâlnim laudă şi cinste. Numai aşa ne vom putea mântui şi câştigă Raiul. Ocara este tot aşa de trebuitoare, robilor lui Dumnezeu, precum Evanghelia este necesară Bisericii. Nu ne foloseşte să fim slăviţi de oameni”.

VEDENIE DESPRE ÎNFRICOŞATĂ JUDECATĂ

Într-o seară, după ce şi-a terminat obişnuită rugăciune de noapte, Cuviosul s-a întins să doarmă pe

patul de pietre că întotdeauna. Era miezul nopţii şi el încă veghea, privind cerul înstelat şi lună. Singur îşi socotea păcatele sale şi se tânguia cu mintea, gândindu-se la înfricoşatul ceas al judecăţii.

Deodată, vede că se trage tăria cerului că o perdea şi apare Domnul nostru Iisus Hristos într-o slavă negrăită. În jurul lui, în văzduh, stăteau toate ostile cereşti; îngeri, heruvimi şi serafimi, erau în minunate şi înfricoşate cete, rânduite fiecare după felul, frumuseţea şi strălucirea lor.

Domnul S-a adresat conducătorului unei cete şi acela s-a apropiat luminos, cu teamă şi respect.

„Mihaile, mai marele Aşezământului, pregăteşte cu ceata ta, tronul de foc al slavei Mele şi mergi în valea lui Iosafat. Acolo să-l aşezi ca prim semn al venirii Mele. Pentru că s-a împlinit ceasul când fiecare va lua plată după faptele sale. Grăbeşte-te, că a sosit ceasul! Voi judeca pe cei ce s-au închinat la idoli şi s-au lepădat de Mine, Făcătorul lor. Pe cei ce s-au închinat la pietre şi la lemne, pe care le-am spre trebuinţa lor. Pe toţi îi voi sfărâma ca pe „vasele olarului”. Tot aşa şi pe duşmanii Mei, pe ereticii care au îndrăznit să coboare pe Duhul Mângâietor în rândul făpturilor. Vai de ei, ce foc îi aşteaptă!

Acum Mă voi arăta şi iudeilor, care M-au răstignit şi n-au crezut în dumnezeirea Mea. Mi S-a dat toată stăpânirea şi puterea şi sunt Judecător drept. Atunci când eram pe Cruce, ziceau: „Hoo! Tu Cel ce dărâmi Biserica… mântuieşte-Te pe sine-ţi…” Acum a Mea este răzbunarea, le voi răsplăti! Voi judeca, voi cerceta, voi pedepsi aspru neamul jidovesc, cel stricat şi viclean, pentru că nu s-a pocăit. Le-am dat vreme de pocăinţă, dar au nesocotit-o; vor lua acum răzbunare.

Le voi răsplăti şi sodomiţilor, care au spurcat pământul şi văzduhul cu nelegiuirea lor. I-am ars atunci şi iarăşi îi voi arde, pentru că au urât plăcerea Duhului Sfânt şi au iubit plăcerea diavolului. Voi pedepsi pe toţi desfrânaţii, neruşinaţii şi întunecaţii care se aseamănă cu armăsarii. Nu s-au îndestulat cu căsnicia lor legiuită, ci s-au bălăcit în fărădelege şi satana i-a aruncat în prăpastia

de foc. Nu au auzit că înfricoşat lucru este a cădea în mâinile Dumnezeului Celui viu? Nu s-au temut că voi vărsa peste ei mânia Mea; i-am chemat la pocăinţă, dar nu s-au pocăit.

Voi judeca pe toţi tâlharii care au făcut noian de rele, precum şi pe ucigaşi şi pe toţi care au făcut mulţime de păcate. Eu le-am dat timp să se pocăiască, dar ei n-au luat în seamă. Unde sunt faptele lor cele bune? Le-am dat pildă şi icoană pe fiul cel desfrânat şi pe mulţi alţii, să nu se deznădăjduiască de păcatele lor. Ei însă, au dispreţuit poruncile Mele şi s-au lepădat de Mine. S-au îndepărtat de Mine şi au iubit stricăciunea; pe Mine M-au nesocotit şi s-au făcut robi păcatului. Să meargă, deci, în focul pe care ei singuri şi l-au aprins.

Dar, şi pe cei care au murit, ţinând minte răul, îi voi trimite într-o înfricoşată muncă. Pentru că n-au dorit pacea Mea, ci au fost mânioşi, răutăcioşi şi răzbunători. Pe lacomi, pe cei ce au luat dobânda şi pe toţi iubitorii de argint, care este închinare la idoli, îi voi nimici şi distruge cu toată mânia Mea, pentru că şi-au pus nădejdea în bani şi pe Mine M-au nesocotit, ca şi cum nu M-aş îngriji de ei. Pe acei mincinoşi creştini care au învăţat că nu este învierea morţilor şi că există metempsihoza (reîncarnarea sufletelor) acum, aici pe pământ, îi voi topi pe toţi în gheenă ca ceară; atunci se vor convinge de învierea morţilor. Magii, vrăjitorii şi toţi care se ocupă cu magia vor fi zdrobiţi.

Vai şi de cei care au petrecut cu chitare şi instrumente; au cântat, s-au îmbătat, au jucat, au vorbit necuraţii şi s-au dedat la rele! I-am chemat şi nu M-au ascultat, ci M-au luat în râs. Acum viermele le va roade inima. Le-am dat la toţi milă şi pocăinţă, dar niciunul nu a luat aminte. Voi închide în întuneric şi pe cei ce au nesocotit Sfintele Scripturi, pe care le-a scris Duhul Meu prin mijlocirea sfinţilor. Voi judeca şi pe cei ce se ocupă cu superstiţiile şi se încred în cuţite, găleţi, furci şi altele asemenea. Atunci vor înţelege, că trebuia să nădăjduiască în Dumnezeu şi nu în creaturile Lui. Se vor tulbura şi

împotrivi atunci, dar nu vor avea nicio putere deoarece", a Mea este răzbunarea, Eu le voi răsplăti".

Voi pedepsi pe împăraţii şi pe conducătorii care M-au amărât necontenit cu nedreptăţile lor. Au judecat nedrept şi cu mândrie, dispreţuind pe oameni. Şi aceştia vor plăti. Dreapta Mea putere nu primeşte mită. Îi voi pedepsi după fărădelegile lor. Atunci vor înţelege că sunt mai înfricoşat decât toţi împăraţii pământului. Vai de ei, ce iad îi aşteaptă pentru că au fost cruzi şi au vărsat sânge nevinovat, sângele copiilor şi al soţiilor lor. Ce ce urgie voi pedepsi pe acei slujitori care n-au fost păstori adevăraţi ai Bisericii; care Mi-au părăginit via Mea şi Mi-au risipit oile! Că au păstorit aur şi argint şi au căutat preoţia pentru interes. Ce pedeapsă vor lua! Ce tânguire! Voi vărsa peste ei toată mânia Mea şi urgia, şi-i voi zdrobi. S-au străduit să câştige oi şi boi care pier, iar de turma mea cea cuvântătoare nu s-au îngrijit. Voi pedepsi cu toiag fărădelegile lor şi cu bici nedreptăţile lor. Dar şi preoţii care glumesc, râd şi se ceartă în biserică, Îi voi arunca în foc şi în tartar!

Am venit şi vin. Cin epoate să-mi stea împotrivă? Dar vai şi amar de cel păcătos care va cădea în mâna Mea! Pentru că fiecare se va înfăţişa înaintea Mea „gol şi descoperit". Cum va îndrăzni atunci să se arate neruşinarea păcătoşilor? Cum vor privi faţa Mea? Unde-şi vor ascunde ruşinea? Se vor umplea de ruşine înaintea Mea şi a preacuratelor puteri cereşti.

Voi judeca şi pe monahii care şi-au neglijat canonul şi au nesocotit făgăduinţele pe care le-au făcut înaintea lui Dumnezeu, a îngerilor şi a oamenilor. Una au făgăduit şi altă au făcut. Din înălţimea norilor îi voi arunca în prăpastia iadului. Nu le-a fost de-ajuns pieirea lor, ci au produs şi altora sminteală ucigătoare. Mai bine le-ar fi fost să nu se fi lepădat de lume, decât să se lepede şi să trăiască rău, în desfrânare". A Mea este răzbunarea, Eu le voi răsplăti tuturor celor ce nu au voit să se pocăiască. Îi voi judeca pe toţi ca un Judecător drept..."

Cuvintele acestea pe care Domnul le-a rostit cu glas de tunet către Arhanghelul Mihail au umplut de spaimă

nenumăratele puteri îngereşti.

Apoi a poruncit să-i aducă cele şapte veacuri de la facerea lumii. Mihail a primit poruncă să îndeplinească şi acest lucru. De aceea a mers degrabă la casa testamentului şi le-a adus. Erau ca nişte cărţi mari, pe care le-a pus în faţa Judecătorului. Apoi a stat de o parte privind cu respect, cum răsfoieşte Domnul istoria veacurilor. Şi a luat primul veac, l-a deschis şi a zis: „Aici scrie, în primul rând: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, un Dumnezeu în trei fete. Din Tatăl S-a născut Fiul şi Făcătorul veacurilor, deoarece cu Cuvântul Tatălui, prin Fiul, s-au făcut veacurile, s-au creat netrupeştile puteri, s-au întărit cerurile, pământul, adâncurile, marea, râurile şi toate cele ce sunt într-însele”.

Apoi, după ce a citit puţin mai jos, a zis: „Chip al Nevăzutului Dumnezeu este primul om, Adam, cu femeia lui, Eva. Atotputernicul Dumnezeu şi Făcătorul tuturor celor văzute şi celor nevăzute, a dat lui Adam o poruncă. Aceasta este legea care trebuia ţinută cu toată puterea şi scumpătatea, spre cinstea Făcătorului său şi ca să nu uite că Dumnezeu se afla deasupra lui”.

După puţin, a citit mai departe: „Nelegiuirea în care a căzut chipul lui Dumnezeu prin înşelăciune sau mai bine zis din neatenţie şi din neglijenţă. A căzut omul şi, a fost izgonit din rai, cu dreaptă judecată şi hotărâre a lui Dumnezeu. Nu putea să stea în acele bunătăţi începătorul nelegiuirii!” Mai jos a citit: „Cain s-a aruncat asupra lui Abel şi l-a omorât, după voia diavolului. Se cade să ardă în focul gheenei, pentru că nu s-a pocăit. Iar Abel va trăi în veşnicie”.

În acelaşi chip a răsfoit cele şapte cărţi ale veacurilor. În sfârşit, a luat a şaptea carte şi a citit: „Începutul veacului al 7-lea înseamnă sfârşitul veacurilor. Începe să se generalizeze răul, desfrânarea, nemilostivirea. Oamenii veacului al 7-lea sunt răi, invidioşi mincinoşi, cu dragoste făţarnică, iubitori de stăpânire şi de argint, robiţi de păcatele sodomiceşti şi de celelalte păcate”.

A mers puţin mai departe, a citit ceva şi, îndată şi-a

ridicat în sus privirea mâhnită; a sprijinit o mână pe genunchi şi cu celalta şi-a acoperit fata şi ochii şi a stat aşa cugetând în sine multă vreme, apoi a şoptit: „Într-adevăr, acest veac a întrecut cu nedreptatea şi cu răutatea pe toate celelalte”.

A citit mai jos: „Grecii ci idolii lor au fost spânzuraţi cu lemnul, cu suliţa şi cu cuiele care au pironit trupul Meu, de viaţă purtătorul” A tăcut câteva clipe şi iarăşi S-a aplecat asupra cărţii: „Doisprezece comandanţi ai Marelui Împărat, albi că lumina, au tulburat marea, au închis gurile fiarelor, au înecat balaurii cei gânditori, au luminat pe orbi, au săturat pe cei flămânzi şi au sărăcit pe cei bogaţi. Au pescuit multe suflete moarte, dându-le din nou viaţa. Mare este plată lor...” Şi apoi, după puţin a adăugat: „Eu, Iubitorul de oameni, am ales şi mărturisitori, care au fost biruitori cu ajutorul Meu”. Prietenia lor a ajuns până la cer şi iubirea lor până la tronul Meu! Dorul lor până la inima Mea şi jertfă lor Mă arde cu putere. Slavă şi puterea Mea este cu ei!”

După ce a întors multe file, a şoptit cu un zâmbet de mulţumire: „Omul care a ţinut cu cinste cârma celor şapte coline (Constantinopolul) şi a devenit împăratul lor a fost slujitorul dragostei Mele. I se cuvine împărăţia cerurilor pentru că a fost râvnitor şi următor Domnului Său”.

Apoi, trecând peste multe file, a zis: „O, Preafrumoasa şi Preacinstita Mireasa! Câţi vrăjmaşi s-au străduit să te murdărească. Dar nu M-ai trădat pe Mine, Mirele Tău! Nenumărate erezii te-au ameninţat, dar piatra pe care ai fost zidită nu s-a mişcat, pentru că „porţile iadului nu au biruit-o”.

Mai jos erau scrise toate păcatele oamenilor, pe care moartea le-a găsit neşterse prin pocăinţă. Şi erau aşa de multe, ca nisipul mării... Le-a citit Domnul nemulţumit şi a dat din cap suspinând. Nenumărata mulţime a îngerilor stătea tremurând de frică dreptei mânii a Judecătorului.

Când Domnul a ajuns la jumătatea acestui veac, a zis: „Sfârşitul lui este plin de putoarea păcatului, de lucrurile omeneşti, care sunt toate mincinoase şi întinate: invidie,

ura, minciună, hula, duşmănie, chefuri, beţii, desfrânări, ucideri, avorturi, lăcomie, iubire de argint, ţinere de minte a răului. Dar ajunge! îl voi curma la jumătate! Să înceteze stăpânirea păcatului! Şi zicând aceste cuvinte pline de mânie, Domnul a dat Arhanghelului Mihail semnalul pentru judecată. Imediat, acela cu ceata lui au luat prea strălucitul şi negrăitul tron şi au plecat.

Era aşa de numeroasă ceata aceea încât pământul nu o încăpea. Şi fugind, strigau cu glas de tunet: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot! Plin este cerul şi pământul de slava Lui şi de acest înfricoşat strigăt se cutremură cerul şi pământul. Sfânt, Sfânt, Sfânt, mare şi înfricoşat, minunat şi proslăvit este Domnul în vecii vecilor.

Apoi a pornit Gavriil, cu ceata lui cântând; a urmat al treilea mare Arhistrateg, Rafail cu ceata lui, înălţând cântarea: Unul Sfânt, Unul Domn Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin.

În sfârşit, s-a pornit şi ceaţă a patra. Comandantul ei era alb şi luminos ca zăpadă, cu privirea dulce. Şi fugind, cântă cu putere: Dumnezeu, Domnul dumnezeilor a vorbit şi a chemat pământul de la răsăritul soarelui până la apus. Din Sion măreţia frumuseţii Lui. Dumnezeu arătat vine, Dumnezeul nostru şi nu va tăcea. Foc înaintea Lui va merge şi în jurul Lui vifor mare! Şi continuă restul psalmului. Iar comandanţii îi răspundeau: Vine Dumnezeu să judece pământul, că Tu stăpâneşti peste toate neamurile. Conducătorul acelei oşti se numea Uriil. După puţin, au adus înaintea Domnului Prea Cinstită Lui Cruce, care strălucea ca un fulger înfricoşat şi revărsa o negrăită mireasmă. În urma lui veneau cu multă cinste cetele Stăpâniilor şi ale Puterilor. Privelişte a era de o măreţie uimitoare. Nenumăratele Puteri cântau cu o deosebită armonie. Unii ziceau cu multă teamă: Inalta-Te-voi Dumnezeul meu şi Împăratul meu şi voi binecuvânta Numele Tău în veci! Alţii ziceau: Înălţaţi pe Domnul Dumnezeul nostru şi vă închinaţi aşternutului picioarelor Lui, că Sfânt este. Aliluia, Aliluia, Aliluia!

Apoi a dat dumnezeiasc? porunc? să vină iarăşi

puternicul comandant Mihail, să stea lângă tronul Domnului. În acea clipă, a apărut un înger care ţinea o trâmbiţă. A luat-o Judecătorul în mâna Sa, a trâmbiţat de trei ori şi a zis trei cuvinte; apoi a dat-o lui Mihail. „Mergi la Golgota, unde Mi-am întins preacuratele mâini şi trâmbiţează şi acolo de trei ori!”

Îndată ce a plecat Mihail, Domnul a chemat ceata începătoriilor şi a zis, adresându-se comandantului ei: „Îţi poruncesc să iei dumnezeiască ta ceaţa şi să vă împrăştiaţi în toată lumea, ca să aduceţi pe nori pe sfinţi, de la răsărit şi de la apus, de la miazănoapte şi de la miazăzi. Să-i aduceţi pe toţi ca să mă întâmpine, când va suna trâmbiţa.

După toate acestea, Dreptul Judecător a aruncat o privire spre pământ şi a văzut negura şi întuneric, jale şi vai şi multă tânguire, din înfricoşată tiranie a satanei. Turbează şi urlă balaurul. A dărâmat totul şi le zdrobeşte că pe iarbă. Pentru că vede pe îngerii lui Dumnezeu că îi pregăteşte focul cel veşnic.

Dacă a văzut toate acestea, Judecătorul a chemat un înger de foc cu înfăţişare aspră şi înfricoşată, fără milă; era conducătorul cetelor îngerilor, care supraveghează focul iadului şi i-a zis:

„Ia cu tine toiagul meu, care leagă şi zdrobeşte. Ia şi nenumărata mulţime de îngeri din ceata ta şi pe cei mai înfricoşaţi care execută pedepsele celor din iad. Să mergeţi la marea cea gânditoare ca să găsiţi urmele domnului întunericului. Apucă-l cu putere şi-l ţine bine, lovindu-l fără milă cu toiagul, până când va preda ceata duhurilor celor rele. Leagă-i apoi tare pe toţi cu puterea toiagului Meu, după porunca Mea şi, apoi aruncă-i în chinurile iadului cele mai groaznice şi fără milă”.

Când toate au fost gata, s-a făcut semn Arhanghelului care ţinea trâmbiţă, să trâmbiţeze puternic. Imediat s-a făcut o tăcere de moarte ca şi cum s-ar fi liniştit toate.

La prima trâmbiţare s-au alcătuit toate trupurile morţilor. La a doua, Duhul Domnului a pus sufletele în trupurile moarte. Spaimă şi cutremur a cuprins toate; cele cereşti şi cele pământeşti tremurau. Atunci a sunat a treia

oară şi cea mai înfricoşată trâmbiţă, care a zguduit toată lumea, când morţii au înviat din morminte „într-o clipă”. Înfricoşată privelişte! Erau mai mulţi decât nisipul mării. În acelaşi timp se coborau din ceruri ca o ploaie densă spre Tronul Judecăţii cetele îngereşti, zicând cu glas de tunet: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot, plin este tot pământul de frică şi de cutremur!

Tot pământul şi mulţimea nenumărată a cetelor îngereşti stăteau aşteptând. Tremurau plini de spaimă în faţa înfricoşatei stăpâniri dumnezeieşti, care se cobora pe pământ. Şi pe când toţi priveau în sus, au început cutremure, tunete şi fulgere în Valea Judecăţii şi în văzduh şi toţi au fost cuprinşi de groază. Atunci tăria cerului s-a strâns că o carte şi a apărut cinstită Cruce strălucind şi scânteind ca soarele. Îngeri o ţineau înaintea Domnului nostru Iisus Hristos şi Judecătorul lumii, care venea. Apoi se auzea un imn, o cântare străină: Binecuvântat este cel ce vine întru numele Domnului, Dumnezeu este Domnul, Judecător, Stăpânitor şi Domn al păcii.

Îndată ce s-a terminat aceasta puternică slavoslovenie, a apărut Judecătorul pe nori, şezând pe tron de foc. Cu preacurata Lui strălucire învăpăia cerul şi pământul.

Atunci, din mulţimea morţilor care înviaseră, unii au început să strălucească ca soarele şi îndată au fost răpiţi de nori în văzduh pentru întâmpinarea Domnului lor. Cei mai mulţi, însă, au rămas jos. Nimeni nu i-a luat la cer. Se tânguiau cu amar că nu s-au învrednicit şi ei să fie răpiţi de nori şi mâhnirea şi durerea umpleau de amărăciune sufletele lor. Au căzut toţi în genunchi în faţa Judecătorului şi apoi s-au ridicat.

Înfricoşatul Judecător se aşezase deja pe Tronul judecăţii şi în jurul Lui se adunaseră toate puterile cereşti cu frică şi cu cutremur. Cei ce fuseseră răpiţi pe nori pentru întâmpinarea Lui, stăteau de-a dreapta; ceilalţi se aflau de-a stânga Judecătorului. Cei mai mulţi dintre aceştia erau iudei, conducători, Arhierei, preoţi, împăraţi, mulţime de monahi şi de mireni. Stăteau ruşinaţi şi se

jeleau de pierzarea lor. Fetele lor erau ticăloşite şi suspinau cu adâncă mâhnire. O tânguire de moarte s-a lăsat peste toţi şi nicio mângâiere nu le venea de nicăieri.

Dar cei ce stăteau de-a dreapta Judecătorului erau veseli, luminoşi ca soarele, cinstiţi, slăviţi, albi că lumina, parcă aprinşi de o dumnezeiască lumina. Ca să îndrăznesc s-o zic, semănau cu Domnul şi Dumnezeul lor.

Deodată, înfricoşatul Judecător şi-a aruncat privirea într-o parte şi în alta. S-a uitat de-a dreapta bucuros şi a zâmbit. Când însă, s-a întors spre stânga, s-a tulburat; s-a mâniat tare şi şi-a întors îndată fata. Atunci, cu glas puternic şi dumnezeiesc a zis celor de-a dreapta:

— Veniţi, binecuvântaţii Părintelui Meu, de moşteniţi Împărăţia care a fost gătită vouă de la întemeierea lumii. Căci am flămânzit şi Mi-aţi dat să mănânc, am însetat şi Mi-aţi dat să beau, străin am fost şi M-aţi primit, gol şi M-aţi îmbrăcat, bolnav şi M-aţi cercetat, în temniţă şi aţi venit la Mine.

Atunci, aceia s-au mirat şi au întrebat:

— Doamne, când Te-am văzut flămând şi Ţi-am dat să mănânci, sau însetat şi Te-am adăpat? Şi când Te-am văzut străin şi Te-am primit, sau gol şi Te-am îmbrăcat, şi când Te-am văzut bolnav şi în temniţă?

Amin zic vouă, întrucât aţi făcut unuia din aceşti fraţi ai Mei mai mici, Mie Mi-aţi făcut.

Apoi S-a întors şi către cei „de-a stânga” şi le-a zis cu asprime:

— Duceţi-vă de la Mine, blestemaţilor, în focul cel veşnic care este gătit diavolului şi slugilor lui. Căci am flămânzit şi nu Mi-aţi dat să mănânc, am însetat şi nu Mi-aţi dat să beau, străin am fost şi nu M-aţi primit, gol şi nu M-aţi îmbrăcat, bolnav şi în temniţă şi nu M-aţi cercetat.

— Doamne, i-au răspuns aceia, nedumeriţi, când Te-am văzut bolnav şi în temniţă şi nu Ţi-am slujit Ţie?

— Amin zic vouă, le-a răspuns Domnul, întrucât nu aţi făcut aceasta unuia dintre aceşti mai mici, nici Mie nu Mi-aţi făcut. Pieriţi din ochii Mei, blestemaţi ai pământului! În tartar, în scrâşnirea dinţilor, acolo va fi

plângere şi tânguire fără de sfârşit!

Cum a rostit Judecătorul această hotărâre, dinspre răsărit s-a pornit un uriaş râu de foc care curgea vijelios spre apus. Era lat că o mare întinsă. Văzându-l, păcătoşii din stânga s-au îngrozit şi au început să tremure de spaimă în deznădejdea lor. Atunci, nemitarnicul Judecător a poruncit ca toţi, drepţi şi păcătoşi, să treacă prin râul cel arzător, pentru ca să fie încercaţi prin foc.

Au început cei din dreapta, care au trecut toţi şi au ieşit ca aurul curat. Lucrurile lor nu au ars, ci s-au arata, prin încercare, mai luminoase şi mai limpezi, iar ei s-au umplut de bucurie.

Apoi au început să treacă şi cei din stânga prin foc, ca să fie încercate şi lucrurile lor. Dar fiindcă erau păcătoşi, flăcările au început să-i ardă, ţinându-i în mijlocul râului. Şi lucrurile lor au ars ca pleava, iar trupurile au rămas întregi, ca să ardă ani şi veacuri nesfârşite, împreună cu diavolii. Niciunul nu a reuşit să iasă din acel râu de foc. Pe toţi i-a ţinut focul, pentru că erau vrednici de osânda şi de pedeapsă.

După ce păcătoşii au fost predaţi iadului, înfricoşatul Judecător S-a ridicat de pe tron şi a pornit către dumnezeiescul palat, împreună cu toţi Sfinţii Săi. Îl înconjurau cu multă frică şi cutremur Puterile cereşti, cântând: Ridicaţi căpetenii porţile voastre şi vă ridicaţi porţile cele veşnice şi va intra Împăratul slavei, Domnul şi Dumnezeul dumnezeilor, împreună cu toţi Sfinţii Lui, care se vor bucura de veşnică moştenire.

Altă ceata răspundea şi zicea:

„Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului, cu cei pe care i-a învrednicit Harul Său să se numească fii ai lui Dumnezeu. Dumnezeu este Domnul, împreună cu fiii Noului Sion şi S-a arătat nouă”. Şi Arhanghelii, care mergeau după Domnul, Îl slavosloveau, cântând pe rând o cântare cerească: Veniţi să ne bucurăm de Domnul şi să frigam lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru l să întâmpinăm faţa Lui cu mărturisire şi în psalmi să-i cântăm lui.

Iar altă ceata răspundea armonios: Dumnezeu mare este Domnul şi Împărat mare peste tot pământul. Ca în mâna Lui sunt marginile pământului şi înălţimile munţilor ale Lui sunt. Acestea şi multe alte cântări armonioase cântau îngerii, încât toţi care le auzeau se bucurau de o negrăită bucurie. Astfel cântând, au intrat Sfinţii cu Domnul Iisus Hristos la ospăţul cel ceresc din dumnezeiescul palat şi inimile lor saltau de bucurie. Şi îndată porţile palatului s-au închis.

Atunci, Împăratul ceresc a chemat pe mai marii îngerilor. Primii au venit Mihail, Gavriil, Rafail, Uriil şi conducătorii cetelor. Au urmat apoi cei doisprezece luminători ai lumii, Apostolii. Lor le-a dat Domnul slava strălucită şi douăsprezece tronuri că de foc, ca să stea cu multă cinste lângă învăţătorul lor, Hristos. Chipul lor scânteia de o negrăită lumină veşnică şi hainele lor străluceau şi erau luminoase că chihlimbarul; şi căpeteniile îngerilor îi cinsteau. Apoi li s-au dat şi douăsprezece coroane minunate, împodobite cu pietre de mult preţ, care străluceau cu o lumină orbitoare şi îngeri slăviţi le ţineau deasupra capetelor lor.

Au venit apoi înaintea Domnului cei şaptezeci de Apostoli. De asemenea şi aceştia au primit cinste şi slava, dar cununile celor doisprezece erau mai minunate.

Acum a venit rândul mucenicilor. Aceştia au primit cinstea şi slava marilor oşti îngereşti care s-au prăbuşit din cer împreună cu Lucifer. Adică, Mucenicii au devenit îngeri şi conducători ai cetelor îngereşti. Îndată li s-a adus o mulţime de coroane care au fost puse pe sfintele lor capuri. Cum străluceşte soarele, aşa străluceau şi coroanele. Astfel, Sfinţii Mucenici, îndumnezeiţi, se bucurau de o nespusă bucurie.

Apoi a intrat ceata sfântă a Ierarhilor, preoţilor, diaconilor şi a celorlalţi clerici. Au fost încununaţi şi ei cu cununi veşnice, potrivit cu râvnă, răbdarea şi lucrarea lor. Cununa de cunună se deosebea în slava ei, precum se deosebeşte stea de stea. Şi mulţi preoţi şi diaconi erau mai slăviţi şi mai luminoşi decât mulţi arhierei. Lor li s-a dat şi

câte o biserică, pentru ca să aducă pe jertfelnicul cel înţelegător, Sfânta Jertfă şi slujbe bine plăcute lui Dumnezeu.

A intrat apoi cuvioasa ceaţă a monahilor. Chipul lor revărsa o tainică mireasmă şi scânteia că soarele. Domnul i-a împodobit cu şase aripi şi prin puterea Sfântului Duh au devenit asemenea cu înfricoşaţii Heruvimi şi Serafimi şi au început să cânte cu glas de tunet: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot, plin este tot pământul de slava Lui! Slava lor este mare, negrăită, şi cununile lor felurit împodobite şi luminoase; potrivit cu luptele şi cu sudorile lor, au primit şi cinstea.

A urmat apoi ceata prorocilor. Lor le-a dăruit Împăratul Cântarea Cântărilor, Psaltirea lui David, timpane şi hore, lumina nematerialnica, strălucitoare, megraita bucurie şi slavoslovia Duhului Sfânt. Atunci, Stăpânul dumnezeiescului ospăţ le-a cerut să cânte ceva. Şi au cântat o cântare aşa de melodioasă, încât toţi saltau de fericire. După ce sfinţii au primit aceste daruri din Preacuratele mâini ale Mântuitorului, aşteptau acum pe acelea pe care ochiul nu le-a văzut şi urechea nu le-a auzit şi le inima omului nu s-au suit.

A intrat apoi toată ceata oamenilor care s-au mântuit în lume: săraci şi domni, împăraţi şi supuşi, robi şi liberi. Au stat toţi înaintea Domnului, Care a despărţit dintre ei pe cei milostivi şi curaţi şi le-a dat desfătarea Raiului din Eden, palate cereşti şi luminoase, cununi de mult preţ, sfinţenie şi bucurie, sceptruri şi tronuri şi îngeri ca să-i slujească.

Apoi au venit toţi cei ce din dragoste pentru Hristos s-au făcut „săraci cu duhul”. Acum au fost slăviţi foarte mult. Din însăşi mâna lui Hristos au primit cununa strălucită şi moştenirea Împărăţiei cerurilor. Apoi „cei ce plâng păcatele lor” şi-au primit marea mângâiere a Sfintei Treimi. Pe urmă, „cei blânzi” şi fără răutate, care au moştenit cerescul pământ, unde se afla dulceaţă şi mireasma Duhului Sfânt. Şi ei au fost cuprinşi de o negrăită bucurie şi plăcere, văzând că s-au învrednicit să

moştenească pământul cel fericit; cununile lor ca de trandafiri, scânteiau.

Au urmat cei „flămânzi şi însetaţi de dreptate”. Lor le-a dat plata dreptăţii ca să se sature şi cu buna lor aşezare s-au bucurat, văzând că Împăratul Hristos este înălţat şi slăvit de îngeri.

Apoi au intrat „cei prigoniţi pentru dreptate”. Lor le-a dăruit sfânta slavoslovie şi preaminunata viaţa. S-au aşezat pentru ei tronuri minunate, pe care să stea în Împărăţia cerurilor. Coroanele lor erau de aur sfânt şi nemateriale şi străluceau aşa de tare, încât de slava lor să se bucure şi cetele îngereşti. Au intrat apoi, ceata celor „prigoniţi pentru Hristos”, Marele Dumnezeu şi Mântuitorul sufletelor noastre. Pe ei i-a aşezat pe tronuri de aur şi au fost lăudaţi de Dumnezeu.

După aceştia a intrat marea mulţime de păgâni, care nu au cunoscut legea lui Hristos, dar din fire au ţinut-o, ascultând de glasul conştiinţei lor. Mulţi străluceau ca soarele de nevinovăţia lor şi curăţia lor şi Domnul le-a dat Paradisul şi cununi luminoase şi împletite cu trandafiri şi crini. Dar pentru că au fost lipsiţi de Dumnezeiescul Botez erau orbi. Pentru că Sfântul Botez este lumina şi ochiul sufletului. Şi nu vedeau deloc slava lui Dumnezeu. De aceea cine nu este botezat, deşi moşteneşte bucuria Raiului şi simte ceva din mireasmă şi dulceaţă lui, nu vede nimic.

După aceştia, a văzut Cuviosul Nifon o ceată de sfinţi care erau copiii creştinilor. Toţi păreau să fie că de treizeci de ani. Mirele i-a privit cu fata veselă şi le-a zis:

— Haina Botezului este într-adevăr fără pată, fapte însă deloc. Vouă ce să vă fac?

Atunci ei au răspuns cu îndrăzneală:

— Doamne, am fost lipsiţi de bunătăţile Tale cele pământeşti, cel puţin să nu ne lipseşti de cele cereşti!

A zâmbit Mirele şi le-a dat bunătăţile cele cereşti. Au primit şi cununa nevinovăţiei şi a nerăutăţii şi toate ostile cereşti i-au admirat. Era minunat să auzi pe sfinţii îngeri, care bucurându-se nespus de vederea tuturor cetelor

sfinţilor, cântau dulci cântări.

După toate acestea, vede Nifon că vine înaintea Mirelui o dumnezeiască Mireasa. În jurul ei se revărsau miresme cereşti şi mir dumnezeiesc. Pe preafrumosul ei cap purta o neasemuită diadema împărătească, care scânteia. Îngerii o priveau uimiţi şi sfinţii copleşiţi. Harul Sfântului Duh o îmbrăca în haina aurită şi preaînfrumusetata. Intrând în dumnezeiescul palat, o însoţeau o mulţime nenumărată de fecioare, care cântau cu slavoslovenii şi imne măreţia lui Dumnezeu.

Când a ajuns lângă Mirele Hristos, marea Împărăteasa s-a închinat de trei ori împreună cu toate sfintele fecioare. Atunci „Cel Preafrumos” a văzut-o şi s-a bucurat. Şi-a plecat capul şi a cinstit-o că pe Preacurata Sa Maică. Aceasta s-a apropiat cu multă evlavie şi cinste şi a sărutat nemuritorii şi neadormiţii săi ochi, precum şi îndureratele sale mâini. După dumnezeiască sărutare, Domnul a dat fecioarelor haina strălucitoare şi cununi prea luminoase şi apoi au venit toate puterile cereşti cântând şi fericind-o şi slăvind-o.

Atunci, Mirele s-a ridicat de pe Tronul Său, având de-a dreapta Sa pe Maică sa, iar la stânga, pe cinstitul Proroc şi înaintemergătorul Său, a ieşit din palat şi a mers la dumnezeiescul ospăţ, unde se aflau bunătăţile pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit şi la inima omului nu s-au suit, pregătite pentru toţi cei ce au iubit pe Dumnezeu. În urma veneau toţi sfinţii. Aceştia, cum au văzut bunătăţile, s-au umplut de o nespusă bucurie şi au început să umble prăznuind la minunatul ospăţ. Dar pe acestea robul lui Dumnezeu Nifon nu a mai putut să le descrie. Deşi l-am silit de multe ori, nu mi-a spus măcar cât de puţin.

— Nu pot, fiule, zicea suspinând, să înfăţişez cu limba sau să asemuiesc cu vreun lucru pământesc lucrurile acelea. Erau mai presus de orice cugetare şi închipuire, dincolo de toate cele văzute şi nevăzute.

Deci, după ce Domnul a împărţit sfinţilor toate bunătăţile cele negrăite şi nemaiauzite, a poruncit

Heruvimilor să înconjoare veşnicul ospăţ, aşa cum zidul înconjoară un oraş. A poruncit apoi că Serafimii să înconjoare pe Heruvimi, Domniile pe Tronuri, începătoriile pe Domnii, Stăpâniile pe începătorii şi în sfârşit Puterile cerurilor pe Stăpânii. Precum un zid înconjoară un oraş, aşa şi cetele cereşti se înconjurau una pe alta.

De-a dreapta ospăţului veacurilor stătea cu mare cinste Arhanghelul Mihail cu ceata lui; la stânga Gavriil cu ceata lui, Uriil stătea şi Rafail la răsărit. Toate acestea s-au făcut cu porunca Domnului nostru Iisus Hristos, a Marelui Dumnezeu şi a Mântuitorului tuturor sfinţilor. Aceste patru cete erau foarte mari şi împreună cu cetele preacuratelor Puteri înconjurau ospăţul lui Dumnezeu cu mare strălucire.

Când toate acestea s-au terminat, atunci însuşi Dumnezeu Omul Iisus s-a supus „Celui ce-l supusese toate” şi I-a predat toată stăpânia şi domnia şi puterea, care o luase de la El. Apoi El a intrat la dumnezeiescul ospăţ, ca Moştenitor al Tatălui, Împărat şi Arhiereu împreună moştenitor cu toţi sfinţii.

La sfârşitul tuturor tainelor pe care le-a văzut Sfântul Nifon, a văzut şi cea mai înfricoşată descoperire. Însuşi Tatăl Fiului Unul Născut, Născătorul, Lumina cea neapropiata şi negrăită, a răsărit deodată, luminând deasupra preacuratelor Puteri, deasupra tuturor cerurilor şi a cetelor cereşti. Lumină peste preacuratul ospăţ cum luminează soarele lumea. Aşa strălucea Tatăl milostivirilor. Şi precum buretele absoarbe şi tine vinul, aşa şi sfinţii se umpleau de nespusă Dumnezeire a Tatălui şi Împăratului, neîntrerupt cu El în veci. De acum nu mai era pentru ei nici noapte, nici zi. Există numai Dumnezeu şi Tatăl, Fiul şi Duhul, lumina şi hrana, viaţă şi strălucire, bucurie, veselie şi desfătare în Duhul Sfânt.

Apoi s-a făcut o adâncă tăcere. Ochii Sfântului Nifon au primit o lumină curată, neamestecata ca să vadă. Primei cete, care înconjura ospăţul, i s-a rânduit să săvârşească o cântare neîntreruptă şi nesfârşită. Ea a fost cuprinsă de o negrăită şi nespusă bucurie. Îndată dumnezeiască şi înfricoşata ceaţă a început o negrăită slavoslovenie.

Inimile sfinţilor saltau de bucurie şi desfătare. De la prima cântare de slavoslovenie a trecut la ceaţă a doua a serafimilor. A început atunci şi aceea să cânte cu multă măiestrie o cântare tainică. Ca o înşeptită dulceaţă răsună slavoslovia şi în urechile sfinţilor, care se bucurau negrăit cu toate simţurile lor. Ochii vedeau lumina cea neapropiata, mirosul lor mirosea mireasma Dumnezeirii, urechile lor auzeau dumnezeiască cântare a preacuratelor Puteri, gura lor gusta Trupul şi Sângele Domnului Iisus Hristos, nou, întru Împărăţia Cerurilor, mâinile lor pipăiau veşnicele bunătăţi şi picioarele lor saltau la ospăţ. Astfel, toate simţurile lor se saturau de negrăita bucurie.

După puţin, a doua ceaţă a transmis acea dumnezeiască cântare cetei a treia, la a patra şi până la cea din urama, producând cu dulceaţa cântării, plăcere şi bucurie în inimile sfinţilor. Şi era uimitor că cetele nu cântau mereu aceeaşi cântare, ci era o felurime nemărginită de cântări şi noutate în cântările pe care le cântau. Când cele şapte cercuri ale cetelor au completat preacurata lor slavoslovie, a început ceata Arhanghelilor cântarea cea întreit sfânta: a cântat Mihail şi a răspuns Gavriil; apoi a cântat Rafail şi a răspuns Uriil. Se auzea o armonie extraordinară. Cei patru stâlpi de foc, Arhanghelii, erau mai presus; cântarea lor era înflăcărată şi pătrunzătoare.

Mişcaţi de acea negrăită dulceaţă au început atunci şi toţi sfinţii de la cerescul ospăţ să cânte măreţiile lui Dumnezeu. Astfel pretutindeni, înăuntru şi afară răsună cântare îngerească. Cântare preasfântă care înflăcăra sfintele inimi cu o fericită plăcere în vecii nesfârşiţi. După ce le-a văzut pe toate acestea de trei ori Fericitul Nifon când se afla în mare răpire şi vedere, a auzit glasul lui Dumnezeu, zicându-i:

„Nifone, frumoasă a fost prorocească la vedenie. Scrie dar cu amănuntul toate cele ce ai văzut şi auzit, pentru că aşa se vor întâmpla. Ţi le-am arătat ţie pentru că îmi eşti prieten credincios, fiu al Meu iubit şi moştenitor al Împărăţiei Mele. Încredinţează-te deci acum, când te-am

învrednicit să vezi înfricoşatele taine, de marea Mea iubire de oameni faţă de cei ce se închină cu smerenie Împărăţiei şi Stăpânirii Mele. Pentru că Eu Mă bucur să privesc spre cel blând şi smerit şi care se cutremură de cuvintele Mele.

După ce i-a spus aceasta, Domnul l-a eliberat de acea înfricoşată şi prea minunată vedenie care îl stăpânise timp de două săptămâni. Când şi-a venit în sine, stătea îngrozit şi se tânguia îndurerat. Lacrimile îi curgeau şiroaie şi zicea:

„Vai de mine ticălosul! Ce-l aşteaptă pe bietul meu suflet! Vai de mine mişelul! Oare în ce stare mă voi afla acolo, eu păcătosul? Cum mă voi îndreptăţi faţă de Judecătorul? Ce scuză voi aduce pentru păcatele mele şi unde voi ascunde mulţimea fărădelegilor mele? O, întinatule şi ticălosule!... Suspin nu am, nici lacrimi şi nici pocăinţă nu aflu; milostenie deloc, nerăutatea şi blândeţea se afla foarte departe de mine. Vai mie! Ce să fac eu nevrednicul şi întinatul? De unde să încep să-mi mântuiesc sufletul? Haina Botezului am întinat-o, botezul l-am murdărit, sufletul mi l-am înnoroiat, mintea mi-am întunecat-o, viaţa mi-am cheltuit-o „în petreceri şi beţii”. O, păcătosul de mine! Nu ştiu ce voi face. Ochii mei privesc lucrurile cele de ruşine, urechile ascultă cântece lumeşti, mirosul adulmecă după miresme, gura îmi este pornită spre lăcomie. Vai mie, ticălosul! Mâinile mele se bucura în păcate; trupul meu doreşte să se tăvălească în noroiul fărădelegii şi cauta paturi moi şi mâncare aleasă.

O, o, nelegiuitul, întunecatul şi întunecatul! Unde să merg nu ştiu! Cine mă va scoate din acel foc amar? Cine mă va izbăvi din întunericul cel mai dinafară al înfricoşatului tartar? Cine mă va izbăvi de scrâşnirea dinţilor? Vai, vai mie scârbosul şi nelegiuitul! mai bine era să nu mă fi născut!...

O, de ce slava mă lipsesc eu înnegritul! De ce cinste şi de ce cununi! Ce bucurie şi veselie voi pierde fiindcă m-am robit de păcat! Ticăloase suflete, unde îţi este umilinţă, unde luptele, unde virtuţiile? Vai ţie întinatule! În ce loc te vei afla în ziua aceea? Ai făcut vreun bine ca să placi lui

Dumnezeu? Vei merge în văpaie. Cum vei răbda valul şi scrâşnirea? O, întinate suflete, cum ai poftit să te tăvăleşti mereu în necurăţie, cum ai slujit necontenit pântecelui?

Nelegiuitule şi stricatului, ce ruşine vei suferi în faţa lui Dumnezeu? Cu ce ochi te vei uita la dumnezeiască să faţă? Spune-mi! Spune-mi! Ai văzut acele prea minunate privelişti pe care Domnul le va înfăptui cândva. Spune-mi deci, o, suflete, ai vreo faptă vrednică de acea slavă? Cum vei intra acolo, după ce ai întinat dumnezeiescul Botez? Vai de tine, ticăloase suflete al meu. Vei moşteni focul cel veşnic şi unde va fi atunci păcatul şi tatăl lui ca să te mântuiască? Ci, Doamne Dumnezeul meu, mântuieşte-mă de foc, de scrâşnirea dinţilor de tartar…

Cu aceste cuvinte se ocăra pe sine Fericitul, rugându-se. În zilele următoare, îl vedeam că se plimba târându-şi picioarele, oftă cu amare suspinuri, tânguire şi lacrimi. Se gândea la lucrurile minunate pe care le văzuse şi făcea tot ce se putea ca să le câştige.

Adeseori, când se gândea mai adânc şi mai curat la vedenia sa, ieşea din sine. Ardea după vederea Duhului Sfânt şi zicea:

„O, ce bucurie, ce slavă, ce strălucire aşteaptă pe sfinţi în ceruri! Cum mă mai tem să nu fiu lipsit de ele!”

Suspină adânc şi adăugă: „Doamne, ajută-mă şi mântuieşte întunecatul meu suflet!”

CERBOAICA SĂLBATICĂ

Ce să spunem despre virtuţiile Cuviosului? îi dăduse Dumnezeu atâta credinţă şi dragoste, încât rugă cu îndrăzneală pe Preamilostivul Dumnezeu şi pentru idolatrii elini, pentru eretici şi evrei, ca să le deschidă ochii sufletului să vadă şi să înţeleagă întreita lumina a Sfintei Treimi. Atâta smerenie şi blândeţe îi dăduse harul Sfântului Duh, încât se socotea că întinează lumea cu persoana sa de aceea, când vorbea cu cineva despre ceva de suflet folositor sau orice altceva, se socotea pe sine în mintea sa sub picioarele celui cu care vorbea. Vorbea cu inima zdrobită şi cu duh umilit. Dacă vreodată părea mânios, cu greu rostea cuvânt aspru, dar cu inima era plin

de duhovnicească miere.

Ascultaţi o dovadă minunată a virtuţii sale, pe care am văzut-o cu ochii mei:

Am mers odată în vizită la casa unui demnitar care avea mare evlavie către Cuviosul Nifon. Acela, precum se obişnuieşte la oamenii mari, avea o mulţime de cerbi, între care era şi o cerboaică sălbatică din fire şi agresivă. Dacă se întâlnea cu vreun om, se ridică în două picioare şi îl lovea cu picioarele dinainte şi cu capul. Deci, precum am zis, am mers odată la acel om bogat pentru folos sufletesc. Cum am intrat în curte, ne-am întâlnit cu animalul care se află tocmai pe unde trebuia să trecem noi.

Când ne-a văzut că venim, s-a aruncat asupra mea, căci mergeam înainte. Cuviosul, înţelegând că cerboaica era înfuriata, a sărit repede între noi ca să mă apere. Şi numai cât a atins-o cu mâna, aceea s-a îmblânzit că o oaie. Văzând-o Sfântul că s-a îmblânzit şi că i se supune, i-a părut rău că a lovit-o şi a căzut la picioarele ei cu multă smerenie, zicând: „Am greşit, iertare, iertare, iertare!” La rândul ei, cerboaica, văzând ce face Cuviosul, s-a ruşinat şi a luat-o la fugă, ca şi cum ar fi fugărit-o cineva. Foarte mirat, atunci. Îi zic Cuviosului:

— Spune-mi, Părinte, de ce ai făcut aceasta şi te-ai smerit în faţa unui animal?

— Pentru ca să înveţi puterea tainică a smereniei şi că aceasta este toiagul cel mai mare al lui Dumnezeu. Când ne smerim faţă de toţi şi ne socotim pe noi înşine foarte păcătoşi, ca gunoiul, atunci coboară din cer acest toaig şi ne stă în ajutor, zdrobind pe vrăjmaşii noştri, pe cei ce ne urăsc, pe diavoli, pe fiare, totul. Dar când începem să ne îngâmfam, să ne umplem de mândrie, de slavă deşartă, atunci toiagul se întoarce asupra capului nostru şi ne loveşte, ca să ne pocăim şi să dobândim inimă înfrântă şi duh umilit.

În momentul când zicea aceasta, ne-am întâlnit cu o bătrână, care avea o falcă umflată din pricina durerii de dinţi. A început să roage pe Sfântul ca să-i aducă puţină uşurare.

— Noi, mamă, i-a răspuns Cuviosul, suntem oameni păcătoşi şi cu cuvântul şi cu lucrul. Dumnezeu să te miluiască! A intrat apoi în biserică, a luat undelemn de la candela Macii Domnului şi a uns umflătură. Îndată bătrâna s-a vindecat şi a mulţumit din tot sufletul Milostivului Dumnezeu şi robului Său.

„CRUCEA, SLAVA ÎNGERILOR
ŞI DRACILOR ÎNFRICOŞĂTOARE RANA”.

Un creştin evlavios mi-a povestit minunată întâmplare de mai jos: „Într-o sâmbătă seara, pe când se ruga în pronausul bisericii Sfântului Atanasie, în timpul privegherii Duminicii, a venit şi robul lui Dumnezeu, Nifon. Că se obişnuia totdeauna să se facă priveghere sâmbătă spre Duminică, în bisericile sfinţilor.

Am văzut atunci, a continuat credinciosul, o mulţime de tineri îmbrăcaţi în alb, mergând împreună cu el, unii înainte, alţii în urmă, înconjurându-l şi bucurându-se. Însă era, lucru înfricoşat că cei dinaintea lui purtau o cruce, mare cât Cuviosul, care strălucea ca aurul curat. Cruci tot aşa de strălucitoare se aflau la dreapta şi la stânga, înaintea şi în urma capului Cuviosului. Erau legate între ele şi-l înconjurau ca un zid. Când Dumnezeu voia să-l încerce cu vreo ispită, atunci crucile se depărtau şi lăsau o mică deschidere între ele, pe unde vrăjmaşii puteau să-şi arunce săgeţile lor.

Mulţime de îngeri şi de diavoli urmăreau luptă. Cuviosul îşi înălţă mâinile către Dumnezeu cel Preaînalt şi cu mintea curată se înălţă către El şi stătea aşa rugându-se adânc. Iar satana, văzându-l şi temându-se de mânia lui Dumnezeu, a zis către oştirea să tremurând: „Să fugim, băieţi, de la acest Nifon, că şi-a ridicat mintea la cer şi se roagă către Cel Mare împotriva noastră. Să ne ascundem mai înainte de a se cobora asupra noastră mânia Lui şi a ne chinui! Şi îndată s-au făcut nevăzuţi. Iar, fericitul, după rugăciune, s-a coborât pe pământ, venindu-şi în sine şi nemaiavând război, se bucura de Preabunul Dumnezeu, care-l acoperea. Atunci şi îngerii plecau veseli, iar cinstitele Cruci se apropiau din nou închizând intrarea şi

întăreau pe Cuvios.

De multe ori – a continuat omul povestirea – voind diavolul cu mulţimea de draci să-l ispitească cu vreo patimă, nu izbuteau nimic, căci aşa cum craingradit cu puterea Sfintei Cruci, Cuviosul râdea şi-i scuipă. Astfel, întunecaţii diavoli fugeau ruşinaţi, iar el şi mai mult slăvea pe Dumnezeu, Care îi dăruise atâta putere împotriva nevăzuţilor vrăjmaşi.

CUM CĂLĂTORESC SUFLETELE SPRE CER

Odată, pe când se ruga şi avea privirea aţintită spre cer, a strălucit peste el lumina dumnezeiască. Atunci i-a apărut un înger îmbrăcat în alb, cu veşmânt de diacon. Ţinea o cădelniţă de aur cu care a tămâiat întâi spre cer şi apoi pe Nifon. Deodată s-au deschis porţile cerului şi îngerii lui Dumnezeu urcau şi coborau că albinele, ducând sufletele oamenilor care mureau. Duhurile viclene din văzduh se sileau să le prindă şi să le arunce jos, dar îngerii se împotriveau cu tărie, lovindu-i şi salvând sufletele. Atunci vede Sfântul un suflet, înălţându-se la cer; dar când s-a apropiat de vama desfrânării, mai marele vămii a început’s se agită cu mare mânie.

— Cu ce drept, strigă el, luaţi voi aceştiu suflet care este al meu?

Îngerii însă, i-au răspuns:

— Dovedeşte-ne ce putere ai asupra acestui om.

— Până la moarte, a răspuns atunci diavolul, s-a tăvălit cu voia în tot felul de necurăţii. Şi nu numai atâta, ci şi judecă pe ceilalţi. Ce fărădelegi mai grozave ca acestea vreţi?

— Da, au aprobat îngerii, era robit de aceste păcate, dar s-a lepădat de ele înainte de moarte.

— Nu, nu-i aşa cum ziceţi voi, a strigat diavolul, ci a murit nepocăit. Până la urma suflare a făcut fărădelegi, fără să-şi spovedească vreodată păcatele. A fost şi este al nostru în toate!

Atunci, unul din îngeri, i-a zis:

— Nu-i cazul, desigur, să te credem pe tine, care eşti cu totul cufundat în minciună. Să chemăm pe îngerul lui

păzitor şi el ne va spune tot adevărul.

L-au chemat, pentru că îi păzise şi trupul celui mort până la înmormântare şi, îndată ce a venit, l-au întrebat:

— Spune-ne, frate, acest suflet s-a pocăit de păcatele sale sau a murit cu ele? Spune-ne tot adevărul.

Atunci îngerul a răspuns:

— Eu nu sunt om, nici duh rău ca să spun minciuni, dar vă încredinţez, înaintea lui Dumnezeu că, din clipa când s-a îmbolnăvit şi chiar mai înainte, s-a gândit la moarte. A început atunci să plângă şi să-şi mărturisească păcatele sale preotului, înaintea lui Dumnezeu. Necontenit ridică mâinile sale spre Cel Preaînalt, cerând milă. Dacă Dumnezeu vrea, îl va ierta. Dacă nu, slava judecăţii Sale celei drepte!

Auzind aceasta îngerii, au râs de diavol şi smeritul suflet a scăpat de cursă vrăjmaşilor săi.

După puntin, a văzut Sfântul alt suflet înălţându-se. Diavolii îl învinuiau mult, aducându-i aminte, unul câte unul, cuvintele rele şi înjurăturile pe care le zisese oamenilor când trăia.

Îngerii, dimpotrivă, ziceau că are unele nădejdi de mântuire. Deoarece, de pildă, adeseori când se gândea să facă vreun rău, îndoit se căia, se ocăra, şi se osândea pe sine. Adeseori suspină cu amar şi lacrima. Din când în când dădea şi puţină milostenie la săraci. Pe acestea avându-le în vedere, îngerii luminii susţineau că Dumnezeu va milui pe acest suflet.

Atunci, diavolii înfuriaţi au zis:

— Acesta, în tinereţea sa, a făcut fapte necuvenite unui creştin; s-a întinat cu tot felul de păcate, chiar şi sodomiceşti. Unde mai pui mânia şi ura lui? Şi lucru mai grav, a făcut şi ucidere. Deci, dacă şi acesta se poate mântui, atunci, luaţi din toată lumea pe toţi păcătoşii pământului şi mântuiţi-i de-a valma. Că, noi degeaba ne mai ostenim şi ne tulburăm!

— Dar, necuraţilor, pe toate aceste păcate ale tinereţii le-a părăsit şi Dumnezeu l-a iertat. Iar când a mai făcut vreun păcat, l-a curăţit prin spovedanie şi pocăinţa.

Deci, ce mai vreţi, fiare sălbatice? Să fie osândit acest suflet? Cu neputinţă, deoarece păcatele spovedite de oameni cu lacrimi şi smerenie şi pe care nu le-au mai făcut, Dumnezeu le iartă. *Tot păcatul descoperit se şterge*. Numai păcatele nespovedite, pe care le iau cu ei, le pedepseşte Dreptul Judecător.

Astfel, îngerii au ruşinat pe duhurile răutăţii şi au intrat pe porţile cerului. A scăpat, deci, şi această făptură a lui Dumnezeu din ghearele diavolilor şi Cel ce dă mântuirea în dar, i-a dăruit şi lui mântuire.

Iarăşi a văzut fericitul un alt suflet urcându-se la cer. Acela era foarte credincios şi temător de Dumnezeu. Toată viaţa şi-o petrecuse în curăţie, modestie şi multe milostenii şi era iubitor faţă de toţi. Demonii din văzduh îl ameninţau scrâşnind din dinţi, iar el, bietul, înspăimântat de grozăvia lor, a alergat în braţele îngerilor care coborau să ia alte suflete.

Când a ajuns la cer, acel suflet sfânt s-au adunat în jurul lui mulţime de îngeri, care l-au îmbrăţişat şi sărutat cu dragoste, zicând cu bucurie: „Slava lui Dumnezeu, Care a izbăvit şi acest suflet de înfricoşaţii şi necuraţii diavoli!”

Era o bucurie să-i vezi. Căci aşa fac întotdeauna puterile cereşti; se bucură şi se veselesc pentru tot creştinul care se mântuieşte. Când au ajuns la Tronul Harului, l-au adus la picioarele Domnului Iisus şi El i-a învrednicit să se închine Tatălui Său şi să se umple de Harul Duhului Sfânt. Apoi l-a dat lui Mihail, mai marele aşezământului, ca să-l conducă la veşnică odihnă, ceea ce el a şi făcut.

Mai jos, însă robul lui Dumnezeu a văzut cum diavolii târau un suflet în iad. Era al unui rob care se spânzurase. În urmă venea îngerul lui, tânguindu-se cu amar pentru pieirea lui şi zicând cu lacrimi:

— O, prea viclenii întunecaţi, care pun pe oameni să facă toate relele! Iată, stăpânul acestui rob, ascultându-i pe aceştia, se mânia, îl bătea cu cruzime şi-l lăsa să moară de foame. Iar el nenorocitul, s-a deznădăjduit, a luat o funie şi s-a spânzurat, făcându-se pe sine jertfa satanei. Vai

mie, acesta pe care mi l-a încredinţat la botezul său Atotţiitorul, ca să-l păzesc, mi l-a răpit deodată spurcatul drac şi l-a înghiţit! Cum mă voi înfăţişa înaintea Domnului meu, eu întristatul şi amărâtul! Şi cum mă voi uita la Făcătorul meu, mâhnit pentru pierderea acestui suflet?

Pe când zicea el acestea cu durere, a apărut un alt înger din cer, care i-a zis:

— Tatăl nostru, Domnul Savaot, îţi porunceşte să mergi la Roma, unde acum se botează copilul unui ostaş. Primeşte-l şi păzeşte-l prin Duhul Sfânt, care ţi l-a dat odată cu Botezeu. Şi eu voi pedepsi pe stăpânul acestui rob, ca să se înveţe să nu se mai înfurie, nici să mai lovească pe robii săi sau să-i lase să moară de foame.

Acestea le-a zis îngerul din partea lui Dumnezeu şi s-a înălţat la cer, iar celălalt a plecat la Roma, după porunca lui Dumnezeu. În acea clipă, Nifon vede un suflet care era dus cu multă tulburare. O mulţime de diavoli strigau şi se sileau să răpească nefericitul suflet. Era sufletul unui cleric care trăise o viaţă necinstită. Ba şi ucidere făcuse! Slujbele le scurtă şi pe cele rânduite nu le făcea. Banul bisericii îl cheltuia pentru petrecerile ce le făcea cu tovarăşii săi.

Nenorocitul suflet nu a putut trece mai departe de vama a patra. Diavolul şi-a întins cu furie mâinile, l-a smuls de la îngeri şi l-a aruncat la pământ. Apoi l-au luat în primire alţi diavoli, l-au coborât în adânc şi l-au predat mai marelui întunericului ca să stea acolo legat, cu sufletele păcătoase asemenea lui, până în ziua învierii de obşte. După aceea, întunecaţii şi necuraţii, se lăudau şi se mândreau între ei, zicând:

— Iată, am biruit şi clerici de-ai Nazarineanului şi i-am pus sub picioarele noastre!

Atunci, unul din ei a zis cu tristeţe:

— Ce ne mai lăudăm că am câştigat un nenorocit! Iată, sunt o mulţime de preoţi care strălucesc în virtute şi de care nu putem nici să ne apropiem. Dacă n-ar avea semnul Crucii în faţă şi în spate şi în jurul lor, şi ajutorul lui Iisus, atunci ai vedea puterea noastră. De ce să ne

temem de lemnul pe care a fost pironit Nazarineanul? De semnul căderii celei mai de jos?

— Nu ne temem de lemn, ci de înfricoşatul trăsnet care ţâşneşte din el. Şi ce este mai rău, nu numai din lemn iese trăsnetul care ne arde ci şi când creştinii se pecetluiesc cu acest semn!

Atunci alţi demoni au zis cu răutate:

— De unde ai învăţat tu toate acestea?

— Este în Constantinopol un neîmpăcat duşman al nostru, care se cheamă Nifon. L-am ispitit din tinereţile lui şi eu şi alţii de-ai noştri. L-am luptat zile întregi cu ispite şi aşa de tare l-am aprins încât în cele din urmă a căzut în păcat. Eu însumi i-am scris căderea lui cu multă mândrie. Acela, însă, îndată s-a pocăit, a început să se osândească pe sine şi să se tânguiască: „O, de acum viermii îmi vor mânca trupul! La amară pedeapsa voi fi aruncat! Vai de mine, păcatul acesta mă aruncă în foc!” Şi, zicând acestea, s-a făcut furios că un nebun.

Noi am râs în ciuda lui, dar el, foarte bine cunoştea vicleşugurile noastre şi a strigat: „Acum o să vă arăt eu, spurcaţilor diavoli! S-a ridicat îndată şi a făcut asupra noastră semnul Nazarineanului. Şi vai, un foc a trecut prin inimile noastre şi am dispărul de groază într-o clipă! Numai unul din noi a îndrăznit să stea mai departe, ca să vadă ce face. L-a văzut intrând repede în biserică, a făcut trei metanii şi a zis: „Doamne, eu sunt om păcătos, tânăr de ani, care se lupta cu patimile şi cu aprinderea cărnii. Nu-mi socoti acest dintâi păcat, Tu eşti Domn şi Stăpân şi poţi ierta numai cu cuvântul greşelile mele”.

Numai cât a rostit aceste cuvinte şi un înger l-a şi încununat pentru căinţa lui. Pe lângă toate acestea, a continuat diavolul, acela, înfuriat asupra trupului său, a început a se pălmui peste obraz cu toată puterea. Apoi, iarăşi şi-a ridicat mâinile la cer şi se ruga lui Dumnezeu, zicând:

„Înfricoşatule Dumnezeu, Tu care ai născut pe Fiul Tău Cel Unul născut şi stăpâneşti toate cu înfricoşatul Tău Duh, auzi-mă pe mine necuratul şi pedepseşte pe

nelegiuiţii care râd de mine. Pentru că numai Tu eşti fără de păcat, iau eu sunt întinat şi stricăcios”.

Atunci îngerul care îl încununase, a luat îndată o funie şi ne-a legat pe toţi la un loc. Apoi, luându-ne unul câte unul, ne-a bătut cu mii de lovituri. De urletele şi valurile noastre s-a speriat lumea. În timp ce ne lovea, zicea: „Să nu mai aibă vreodată pricina robii lui Dumnezeu de a se lovi peste cap!

După ce ne-a chinuit îndeajuns acel nemilostiv înger, ne-a slobozit cu nenumărate suferinţe. Şi, de atunci oriunde văd pe acest Nifon, mă fac nevăzut, pentru că mă tem de lemnul Crucii.

Când şi-a terminat diavolul de spus peripeţiile, ceilalţi au început să-l batjocorească şi să-l numească: nenorocit, ticălos, şi fricos. Nifon, care asculta cele ce ziceau necuraţii diavoli despre el, râdea de ei.

După puţin, vede un înger care cobora spre Constantinopol. În mâini ţinea o sabie de foc. În acel ceas, cineva trăgea să moară şi se chinuia jalnic. Era un cămătar nemilostiv. Pe deasupra, bârfise mult pe Nifon. Îl făcea eretic şi făţarnic. Zicea, de ce face cutare şi cutare lucru? De ce grăieşte aşa şi aşa? Nu se vedea ticălosul pe sine, ci se ocupă de alţii…

A venit, deci, îngerul focului, şi a stat lângă patul lui, uitându-se spre cer, ca şi cum aştepta ceva şi, într-adevăr s-a auzit un glas: „Loveşte degrabă pe antihrist şi desfă cu sila stricatul suflet din legătura trupului. Cât a trăit acest nebun, niciodată nu a împlinit voia Mea, ba şi pe robul Meu Nifon l-a osândit. Loveşte-l cu putere! Să nu mai sugrume pe săraci cu cămătăria lui!”

Cum a auzit acest glas, înfricoşatul înger a lovit cu toată puterea pe ticălosul cămătar, care îndată şi-a dat sufletul, scrâşnind din dinţi şi răcnind din adâncul său. Şi îngerul i-a luat sufletul şi l-a dus în chinuri groaznice, coborându-l la iad…

Atunci, Sfântul Nifon şi-a revenit în sine. Înmărmurit şi mâhnit de cele ce văzuse, cugetă şi zicea întru sine: „O, câtă ticăloşie se ascunde în noi, nevrednicii şi păcătoşii!

Cât de jalnic şi de amar ne terminăm viaţa! Şi apoi vine judecată şi înfricoşatul foc, unde mergem pentru veşnicie. Cu tot dinadinsul trebuie să ne grijim de mântuire, silindu-ne spre bine. Numai aşa vom bine plăcea lui Dumnezeu de nu vom călca poruncile Lui! Şi, îndată a început să se roage:

„Doamne Dumnezeul meu, în Tine îmi pun nădejdea mea; izbăveşte-mă de cei ce mă prigonesc şi mă mântuieşte. Dacă nu mă izbăveşti şi nu îmi mântuieşti Tu, Hristoase, sufletul cu Duhul Tău cel Sfânt, îl va răpi vicleanul stăpân al întunericului, leul care mugeşte. Fericit este tot cel ce ascultă de Tine, Care Te-ai făcut sărac şi neputincios pentru mântuirea noastră. Pentru că îl vei izbăvi în ceasul morţii de duhurile răutăţii, care sunt vameşi rai şi judecători nedrepţi şi cercetători nemilostivi şi cauta să înghită bietul lui suflet. Izbăveşte-mă, Stăpâne înfricoşat şi Atotputernic, Care mişti toate şi de care se cutremură toate! Mântuieşte de aceşti tirani neamul nostru creştinesc! Miluieşte, sfinte, pe cei ce şi-au pus nădejdea întru Tine şi iartă pe cei ce păcătuiesc greu şi amărăsc necontenit milostivirea Ta!

Se gândea cu lacrimi la nefericitul acela cămătar, căruia îi luase sufletul acel înger răzbunător cu sabia sa de foc. Cugetă cât de amărâtă moarte avusese, fără niciun ajutor de la Dumnezeu, deşi, din dobânda din care o luă, dădea câte ceva la săraci. Pentru că, precum spunea Nifon, când se chinuia nefericitul lui suflet, cămătarul a strigat: „Adu-ţi aminte, Doamne, de milostenia pe care am dat-o săracilor!” Dar, s-a auzit un glas care i-a zis:

„Da, nevrednicule, ai băut sângele săracilor şi ai adăpat cu el alţi săraci, pentru aceasta să te mântuiesc? Sau pentru a-i clevetit pe cel ce îmi slujeşte Mie? Acesta, zi şi noapte se roagă pentru păcătoşi, ba şi pentru tine nu încetează a mă ruga. Iar tu, de ce l-au vorbit de rău? Învaţă deci acum, că nu trebuia să judeci pe nimeni!

Pe toate acestea le-a povestit Nifon cunoscuţilor sau, sfătuindu-i:

„Luaţi aminte, fiilor, să nu judecaţi pe cineva, mai

ales când acela este şi el om al lui Dumnezeu. Vă rog, păziţi-vă de acest păcat! Uitaţi-vă la voi şi vă vedeţi păcatele voastre. Din această simţire, degrabă vom putea trece la pocăinţă. Unii din robii lui Dumnezeu sunt vădiţi, alţii necunoscuţi. Pe cei ce au curajul să se facă văzuţi, îi judecă mulţi, dar vor fi aspru pedepsiţi în ziua judecăţii.

Dumnezeu, pe cei ce dispreţuiesc slava omenească, îi pune înaintea tuturor să mărturisească cu îndrăzneală credinţa lor şi să folosească pe mulţi: *Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor*, *le zice*, *că văzând aceia faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru*, *Care este în ceruri*. Dimpotrivă, celor înclinaţi spre slava deşartă le zice: *Cei ce fac faptele dreptăţii pentru a plăcea oamenilor şi nu Mie*, *amin vă zic vouă*, *şi-au primit plata lor*. Pentru că cel ce se mândreşte, nu va fi miluit. Având deci, fiilor, acestea înaintea ochilor, să nu judecăm pe nimeni şi să nu luăm aminte la cel ce vorbeşte de rău, fie că judecă pe un drept sau pe oricine altul. *Nu judecaţi ca să nu fiţi judecaţi* ne porunceşte Domnul. Tu, care stai pe tron să nu dispreţuieşti pe robul Tău, că nu cumva în el să se afle Duhul lui Dumnezeu şi să te faci astfel, fără să ştii, luptător de Dumnezeu!

Zicând acestea Cuviosul, încă o dată i-a rugat pe ucenici să se vadă fiecare pe sine şi să nu judece pe nimeni şi nici bani cu camăta să nu dea. Pentru că ce-i foloseşte omului să se numească creştin, dacă are mulţi bani şi-i da cu camăta? Acesta, în primul rând, nu-şi pune nădejdea în Dumnezeu; al doilea, este închinător la idoli; al treilea, suferă de iubirea de argint şi, zi şi noapte este chinuit de griji. Nici somnul nu-l prinde, iar la urma vine şi moartea. O, ce nebunie!…

DOUĂ TĂMĂDUIRI MINUNATE

În acel moment a venit cineva şi i-a zis:

— Ai aflat, părinte, că fiica cutărei doamne, care ţi-a făcut bine, suferă de o boală grea? Dacă poţi, mergi degrabă să o miluieşti, pentru că aproape îşi dă sufletul.

— Eu să o miluiesc? Ce spui, fiule? l-a mustrat sfântul. Numai Dumnezeu are milă! Dacă un orb conduce

pe un alt orb, cad amândoi în prăpastie. Totuşi să mergem, pentru că Hristos a zis: *Bolnav am fost şi M-aţi cercetat*.

Îndată ce a ajuns la bolnavă, a lăcrimat şi a început a se ruga în taină. În timp ce Cuviosul se ruga, bolnavă care era pe moarte şi-a ridicat mâinile spre Dumnezeu. Oamenii care erau de faţă au început a zice: „Doamne, miluieşte!” şi îndată, cu ajutorul lui Dumnezeu, boală a dispărut, fata şi-a făcut cruce şi slăvea pe Dumnezeu. Frică a cuprins pe cei de faţă şi au mulţumit preabunului doctor al sufletelor şi al trupurilor.

De aici, Nifon a mers să viziteze o altă soră, care îl cinstea mult şi care îi slujea adesea. Şi aceasta era grav bolnavă şi se ruga lui Dumnezeu ca să se facă bine cu rugăciunile Cuviosului. Arunci Nifon i-a zis:

— Mai degrabă să mulţumeşti lui Dumnezeu, fiica mea, pentru că Dumnezeu pe cine iubeşte îl ceartă şi bate pe fiul care îl primeşte. Dar pentru că vrei să găseşti sănătatea şi o doreşti mult, iată, mâine dimineaţă vei fi bine la picior. Pentru aceasta să mulţumeşti Domnului Hristos!

Zicând acestea, a plecat şi în adevăr bolnavă, cu harul lui Dumnezeu, a doua zi dimineaţă a fost sănătoasă şi a mulţumit singurului izbăvitor şi doctor adevărat.

CÂND BOALA MÂNTUIEŞTE

Abia ajuns la chilia sa, i-au adus Cuviosului Nifon un alt bolnav, care se numea Nicon.

— Sunt bolnav, se tânguia el, mădularele îmi sunt paralizate şi cârtesc. Am cheltuit mult cu doctorii şi, precum vezi, nu m-am folosit. Te rog, cere lui Dumnezeu să-mi dea vindecare.

— Limba ta, fiule, şi cugetul tău cel rău ţi-au pricinuit toate acestea! l-a mustrat sfântul. Ai fost un stricat, pornit spre beţie şi spre osândirea şi ponegrirea altora. Apoi, ai făgăduit lui Dumnezeu că te faci monah şi nu ţi-ai ţinut făgăduinţă. Ai mers până acolo că te-ai întors la relele cele dintâi. Pentru toate acestea, Iubitorul de oameni Dumnezeu, ţi-a trimis o mică pedeapsa, aceasta paralizie. Dacă o rabzi fără cârtire, cu pocăinţă şi spovedanie,

Dreptul Judecător te va milui în ziua judecăţii. Nu ţi-e de folos, fiule, să te faci bine, că nu cumva acum vindecat, în viaţa viitoare să te înghită focul. Fiindcă văd că şi scris deasupra capului tău: *Moarte grabnică*, *Doamne ajută*!

— Ce vrea să spună, părinte, acest „Doamne ajută!” a întrebat paraliticul.

— Ajută ca să nu se piardă sufletul, a explicat sfântul. Pentru că şi acum ai rămas în aceleaşi patimi. Deci, nu mai judecă, fiule, te sfătuiesc acest lucru. Îţi doresc mântuirea şi vreau să te îndrept cu aceste sfaturi.

— Ai toată dreptatea, a răspuns acela, dar ce să fac? Trebuie multă sila ca să le tai pe toate acestea, iar eu sunt bolnav şi cu sufletul şi cu trupul.

— Nu ştii, i-a zis sfântul, căci cu sila se ia Împărăţia cerurilor şi că „silitorii o răpesc pe ea”? Posteşte şi roagă-te! Puţin timp mai ai. Moartea este aproape! Nădăjduiesc, însă, căci prin milostivirea lui Dumnezeu vei avea călătorie bună.

Trebuie să mai ştii ca patimile sunt diavoli şi nu fug decât cu rugăciune şi cu post, după cuvântul Domnului. Cu aceste arme, deci, întrarmează-te şi tu împotriva lor şi îi vei birui.

Cu aceste sfaturi l-a părăsit în pace. Iar paraliticul, cu ajutorul lui Dumnezeu, a făcut ceea ce i-a zis sfântul şi după puţine zile a călătorit spre cer. Iubitorul de oameni i-a primit întoarcerea lui mai mult decât primeşte pe cei ce îmbătrânesc în nevoinţă.

MOARTEA PĂCĂTOŞILOR ESTE CUMPLITĂ

Odată, Cuviosul Nifon stătea în strană bisericii. Chilia lui era aproape de biserica Sfintei Ipatia şi mulţi credincioşi se adunase în jurul lui să se folosească. Unul l-a întrebat despre diferitele feluri de morţi: cum unii mor cu tulburare şi alţii cu pace, alţii în înstrăinare, alţii în pustiuri iar alţii în mare. Ba, unii zic că fiecăruia îi este scris şi unde să moară.

— Ceea ce este de neapărată trebuinţă, fraţilor, a început Cuviosul, este să ne pocăim de păcate şi să cerem milă de la Dumnezeu prin pocăinţă. Cât despre toate

celelalte, sunt judecaţi ale lui Dumnezeu şi este foarte primejdios să ne ocupăm de ele. Mai bine să plângem şi să ne tânguim pentru păcatele noastre, ca să aflăm milă şi să ne învrednicim a dobândi o fărâmă de mântuire. Vin zile rele „în care nimeni nu mai poate lucra”. Deci, înainte de a sosi, să lucrăm binele ca să trăim în veci.

— Înţelept este acest cuvânt, au spus cei de faţă. Totuşi, dacă nu este nepotrivită întrebarea noastră, vă rugăm să ne daţi un răspuns.

— Atunci, Nifon le-a povestit:

— Aveam un prieten pe care îl chema Teofil. De multe ori fericea ticăloşia mea, neştiind că nelegiuirile mele întreceau şi pe ale demonilor. Din tinereţe, de multe ori vorbeam cu el, şi-i spuneam cuvinte de suflet folositoare, dar nu am izbutit să-l câştig la bine. Auzea numai şi, mulţumea. Dar din câte auzea nu săvârşea niciuna. Lucra într-un atelier şi, munca lui era să cântărească. Era ranchiunos şi duşmănos în cuvinte. Nu avea uşa de îngrădire buzelor sale. Nu se temea deloc de Dumnezeu, de aceea lucra cu păcat. La cântar era foarte necinstit, mâncând astfel osteneala săracilor. A venit însă şi secera care avea să-l secere din viaţă.

Cu o lună înainte de moarte s-a îmbolnăvit de dizenterie. Îi ieşiseră afară măruntaiele şi se chinuia, muşcându-şi buzele şi limba până ce şi-a tăiat-o cu dinţii. Aşa de aspră era Judecata lui Dumnezeu, că şaptesprezece zile s-a frământat şi s-a rostogolit în pat, scrâşnind din dinţi. Şi-a smuls, fir cu fir, barbă, care rămăsese goală ca palma. Apoi, îşi numără degetele, îşi mişcă jalnic capul, holbă ochii şi cerea mângâiere, dar nu află. Şi iarăşi îşi mişca capul, îşi smulgea părul, număra degetele şi gemea.

Era o privelişte jalnică şi tare înfricoşătoare, uitându-te la el cum a mai rezistat la acea teribilă chinuire. Până la urmă, şi-a mâncat şi buzele, a rămas fără păr pe cap şi continuă să-şi numere degetele, să geamă şi să scrâşnească din dinţi. Un înger nevăzut stătea lângă el. Îşi scosese din teaca o înfricoşată sabie şi chinuia pe nefericitul Teofil.

Aşa s-a chinuit şi s-a luptat cu moartea şaptesprezece zile, precum am zis, număradu-şi cu degetele nedreptăţile de la cântar. Şi, îngerul pedepsitor i-a zis:

— Ticălosule, n-ai avut nicio milă! Pe toţi i-ai furat cu cântarul tău, lucrând necinstit. Te-ai depărtat şi de dreapta credinţă şi, pe deasupra, la tot pasul înjurai înfricoşatul Nume al lui Dumnezeu. Şi de ce înjurai şi bârfeai pe toţi oamenii cinstiţi? De ce, când te împărtăşeai cu Sfintele Taine, scuipai fără teamă pe pământ? De ce ai nedreptăţit şi înşelat la cântar pe săraci? Iată, acum ce-ţi aduc toate acestea! Dacă nu se aduce aici cântarul, înaintea tuturor, sufletul tău nu va ieşi şi te vei chinui necontenit.

El însă, având limba tăiată, nu putea cere cântarul, ci numai socotea pe degete, mişcându-şi capul. Şi nimeni din ei nu înţelegea ce vrea. Numai un om sfânt şi văzător, care se afla acolo, a auzit pe înger, a înţeles şi a trimis să se aducă un cântar. Cel ce trăgea să moară, numai cât a văzut cântarul, a suspinat adânc, a început a da din cap cu putere, ca şi cum mărturisind căci cu acesta făcuse toate nelegiuirile sale şi îndată şi-a dat sufletul. Îngerul judecător i-a luat sufletul şi l-a predat judecăţii lui Dumnezeu.

— Ce învăţătura scoatem, deci dintr-o astfel de moarte? a întrebat Nifon. Potrivit cu faptele, a venit şi pedeapsa. Fiindcă era aşa de păcătos şi nelegiuit, ca şi mine ticălosul, a fost pedepsit de aici, pentru că după înfricoşată judecata să sufere mai puţin chin.

Auzind acestea cei de faţă, au suspinat gândindu-se fiecare la păcatele sale.

— V-aţi spăimântat de judecata lui Dumnezeu, a adăugat Cuviosul, precum a păţit de multe ori preablândul David. Ascultaţi încă o întâmplare asemenea.

Dar, înainte de a începe, Cuviosul s-a ridicat şi le-a făcut metanie, zicând:

— Iertaţi-mă, fraţilor, că vă întinez cu păcatele mele. Nu sunt vrednic nici să stau lângă voi. Şi totuşi stau. Ba şi mai mult. Eu cel orb vreau să vă povăţuiesc, cu slava mea cea deşartă, pe voi, care vedeţi.

Cei care erau de faţă au fost impresionaţi de aceste cuvinte şi au căzut la picioarele lui cu căinţa. Se temeau că nu cumva Dumnezeu, văzând marea lui smerenie, să pogoare foc şi să-i ardă, de vreme ce ştiau că el este sfânt iar ei sunt păcătoşi.

MOARTE AMARĂ, CURĂŢIREA SUFLETULUI

După ce Cuviosul a ridicat pe oamenii care căzuseră la picioarele lui şi i-a pus să şadă, a început o minunată povestire.

„Trăia în Constantinopol un tânăr cu numele Vasile. Era viclean, stricat şi foarte răutăcios. În fiecare seară mergea la locuri necinstite. Stăpânul lui, pe care-l chema Patriciu, dimpotrivă, era un om ales, milostiv, miluind şi daurind cui avea nevoie, precum porunceşte Scriptură. Vasile, slujitorul său, avea optsprezece ani. Adesea stăpânul său îl trimitea cu treburi, iar el, cu acest prilej, umbla prin locuri stricate, întinându-şi frumuseţea trupului şi a sufletului. Dar, Dumnezeu, Care nu voieşte moartea păcătosului, iată cum a iconomisit mântuirea lui:

S-a făcut foamete în toată regiunea aceea. Cu foametea a venit şi o iarnă aspră, încât zilnic mureau în oraş ca la o mie de oameni. Era aşa de mare mulţimea morţilor, încât nici să-i mai îngroape nu dovedeau. Şi, fiindcă bântuiau teribil foametea şi gerul iernii, amândouă relele împreună, stăpânii erau nevoiţi să dea drumul slujitorilor şi robilor lor. Ba unii, ajunseseră să-şi vândă şi copiii, ca să câştige un ban pentru a-şi cumpăra mâncare. Lucrurile fiind grele pentru toţi, fireşte erau şi pentru Patriciu de care am pomenit şi care a fost nevoit să renunţe şi el la slujitorii lui. „Cu ce să mă hrănesc eu, copiii şi slujitorii mei?” se gândea el, pentru că avea mulţi.

Astfel, împreună cu ceilalţi slujitori ai săi, a dat drumul şi tânărului Vasile. Acesta, chiar din prima zi, şi-a vândut haina într-o cârciumă şi şi-a mâncat banii. Şi în puţină vreme şi-a vândut şi a cheltuit tot ce avea. În cele din urmă a ajuns să cerşească, umblând de colo până colo şi jelindu-se. Aşa de grozav a suferit de frig, că mai să-i îngheţe sângele. Şi chinurile i se înrăutăţeau din zi în zi.

Acum însă, nu mai zicea nimic, ci numai slăvea pe Dumnezeu, zicând: „Slavă Ţie, Doamne!”

Cine ar fi putut descrie chinurile sau iuţimea foamei şi spaimă cu care rabda vitejeşte mulţumind lui Dumnezeu? A răbdat mult acest chin, până când, într-o zi, a căzut epuizat într-o uliţă a oraşului. Zăcea suspinând, tremurând, aproape mort de foame. Din pricina gerului teribil îi îngheţaseră picioarele de tot, îi căzuseră şi degetele, pentru că putreziseră vinele şi nervii. Iar el, minunatul copil, cu adevărat împărat, piatra neclătită, stea luminoasă, pe toate le suferea fără murmur, ca un alt Iov, fără să cârtească împotriva lui Dumnezeu. Îl chinuia foamea, îl sfâşia frigul, rănile îi îngheţaseră, că era gol şi produceau nesuferită durere. Cu un cuvânt, îl cuprinseseră toate chinurile. Iar el continuă să slăvească pe iubitorul de oameni Dumnezeu. Atunci, cu adevărat, nu era cine să-i ajute, pentru că toţi îşi jeleau lipsurile şi greutăţile lor.

După un timp, s-a întâmplat să treacă pe uliţa un om credincios cu numele Nichifor. L-a văzut şi i s-a îndurerat sufletul. Îndată a poruncit slujitorilor săi să-l ridice şi să-l ducă la casa sa. Acolo, cu mâinile sale i-a pregătit pat, l-a culcat, l-a îngrijit cu toată inima şi i-a rânduit o slujnică să-l îngrijească, fiindcă avea neapărată nevoie de ajutor, de vreme ce tot trupul îi era ars de ger.

Au trecut astfel, stând două săptămâni la Nichifor şi a sosit ceasul ca Vasile să călătorească spre Domnul şi Dumnezeul său. Era într-o sâmbătă pe la orele 9 dimineaţa. Cum se afla întins pe pat, că de obicei, Vasile a început a şopti:

„Bine, bine… au venit cei frumoşi… Domnul v-a trimis… Bine aţi venit!… Aşteptaţi puţin şi mergem…

— Hai degrab că te cheamă Domnul! – i-a zis cineva nevăzut.

— Vă rog, bunilor prieteni ai lui Dumnezeu… şopti iarăşi Vasile, aveţi puţină răbdare… Un om mi-a împrumutat zece bani… şi trebuie să-i dau înapoi… Să nu găsească pricina stăpânul din văzduh, ca să mă ducă în adânc şi să-mi pierd sufletul…

Atunci îngerii s-au oprit, pentru că Domnul le poruncise să-i ia sufletul cu oarecare bucurie şi mângâiere. Îndată credinciosul Nichifor a chemat un slujitor căruia i-a dat banii, poruncindu-i să-i ducă celui ai căruia erau. În clipa aceea Vasile a ridicat mâinile, slăvind pe Dumnezeu, Care este iubitor de oameni şi şi-a dat sufletul în mâinile îngerilor.

Vedeţi, fiilor, a încheiat Cuviosul Nifon, cum voia lui Dumnezeu iconomiseşte lucrurile pentru folosul nostru? Cercetează Preabunul războiul lăuntric al fiecăruia şi-i răsplăteşte pe măsură. Pentru că, adeseori se întâmplă că pe dinafară omul să se arate păcătos, dar înăuntrul său poate se osândeşte pe sine faţă de alţii cu bunăvoinţă şi smerenie. Adică, mulţi înăuntrul lor fac ceea ce este plăcut lui Dumnezeu, deşi pe dinafară se arata păcătoşi. Iar Dumnezeu, care vede cele ascunse, la sfârşit nu-i lăsa să piară. Iar dacă unii, pe dinăuntru fiind plini de ură şi răutate, lucrează la vedere binele, nu le foloseşte deloc. Pentru că prin ei se zădărniceşte lucrarea lui Dumnezeu.

Acel tânăr, Vasile, face parte din prima categorie. Fiinţa lui era luminată de o lumină lăuntrică; compătimea pe toţi pe care îi vedea că suferă. Acesta era harul lui tainic, chiar dacă la vedere acea unele păcate. De aceea Dumnezeu, la sfârşit nu l-a lăsat să piară, ci l-a mântuit în felul în care aţi auzit.

DREAPTA JUDECATĂ A LUI DUMNEZEU

Atunci fraţii au zis către Cuviosul:

— Înţelepte şi pline de învăţătura au fost aceste cuvinte. Ne-am convins de ceea ce zice Domnul: *Dacă rămâneţi întru Mine, şi Eu voi rămâne intru voi*. De aceea, fiindcă şi sfinţia voastră sunteţi cu totul „în Hristos”, aveţi în sine şi Duhul Lui. De aceea vă rugăm, lămuriţi-ne încă o nedumerire: cum se întâmplă că într-o corabie să intre oameni de diferite locuri şi din pricina unei furtuni să se înece toţi? Au fost oare predestinaţi toţi să aibă acest sfârşit amar?

— Grea este întrebarea voastră, a răspuns Cuviosul. Numai Dumnezeu ştie. Dar, cu ajutorul Lui, am să vă spun

ceva în legătură cu avea sta.

„Mai demult trăia un corăbier cu numele Teognost, care avea multe corăbii mari cu destui marinari. Călătorea, făcea comerţ, transporta oameni şi făcea tot ce cade în treaba unui marinar. Făcea însă şi multe nelegiuiri, care nu plăceau lui Dumnezeu. Punea apa în vin, fură unele mărfuri şi altele. Dacă vreodată se întâmplă să aibă vreun călător bogat, marinarii nu ezita să-i ia banii şi să-l arunce în mare; cu alte cuvinte, erau cu totul nemilostivi. Numai unul dintre toţi, îndată ce făcea răul, se căia pentru un moment de neruşinata nelegiuire. Dar, stăpânit de nenorocita obişnuinţă, când tovarăşii săi împărţeau câştigul murdar, îşi luă şi el porţia sa.

Preabunul, Dumnezeu, Care doreşte mântuirea noastră, a tuturor, o aştepta şi pe a lor. Dar vicleanul diavol, nu se mulţumea de răul pe care aceia îl făceau, ci îi împingea la şi mai mari răutăţi.

Când însă Domnul a văzut că nu se mai lasa de rele, ci tot mai mult fac rău gramadindu-şi foc pe capetele lor, a hotărât ca să-i piardă degrabă; şi, aceasta tot din iubirea de oameni, pentru ca să nu-şi îngreuneze osânda, trăind pe pământ şi nelegiuind. Şi ascultaţi ce s-a întâmplat:

Într-o zi s-au oprit în portul Seridos. Au vândut marfa din corabie şi s-au îmbarcat cu mult câştig să plece spre locul lor. Ajungând, au tras corabia la uscat ca s-o repare, cum fac de obicei corăbierii. După ce au terminat, s-au sfătuit între ei să meargă la Constantinopol. Unul din ei, însă i-a rugat, spunând că nu poate să meargă cu ei de data aceasta, deoarece îi născuse femeia de trei luni un fiu şi n-ar fi voit să plece înainte de a-l boteza. Şi, fiindcă tovarăşii lui îl sileau, el a plătit un alt marinar ca să meargă în locul lui. Cel care rămăsese acasă era acela despre care v-am spus că, singurul dintre toţi, când făcea o nelegiuire făcea în adâncul inimii lui puţină pocăinţă.

Deci, după ce ceilalţi au plutit în larg, deodată s-a pornit că din senin o furtună teribilă. Spăimântaţi, şi-au continuat totuşi călătoria cu multă atenţie, dar în toiul zgomotului şi a furtunii, ca şi lovită de un toiag nemilos,

corabia s-a sfărâmat în ţăndări. Toţi s-au scufundat în mare şi s-au înecat. Lucru şi mai înfricoşat este faptul, ca şi cel care rămăsese acasă să-şi boteze copilul, a căzut mort în aceeaşi clipă când tovarăşii săi se înecau. Iar marinarul angajat, ce minune, s-a agăţat de o scândură şi a scăpat. A sosit până aici şi a povestit totul cu de-amănuntul.

Ce să zici de toate acestea? Cum au pierit toţi deodată? Este evident că au fost pedepsiţi de Dumnezeu pentru păcatele lor. Aşa cum, toţi împreună făcuseră răul, aşa împreună suferiseră teribilul înec. Cât despre cel ce murise acasă, este drept că făcuse, chiar şi trecător, puţină pocăinţă. De aceea şi-a dat sufletul pe uscat, acasă. Dreapta judecată a lui Dumnezeu nu l-a lăsat să se înece cu tovarăşii săi, ci i-a dat un sfârşit mai bun. Pe când pe corăbierul angajat, Dumnezeu, care ştia că nu are nicio legătură cu făcătorii de rele, l-a salvat cu scândura.

De aceea, fiilor, să fugim de păcatul cel prea rău, care a născut şi naşte durerea şi întreg noianul nenorocirilor neamului omenesc.

RUGĂCIUNE CU CĂLDURĂ

După toate acestea a mers la chilia sa. Văzându-l lăcrimând, l-am întrebat pricina, iar el mi-a zis:

„Am văzut, fiule, când m-am întors de la biserică, un om bătând fără milă animalul sau aşa de tare, că bietul animal mugea tare înaintea omului şi m-am întristat amarnic. Dacă şi animalele noastre, fie ele şi cai, ne osândesc, ce vom face noi păcătoşii în ziua judecăţii, când vom da seama de toate faptele noastre? Vom auzi atunci: *Nu ai miluit, nu vei fi miluit*! A intrat apoi în chilia sa, s-a întors spre răsărit, şi-a ridicat mâinile şi s-a rugat:

„Stăpâne Doamne, iartă-mi păcatele şi mă învredniceşte şi pe mine iubirii Tale de oameni, ca să mă păzesc curat de toată întinăciunea trupească şi sufletească în toate zilele vieţii mele. Doamne, Iisuse Hristoase, judeca pe cei ce mă judeca şi îmblânzeşte pe cei ce mă războiesc. Apucă arma cu pavăză şi stai în ajutorul meu; scoate sabia şi învârte-o înaintea celor ce mă mâhnesc, zicând de-a pururi sufletului meu: nu te teme, mântuirea ta sunt Eu,

Făcătorul şi Ziditorul tău! Să se ruşineze şi să se înfrunte toţi cei ce caută să mă înghită pe mine, făptura Ta. Da, Doamne, Iisuse Hristoase, spune aceste cuvinte robului Tău ca să se bucure sufletul meu.

Odinioară, slujitorul Tău Moise Te-a rugat să înceteze dreapta Ta ameninţare, gata să se reverse peste fiii lui Israil. Însuţi Tu, Doamne, şi acum, auzi-mă pe mine păcătosul cu necurmata Ta îndelunga răbdare. Harul Tău, Preamilostive, să mă lumineze! Pacea Ta, mult îndurate, să mă înfieze în dar. Înţelepciunea Ta, întreit Sfinte, să se reverse din gura mea; ştiinţa Ta, Nemuritorule, să nimicească cugetele mele cele rele. *Duhul Tău cel bun să mă povăţuiască la pământul dreptăţii*! Mângâietorul, Duhul Tău să rămână cu noi, care Te iubim, iubitorule de oameni. Pacea lui Dumnezeu Tatăl, înţelepciunea Fiului şi harul Sfântului Duh să se sălăşluiască întru mine. Da, Preaputernice Doamne al puterilor cereşti, priveşte spre mine sărmanul! Căci numai de la Tine am primit până acum toate darurile şi nu prin ostenelile mele…”

Înainte de a-şi termina rugăciunea şi, pe când zicea cu lacrimi aceste din urmă cuvinte, a venit diavolul să-l lovească. Dar, n-a izbutit, deoarece marea putere a lui Dumnezeu întărea pe Cuviosul. Crăpând de ciudă, vicleanul a strigat:

„O, ompietritule cu inima, care cu viclenele tale vrăji îmi zădărniceşti toate meşteşugurile mele! Ce să-ţi fac ţie, care în tot ceasul mereu, mă birui cu ajutorul puterilor cereşti? O, cum îmi nimiceşti puterile mele! Vai şi iarăşi vai! Acela pe care l-am avut rob, mi l-a pus acum Nazarineanul stăpân peste capul meu…”

Apoi satana s-a făcut nevăzut, iar Nifon şi-a urmat mai cu căldură rugăciunea sa:

„Doamne Dumnezeul meu, Tu, Care ai umplut văzduhul cu aer şi-l luminezi cu razele soarelui, umple şi inima mea de dulceaţa Ta. Dumnezeule cel Mare şi înfricoşat, înaintea puterii Căruia se cutremură toate, pe care îl slăvesc serafimii cei cu câte şase aripi şi heruvimii cei cu ochi mulţi, auzi-mă pe mine păcătosul şi nimicul, şi-

mi luminează sufletul şi trupul. Să se umple inima, mintea şi toate simţurile mele de lumina cea cerească. Arată-mă Doamne, vas curat, vrednic de sălăşluirea Sfântului Duh. Dăruieşte-mi curăţia Ta, pacea Ta şi înţelepciunea şi blândeţea Ta, sfinţenia şi liniştea Ta, Duhul Tău cel bun să mă lumineze, ca un Dumnezeu bun ce eşti şi arată-mă mai pesus de necuratele patimi. Nu voi înceta, Doamne, să mă rog cu căldură părintească Ta dragoste şi milostivire. Tu ai făcut sfintele şi cereştile oştiri, Heruvimii şi Serafimii, Tronurile şi Domniile, începătoriile şi Scaunele, Stăpâniile şi Puterile, pe Mihail şi Gavriil, pe Rafail şi Uriil şi pe toţi preacuraţii îngeri, pe care singur Tu îi stăpâneşti. Iartă-mă pe mine, care, mult mânii marea şi necuprinsă mulţime a milostivirii Tale. Eu sunt putoarea păcatului, sălaşul patimilor, urâciunea care urâţeşte întreaga omenire.

Mântuieşte-mă Stăpâne, de gheenă şi de foc, mântuieşte-mă de scrâşnirea dinţilor, izbăveşte-mă de tartarul cel îngheţat, pentru că a Ta este milă, sfinte fără de moarte, Părinte mai presus de ceruri. Şi precum ai primit darurile lui Abel şi jertfă lui Avraam, primeşte şi rugăciunea mea, pe care o strig cu glas de laudă în ceasul acesta. Ajută-mă pe mine căzutul în stricată mea viaţă. Primeşte-mi această rugăciune la înţelegătorul Tău jertfelnic, în Ierusalimul cel de sus. Pomeneşte-mă, Doamne, totdeauna împreună cu sfintele şi cerestele Tale puteri, cele preafrumoase şi smerite, de care aşa de mult se bucura sufletul meu…”

Atunci a strălfulgerat în jurul lui o lumină din cer şi a simţit o negrăită mireasmă. Şi i s-a arătat Domnul Iisus Hristos, Care i-a zis cu adâncă iubire:

„Bucură-te, Nifone! Să se bucure duhul tău şi să salte inima ta şi să se veselească simţurile tale, căci Eu te voi mântui. Bucură-te dar! Am poruncit sfinţilor îngeri să te pomenească totdeauna, la toate jertfele pe care le aduc fără încetare Tatălui Meu. Aşa cum şi tu pomeneşti în rugăciunile tale pe rând, toate cereştile puteri, aşa şi fiecare din ele pomeneşte numele tău şi se roagă Tatălui Meu care se veseleşte de îngerească lor mireasma, ca să te

izbăveşti de meşteşugirile diavolului. Să-mi fii recunoscător, deci că ţi-am dat acest dar! Bucură-te!”

Zicând aceste cuvinte, Domnul S-a înălţat cu slavă la ceruri. Iar dreptul, simţind o negrăită bucurie, a rămas uitându-se spre înălţime şi şoptind o profundă rugăciune de preamărire:

MAREA SLAVOSLOVIE

„Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Iisus Hristos, Fiul Tatălui, Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii.

Binecuvântat eşti, Cel preaslăvit şi preaînălţat întru toţi vecii, dumnezeulasca strălucire şi pecete a lui Dumnezeu, Tatăl. Unul eşti Tatăl. Cel fără de început şi Fiul care S-a născut mai înainte de veci negrăit din Tine, *Cel ce se îmbracă cu lumină ca şi cu o haină*, prea veselă frumuseţe. Slavă Ţie, Dumnezeule, Cel mare şi înfricoşat, pe care Te cinsteşte toată făptura, de care tremura toate, de care se bucura toate! Tu eşti iubirea cea veşnică a Tatălui, vlăstarul cel plin de sevă purtătoare a tot binele. Tu, cu un semn mişti zăvoarele pământului; Tu veseleşti fetele îngerilor, cu milă dragostei Tale. Tu eşti odihna Duhului, Tu eşti ochiul uriaş neadormit, Dumnezeul meu şi Om, Unul, dar şi îndoit: înfricoşat Fiu, frumuseţea frumuseţilor, Sfântul sfinţilor, nemărginit şi negrăit. Slavă Ţie!…

Tu stăpâneşti de la răsărit până la apus şi peste toate cele ce se afla pe pământ şi în cer; Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, Dumnezeu care susţii toată făptura văzută şi nevăzută, Care conduci şi chiverniseşti, Care hrăneşti şi adapi toată nenumărata făptură cu atotputernicia Ta.

Deschide-voi gura mea şi-ţi voi, vorbi, Dumnezeule înţelepte şi veşnice, nefăcut, negrăit, neajuns, nepipăita minte, cuvânt, pace, dulceaţă mireasma, har, mărgăritar, stea, răsărit, strălucire, temelie, neînţeles, lumină, adâncul adâncurilor, bogat care sărăceşti, putere, tărie, stăpânire, neînceput, dătător de viaţă, artist, creator neobosit, care rânduieşti şi strici, care înţelepţeşti şi faci nebuni, atotţiitor, stăpânitor şi Mire.

Bucură-Te, Tu, Care mi-ai dăruit cer şi pământ nou!

Cum să te numesc? Făcător şi creator al veacurilor? Cum să te chem? nemăsurată dragoste a Tatălui? Cum să-ţi zic Ţie, Celui ce ţii în palma Ta săraca mea pulbere? Sfinte, întreit Sfinte, Te slăvesc!… Amin!”

După aceasta slavoslovie şi laudă, inima Cuviosului s-a veselit şi s-a îndulcit, cum nu se poate spune. Şi, mai ales, fiindcă a auzit de la Domnul ca a poruncit arhanghelilor să-l pomenească în jertfa lor cea fără de sânge şi cerească. De aceasta, mai ales, se bucura Cuviosul, sărbătorea şi se suia din slava în slavă.

CONVORBIREA CU UN ÎNGER

Odată, am vizitat cinstită biserica a celui dintre sfinţi Părintelui nostru Nicolae, care se afla lângă palatul Aftonia. Când am ajuns, Cuviosul a început a se ruga Domnului, lăudându-L şi bucurându-se de tainice vederi.

După ce s-a rugat îndeajuns, l-am auzit vorbind cu cineva. M-am mirat, fiindcă ştiam că nu mai intrase nimeni în biserică.

Voiam să aflu cu cine vorbea, dar nu l-am întrebat, deoarece, între timp, a venit preotul şi începuse Sfânta Liturghie. În timp ce toţi cei prezenţi cântau, Cuviosul îşi pironise privirea spre Sfânta Masă şi aşa se bucura, încât faţa i se făcuse ca trandafirul.

După ce începuse slujba, Cuviosul şi-a ridicat mâinile şi a început a se ruga cu multă căldură şi putere. Apoi a fost cuprins de o dumnezeiască răpire, încât dorea să zboare lângă Sfintele Taine. Dar, pentru a nu sminti pe cineva şi din respect pentru sfânta slujba, şi-a stăpânit pornirea inimii şi a rămas nemişcat la locul său, slăvind pe Dumnezeu.

După sfârşitul slujbei, pe drum, l-am rugat să-mi spună cu cine vorbea în biserică. Iar el, ca un părinte iubitor, n-a ascuns nimic de fiul său. De aceea, fraţilor şi părinţilor mei duhovniceşti, voi povesti tot ceea ce mi-a spus el, spre slava lui Dumnezeu.

Acela cu care vorbea Cuviosul în biserică era îngerul care păzea Sfântul jertfelnic. Şi, iată ce i-a spus Cuviosului:

— De mult doream să te văd pe cuvioşia ta şi mă

rugam lui Dumnezeu să vii o dată aici să te rogi şi, cu acest prilej să te cunosc şi mă bucur cu plăcere de rugăciunea ta.

— Dar, preasfinte, a zis cu mirare Nifon, de unde mă ştii şi cum de ai atâta dorire ca să vezi un bătrân putred de păcate?

— De aceia te doream, a răspuns îngerul, ca să-ţi cunosc această smerenie. Pentru că despre aceasta am auzit chiar şi în cer, că Domnul nostru Iisus Hristos ţi-a dat acest dar.

— Dar cum ai auzit tu aceasta? Este cu putinţă să se vorbească în cer despre un lepădat ca mine!

— Îţi spun numai adevărul, iubite al lui Dumnezeu. Viclenie nu se afla în gura mea. Precum vezi, slujesc acest jertfelnic. Când plec la altarul ceresc ca să duc lui Dumnezeu rugăciunile creştinilor, ajung la urechile mele ceea ce îngerii lui Dumnezeu spun despre tine: că Nifon este iubit de cel Prea înalt pentru că, cu adâncă lui smerenie, face pulbere pe diavoli. Că pomeneşte în rugăciunile sale pe fericitele Puteri şi, de aceea Domnul a poruncit la toţi îngerii şi arhanghelii să-l pomenească neîntrerupt la jertfa lor cea înţelegătoare. Acestea le-am auzit despre tine în cer şi de aceea aveam mare dorinţă să te cunosc. Iată deci, ce am auzit despre ţine de la Domnul.

— Aşadar, preastrălucite astru, aceasta spui că le-ai auzit despre mine! Poate că le-ai auzit despre un alt oarecare Nifon, deoarece despre mine numai acest lucru este adevărat: că nu am făcut niciun bine!

După aceasta însă, îngerul şi mai mult a fericit smerenia bătrânului şi s-a făcut nevăzut. Iar, Nifon, după plecarea îngerului vorbea întru sine: „Ia aminte, smerite Nifone, or fi bune şi lăudabile ostenelile tale, dar te asemeni cu o corabie plină de bunătăţi care călătoreşte pe mare. Cine ştie dacă vei ajunge la liman să te întâlneşti cu Hristos sau te vei primejdui şi-ţi vei pierde bună încărcătura! Şi atunci, o, ce nenorocire! Te asemeni şi cu un ogor gata de seceriş, dar cine ştie dacă vei ajunge la seceriş sau dacă păsările cerului nu vor mânca spicele, iar

paiele, le aşteaptă focul. Acestea le vorbea în sine fericitul şi s-a aşezat în strană.

ASCULTÂND SFÂNTA LITURGHIE

Dar ce vedea când a început Sfânta Liturghie?

„A văzut coborându-se foc din cer, care a a coperit jertfelnicul şi pe liturghisitor, fără ca acela să-şi dea seama de acestea. Apoi, când a început să cânte cântarea cea întreita, au coborât patru îngeri şi au cântat împreună cu el. La Apostol, s-a arătat preafericitul Pavel şi îndruma pe citeţ. Iar la Evanghelie, fiecare cuvânt ce ieşea din gura preotului era ca o flacără. Apoi, a început tainicul „Aliluia". Atunci glasurile tuturor se împleteau că o funie de foc care ajungea până la cer.

Puţin înainte de Vohodul mare, când trebuia să iasă preotul cu Sfintele Daruri, vedea că, odată se deschide cerul şi se revărsa o negrăită mireasmă. Îngerii coborau cântând imne şi slavoslovii Mielului lui Dumnezeu, Iisus Hristos, Fiul Tatălui. Imdediat s-a arătat un prunc preacurat şi preadulce la vedere. L-au adus heruvimii pe palmele lor şi L-au aşezat pe Sfântul Disc, unde se aflau Sfintele Daruri. În jurul Lui s-au adunat mulţime de îngeri îmbrăcaţi în haine albe, care luminau cu frumuseţea lor strălucitoare.

Preotul, când s-a apropiat să ia sfintele pentru a face Vohodul mare, le-a ridicat şi le-a aşezat pe capul său. Înainte mergeau doi heruvimi şi doi serafimi, urmaţi de nenumăraţi îngeri, care cântau cu bucurie negrăită cântări de laudă. Îndată ce preotul a pus Sfintele Daruri pe Sfânta Masă, îngerii le-au acoperit cu aripile lor. Cei doi heruvimi stăteau de-a dreapta iar cei doi serafimi de-a stânga.

După Crez, când a binecuvântat Sfintele şi a zis: *Prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt*, Cuviosul vedea un înger că ia cuţitul şi junghie Pruncul. Sângele îl varsă în Sfântul Potir, iar Preacuratul Trup îl tăia tainic şi-l aşază pe Sfântul Disc. Apoi preotul a înălţat preacuratele Taine, zicând: „Unul Sfânt, Unul Domn, Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin!"

În acel moment, un creştină a întrebat pe sfânt:

— De ce zice Sfintele Sfinţilor?

— Ni se adresează nouă, fiule şi ne spune: „Cine este sfânt, să se apropie!”

Atunci, acela care era neînvăţat, a întrebat iar:

— Şi ce este sfinţenia, părinte?

— Uite, fiule, dacă eşti imoral să nu îndrăzneşti să te apropii de această Mare Taină. Dacă batjocoreşti şi osândeşti pe aproapele tău să nu te apropii de Trupul lui Hristos. Dacă ai duşmănie cu cineva, să nu te atingi, ci, mai întâi cercetează-te pe sine-ţi cum eşti şi apoi apropie-te. Dacă eşti virtuos, mergi; dacă nu eşti, stai departe!

Aceasta le-a zis înţeleptul către cel neînvăţat şi apoi a tăcut, pentru că deja preotul zisese: „Apropiaţi-vă!”

Acum Nifon observă feţele celor ce se împărtăşeau. Ale unora se înnegreau şi se făceau ca ăla arapilor; ale altora, însă, străluceau ca soarele de îndată ce primeau Sfântul Trup şi Sânge al Domnului nostru Iisus Hristos. Văzând această deosebire, a suspinat şi a dat din cap.

Îngerii urmăreau în chip nevăzut. Când cineva credincios se apropia, îi puneau cunună pe cap. Când însă, venea vreun păcătos, se întorceau de la el. Astfel, se împărtăşea cu nevrednicie şi plecă cu totul înnegrit.

După ce s-au împărtăşit toţi, s-a făcut sfârşitul în prezenţa sfinţilor îngeri şi s-a terminat Sfânta Liturghie, atunci, din nou, Dumnezeiescul Prunc era întreg pe palmele Heruvimilor, care L-au ridicat la cer, aşa cum îl coborâseră, cântând cântări şi laude.

Aceste preaminunate lucruri, fraţilor, le-a văzut Cuviosul în biserică şi mi le-a povestit pe drum, până am ajuns la casa noastră.

Multe taine i-a descoperit Domnul. Dacă le scria pe toate, cum zice şi Sfânta Evanghelie, i se pare că nici în toată lumea nu ar încăpea cărţile scrise. Amin. Numai puţine voi aduce aminte, pentru slavă lui Dumnezeu.

ORAŞ ŞI PUSTIE

De multe ori, Cuviosul pleca singur din oraş şi mergea în părţile dinspre nord. Stătea acolo într-o desăvârşită tăcere, vorbind cu Dumnezeu. Totdeauna iubea

singurătatea şi uneori îmi zicea, zâmbind:

— Mari bucurii duhovniceşti ascunde liniştea, fiule, şi noi o lăsăm şi locuim în gura diavolului, pierzând atâtea minunăţii pentru plăcerea vieţii prezente.

— Părinte, am întrebat eu, sfinţia ta, care străluceşti cu harul lui Dumnezeu în acest oraş, ce ai păgubit din această?

— Numai Dumnezeu ştie, fiule, că atâta m-a ispitit satana încât, ca să zic aşa, ca om pătimaş ce sunt, mult m-a ostenit Domnul meu, Iisus Hristos, ca să dezlipească gândurile viclene din mintea mea. Uneori, cu însăşi gura să mă sfătuia şi mă învăţa pe mine smeritul. Altă dată, a trimis pe Duhul Său în chip de porumbel alb, Care a stat pe umărul meu, şoptindu-mi la ureche taine dumnezeieşti. Şi cu toate acestea, vicleană obişnuinţa mă trăgea la păcat. Adeseori, venea fericitul Pavel şi mă sfătuia să mă feresc de patimile murdare. Astfel, cu multă sila m-au scos din gura balaurului. Am făcut atâtea fapte rele, fiule, că numai Dumnezeu, singurul Atotputernic, a putut să mă izbăvească de ele. Eram încă tânăr şi robit de patimi.

Într-o zi, pe când mă aflam într-o biserică a Maicii Domnului, am fost cuprins deodată de spaimă şi frică şi am auzit un glas care îmi zicea: „Nifone, până când? Ajunge, multe rele ai făcut!” Era aşa de puternic glasul, că tremura strana de unde eram şi, m-a înfricoşat.

Deci, fiule, dacă Dumnezeu a spus despre mine că sunt păcătos, eu ce să mai spun? Şi chiar de mi-ar fi dat atâta putere încât să creez un alt cer şi pământ – ceea ce nu este cazul – şi să-mi zice: „Iată lucrul lui Nifon!”, eu, socotind nelegiuirile mele, nu voi înceta a crede că acestea m-au făcut un diavol viclean.

Cum, deci, îmi spui că trăind în oraş nu m-am păgubit? Dacă ai şti faptele mele cele rele, n-ai mai sta o clipă lângă mine. Închipuieşte-ţi că, odată am căzut într-un păcat mare şi însuşi Domnul a venit să mă alunge din biserică, amenințându-mă că nu mă voi mântui cu cele ce fac. Atunci, eu am căzut la Preacuratele Sale picioare şi, sărutându-Le, am zis cu glas îndurerat:

— Doamne, nici la nemărginita Ta milostivire nu voi găsi mântuire? Iar El, biruit de nemăsurată Lui iubire de oameni, m-a ridicat şi mi-a zis cu milă:

— Da, vei găsi mântuire la milostivirea Mea, însă, ori de câte ori cazi, întoarce-te la Mine şi zi cu smerenie: „Am păcătuit!” şi Eu, te voi vindeca de patimi şi-ţi voi sta în ajutor. Aşa mi-a grăit Cel nemărginit în milă şi negrăit în milostivire şi S-a făcut nevăzut.

Aceste cuvinte ale Cuviosului au făcut ca şi inima mea să se smerească. Mă gândeam la ele şi ziceam: „Vai de mine, ticălosul! Dacă un luminator aşa de mare are o atât de smerită părere de sine, cum mă aflu eu, care nici urmă de virtute nu am?

Acest obicei de a se socoti nimic înaintea lui Dumnezeu, îl avea totdeauna sfântul. Umblând prin locuri singuratice, se ocăra pe sine: „Ticălosule, nu-ţi ajunge ca în oraş întinezi pe oameni cu faptele tale rele, ai venit şi aici în câmp, să umpli locul cu putoare şi să usuce iarba de păcatele tale?

Atunci, se cobora cu mintea sa în iad şi se lega pe sine împreună cu satana, acolo jos, zicând: „Aşa-ţi trebuie, întinatule, te-am legat jos împreună cu dracii, pentru ca să înţelegi că ai făcut lucruri mai rele decât ei!” Şi curgeau lacrimi din ochii lui, pentru că se temea să nu fie veşnic în iad.

Altă dată, pe când se găsea iarăşi afară din oraş, şi-a ridicat mâinile să se roage. Deodată se deschid cerurile şi vede pe Domnul, şezând pe scaunul slavei înconjurat de Apostoli şi de mulţime de îngeri. A rămas uimit văzându-i. Ar fi zburat ca o pasăre, dacă ar fi putut, arzând de dorul de a fi lângă ei. Dar şi aceia îl priveau cu bucurie, zicând între ei:

Iată, iubitul nostru prieten Nifon, cu ce bucurie şi dragoste ne priveşte! Este drept ca şi noi să-l pomenim în sfintele noastre slujbe! Aşa vorbeau preacuraţii îngeri. Iar el, copleşit de dulceaţă, când şi-a revenit în fire, era plin de fericire şi împletea laude şi cântări în cinstea lor.

„O, cât de mult iubesc sfinţii îngeri neamul

creştinesc! Ne ajută la tot lucrul bun. Cum dar, să nu ne bucurăm de ei şi să nu-i dorim necontenit? Ei, care sunt pietre de mult preţ, mărgăritare strălucitoare, frumuseţe mai presus de ceruri, flori neveştejite. Necontenit mijlocesc pentru noi şi îndupleca pe Iubitorul de oameni să ne scape şi să ne izbăvească de focul cel veşnic. Zi şi noapte stau lângă noi. Când mâncăm, ne întăresc şi ne apără; când dormim, ne acoperă cu aripile lor; când lucrăm sau umblăm pe mare şi călătorim, se afla veşnic lângă noi, ocrotitori şi ajutători în toate!…

NECAZURILE ŞI BUCURIILE DRACILOR

În Constantinopol se afla o biserică pe care a zidit-o Nifon. Este făcută cu mult gust şi podoabă, vrednică de Preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Minunata ei înfăţişare se datorează şi materialelor alese din care este făcută.

Într-o dimineaţă, pe când Cuviosul canta Utrenia împreună cu poporul, vede cu ochii sufletului, trecând pe drumul de lângă biserica, pe mai marele demonilor, cu chip amărât şi înconjurat de doisprezece diavoli.

Auzind slavoslovia poporului, acele înfricoşătoare făpturi s-au tulburat şi s-au aprins de invidie. Apoi, mergând să ispitească pe Cuviosul, au început a plânge către mai marele lor:

— Vezi, cum este slăvit Nazarineanul de către robii Săi? Şi, pe cei ce mai intainte îi aveam închinători de idoli şi ne cântau troparele noastre, acum i-a răpit. Unde este oare faimoasa noastră putere? Vai, car de jalnic am fost biruiţi! Toţi ne stau împotrivă, toţi ne batjocoresc! Puterea noastră s-a zdrobit şi împărăţia tatălui nostru s-a nimicit. Câtă vreme s-a zdrobit şi împărăţia tatălui nostru s-a nimicit. Câtă vreme satană era liber şi împreună cu noi în lupte, aveam şi noi îndrăzneală şi curaj şi speriam oamenii. Dar de când Iudeul l-a legat în iad şi-l calca că pe struguri, s-a slăbănogit neamul nostru şi împărăţia noastră s-a nimicit. Ba, ce este şi mai rău, este că se apropie sfârşitul lumii şi, ce va fi cu noi ticăloşii?

Acestea erau necazurile demonilor. Iar mai marele

întunecaţilor le-a răspuns:

— V-aţi indispus auzind că este slăvit Răstignitul în casa Mariei? Aceasta este o rană mică. Alteori ne-a lovit mai rău. Dar de ce vă necăjiţi? De multe ori aceştia, care acum laudă pe Nazarineanul, ne cinstesc şi pe noi. Şi, dacă lucrul acesta nu se vede prea limpede, aşteptaţi şi vă voi arăta cum ne slujesc ei cu devotament, pentru ca să vi se bucure inima şi să râdeţi.

I-a luat şi i-a dus într-o altă parte a oraşului. Cum au ajuns, au început să facă gălăgie şi să semene vrajbă. Un diavol a aruncat în urechea şefului lor un gând urât şi acela îndată a început a grăi cuvinte murdare şi a juca, iar tovarăşii lui răspundeau jucând şi lovindu-şi cu zgomot picioarele. Acest lucru îl voiau şi diavolii, care au început să dănţuiască împreună cu acei nenorociţi.

— Vedeţi, ce v-am spus? zice triumfător mai-marele demonilor. Există şi oameni care ne cinstesc pe noi. Să ne bucurăm acum când suntem slăviţi!

Ajungând îndată în piaţă, au întâlnit un om care cânta din scripca, însoţit de o mulţime de oameni care îl ascultau cu bucurie. Fericitul Nifon însă, a văzut că toţi aceştia erau legaţi strâns cu mâinile la spate de un diavol, care îi trăgea în urma canteretului. Diavolii de mai intainte, cum au văzut pe unul de ai lor târând atâta popor, s-au bucurat cu veninoasă bucurie şi au început şi ei să tulbure şi să ajute pe oameni; pe unii dându-i să joace, pe alţii să cânte, zicând cuvinte murdare.

În acest timp, un om bogat care privea la fereastra casei, ascultând îndemnul unui diavol, a strigat la cântăreţ, chemându-l să-i cânte în faţa casei lui. Ceilalţi au aplaudat, bătând din palme, iar necuraţii s-au bucurat din inimă.

În sfârşit, bogatul a dat canteretului o monedă de argint, pe care el a luat-o şi apus-o în buzunar. Dar diavolii i-au luat moneda şi au trimis-o la tartorul lor din iad, zicându-i:

„Ia-o, şi să zici tatălui nostru cel mare, pe care l-a legat nazarineanul: ţi-o trimite boierul Lazios prin Iptistu cântăreţul şi slujitorul tău, care ţi se închină stăpânirii

tale. Noi, fiii tăi, luptăm împotriva creştinilor, duşmanii noştri. Împreună cu moneda i-au dat şi mulţi alţi bani, pe care Iptistu îi adunase de la lume. Pe aceşti bani îi primeau vicelnii diavoli că jertfe idoleşti, de aceea erau foarte mândri. Deci, s-a coborât trimisul diavolilor la balaurul din inima iadului şi i-au adus necuratele daruri pe care acela le-a luat, zicând foarte mulţumit:

„Primesc jertfele de la idolatri, dar mai mult mă bucur de cele de la creştini.

Zicând acestea scârbosul, după ce a notat în catastif banii jertfiţi pentru ei, i-au trimis înapoi la cântăreţ.

— Întăriţi cu mai multă vitejie luptă, a poruncit tartorul, ca să biruim pe toţi stricaţii nazarineni! (nu îndrăzneau vrăjmaşii să numească cu alt nume pe Domnul nostru Iisus Hristos decât numai Nazarineanul Iisus).

Diavolul a plecat repede să ducă porunca balaurului. Totodată a pus banul în buzunarul cântăreţului fără ca el să-şi dea seama de aceasta, apoi împreună cu ceilalţi diavoli s-au împrăştiat ca să ispitească pe alţii.

Văzând acest lucru, Sfântul Nifon s-a întristat mult şi a lăcrimat pentru înşelarea şi pieirea creştinilor. Pentru că Dumnezeu îi dăruise darul ca să vadă cu ochii cei duhovniceşti cele nevăzute, că văzute. Apoi a zis despre cei ce cânta cântece murdare ca, aşa cum trâmbiţa adună pe ostaşi şi, precum rugăciunea curata adună pe îngerii lui Dumnezeu, aşa şi muzicantul adună în jurul lui pe necuraţii diavoli. Şi, cel ce se veseleşte cu chitare şi cu lire, acela cinsteşte pe slujitorii balaurului celui mare.

Ce vom răspunde în ziua judecăţii noi, care suntem robiţi dracilor, când Dumnezeu va veni să piardă pământul şi să dea fiecăruia după faptele lui?

De aceea, Cuviosul sfătuia pe toţi să se ferească de meşteşugirile satanei şi să nu-şi dea banii jertfă lui. Căci astfel, vor fi municiţi veşnic împreună cu el.

— Dacă ai un ban, zicea el, împrumută-l lui Hristos şi vei lua însutit şi viaţa veşnică vei moşteni. Pentru ce să dai satanei banii tăi, împlinindu-ţi plăcerile, fără să ai altceva de câştigat decât numai valul iadului? Că zice Scriptura:

Au jertfit dracilor şi nu lui Dumnezeu. Să nu părăsim, fraţilor, pe Dumnezeu, Care ne-a reînnoit prin apă şi prin duh! Să nu uităm pe Cel ce ne hrăneşte şi ne poartă de grijă, ci să-l aducem rod de recunoştinţă sufletul şi trupul, mintea şi inima, pentru că El a murit şi a înviat pentru noi. Să-i bine plăcem făcând virtutea cu ajutorul lui.

DARURILE LUI HRISTOS ŞI NERECUNOŞTINŢA OAMENILOR

Când Cuviosul se afla încă pe prima treaptă a pocăinţei şi nu împlinise încă trei ani de când a lăsat viaţa cea rea, i-a venit un gând rău:

„De atâta vreme mă rog Domnului meu Iisus Hristos şi n-am primit niciun dar de la El. Se vede că mi-am întinat Sfântul Botez cu multe nelegiuiri şi de aceea mă nesocoteşte Dumnezeu”. După aceste gânduri s-a mâhnit puţin şi apoi a adormit, acolo unde se afla. Atunci a văzut în somn, că se găsea într-o biserică imensă şi se ruga lui Hristos. Cum stătea cu faţa spre răsărit şi cu mâinile ridicate, a văzut înaintea lui un tron minunat. În jurul lui stăteau heruvimi şi serafimi şi mulţime de îngeri îmbrăcaţi în alb. În timp ce stă uimit, vede pe tron pe cineva, care era curat, luminos şi foarte blând. Nifon a înţeles că este Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

Atunci şi-a ridicat privirea şi mâinile spre El şi s-a rugat: *Doamne Dumnezeul meu, ascultă rugăciunea mea şi nu trece cu vederea ruga mea* şi restul psalmului. El şi-a plecat capul şi a primit rugăciunea Cuviosului. Sfântul îi ceruse să scape de duhul nepăsării şi să-l alunge departe. Când Nifon a terminat rugăciunea, Domnul şi-a ridicat capul şi a întors fata Sa spre el, arătând prin aceasta că i-a auzit rugăciunea şi a primit-o. Apoi, i-a zis:

— M-ai mâhnit astăzi, Nifone, când te-ai indispus zicând: „De atâtea ori am rugat pe Domnul şi nu mi-a dat niciun dar!” Fie, dar nu spui tu în fiecare zi: „Doamne, să nu fiu slăvit în această viaţă”? De ce dar, te superi? Apoi, nu te gândeşti că ţi-am dat atâtea daruri? Apă şi aerul pe care-l respiri, nu este un dar? Apoi, şi Preacuratul Trup şi Preacinstitul Sânge pe care vi l-am dat, nu sunt daruri?

Copacii câmpului, păsările cerului şi peştii mărilor, acestea nu sunt daruri? Apoi, n-am murit şi n-am fost îngropat pentru mântuirea voastră? Toate acestea, oare ce sunt? Cine altul v-a făcut atâta bine? Iar voi ce mi-aţi dat ca să cumpăraţi aceste daruri? M-aţi răstignit pe cruce, M-aţi pălmuit, M-aţi adăpat cu oţet şi fiere şi toate celelalte pe care le ştii…

Mai ales tu, Nifone, nu uita că ţi-am iertat multe şi grele păcate. Ai băgat de seamă că am ridicat capul la rugăciunea ta? Aşa fac la fiecare care se roagă, chiar dacă el nu mă vede. Vrei, deci, un dar şi mai mare? Iată, de acum şi până la sfârşitul veacului vei fi mângâiere şi ajutor celor ce sunt pe moarte şi mulţi îşi vor uşura mântuirea cu chemarea numelui tău. Iată că şi diavolul nepăsării, de care m-ai rugat să te izbăvesc, acum este legat…

Întorcându-se Nifon, vede un taur legat de coarne şi împiedicat. Era aşa de strâns legat ca nu putea să se mişte nicidecum. Numai ochii sălbatici şi-i întorcea încoace şi încolo cu furie, ca şi cum ar fi vrut să sfâşie pe Cuviosul. Nifon a înţeles că acesta era duhul cel întunecat care de multe ori îi adusese moleşeala, din vârsta copilăriei. Ori de câte ori voia să meargă la biserică sau la alt lucru bun, îi venea o teamă, iar în somn îi apăreau tot felul de închipuiri înspăimântătoare.

Când robul lui Dumnezeu s-a trezit din această înfricoşată vedenie, a rămas uimit. Se gândea că s-a învrednicit să vadă pe Domnul cu neasemănata să frumuseţe Dumnezeiască şi inima lui era plină de fericire. Şi mai ales, pentru că iubitorul de oameni îl izbăvise de teribilul duh al fricii, care aşa de mult îl chinuise. Însă, se minuna cum Domnul se plecase să-i audă rugăciunea şi cum îl mustrase, adică îl înţelepţise pentru acel gând care îi venise. De atunci, precum zicea, n-a mai avut teamă şi frică, pentru că Domnul îi era Atotputernic ajutor.

SFATURI CĂTRE UN TÂNĂR

Odată, pe când se afla în biserica Maicii Domnului Halcopratia, s-a apropiat de el un copil foarte cuminte, care mergea totdeauna neobosit la sfintele slujbe.

— Părinte, îl întrebă copilul, ce să fac ca să dobândesc mântuirea?

— Tu, băiatul meu, eşti un suflet nevinovat. Cum ceri să auzi cuvinte de mântuire de la un bătrân care a putrezit în păcate?

— Cuvântul lui Dumnezeu, părinte, zice: „Întreabă pe părintele tău şi el te va învăţa”. De aceea şi eu cer de la tine să aud cuvânt bun. Să nu mă treci cu vederea pe mine netrebnicul!

— Ce te gândeşti, l-a întrebat atunci sfântul, să te faci monah sau să placi lui Dumnezeu în viaţa obişnuită?

— Mă gândesc, părinte, să mă învăţ mai întâi în viaţa aceasta obişnuită şi apoi ce va rândui Dumnezeu.

— Dacă vrei, fiule, să locuieşti între oameni, trebuie să fii atent la următoarele lucruri: să nu osândeşti pe nimeni niciodată, să nu râzi de cineva, să nu te mânii, să nu dispreţuieşti. Păzeşte-te mult să nu zici: „Cutare trăieşte în păcate sau cutare face desfrâu”. Căci aceasta înseamnă: „Să nu judecaţi!” Pe toţi oamenii să-i vezi cu aceiaşi ochi, cu aceiaşi dispoziţie, cu acelaşi gând, cu inimă simplă. Pe toţi să-i ai că pe Hristos. Nu-ţi pleca urechea la omul care osândeşte pe alţii, nu te bucura şi nu aprobă cele ce zice, ci ţineţi gura închisă şi fii zăbavnic la vorbă şi grabnic la rugăciune. Dar nici pe cel ce judeca pe altul să nu-l osândeşti întru tine. Chiar dacă el face un lucru rău, tu vezi-ţi lipsurile tale şi osândeşte-te numai pe sine-ţi.

— Cele ce-mi spuneţi, a zis băiatul, sunt pentru cei sporiţi; dar eu, nimicul, cum voi putea ajunge că bine să plac lui Dumnezeu?

— Tinereţea, fiule, dacă are smerenie şi nevinovăţie, ajunge! Nimic altceva nu-ţi cere Dumnezeu. De aceea, fiule, să fii nevinoavat şi smerit. Socoteşte-te pe tine mai prejos decât toţi; atunci într-adevăr vei trăi împreună cu Hristos. Sileşte-te de asemenea să nu-ţi închipui în mintea ta că ai ajuns la măsura sfinţilor ci, să zici adesea: „Suflete al meu, tu ştii că am întrecut şi pe diavoli cu păcatele şi nicio faptă bună nu am făcut până acum pentru Dumnezeu.

Vai de mine, ticălosul, ce voi face în ziua judecăţii?”

De aceea, totdeauna să socoteşti rugăciunea ta ca un păcat. Pentru că atunci păcătuim mai rău, când socotim că rugăciunea noastră este sfânta şi curată. Chiar dacă cineva ar face semne şi minuni, trebuie să nu se socotească drept, pentru că, fără îndoială, va păcătui în rugăciunea sa, fie în mişcările inimii, fie cu împrăştierea gândurilor, când adică, una zice cu gura, iar mintea se afla în altă parte. De aceea, adu-ţi aminte şi zi adesea: *De cele ascunse ale mele curăţeşte-mă şi de cele străine fereşte pe robul Tău*!

Trebuie apoi să mai ai în vedere şi acest lucru. Niciodată să nu fii mulţumit cu lucrurile tale cele bune, nici să te încrezi în tine din pricina lor. Nu ştii dacă sunt plăcute sau neprimite înaintea lui Dumnezeu. De aceea, mai bine să ai în El încrederea ta şi în puterea Lui, socotindu-te pe tine gunoi netrebnic. O, fiule, câte păcate facem noi şi nu le ştim! Când vezi pe aproapele tău greşind, tu să pui asupra ta greşeală lui. Chiar dacă cineva te ocărăşte, te osândeşte sau te dispreţuieşte până la înjosire, tu smereste-ţi gândurile şi osândeşte-te pe sine însuţi ca păcătos şi nevrednic de a trăi. Deci, prin toate acestea, vei dobândi îndreptare şi mântuire.

Atunci, tânărul l-a întrebat iarăşi:

— Părinte, cum poate omul să biruiască o ispită diavolească?

— Biruinţa a toată ispita este tăcerea şi smerenia. Toate lucrurile celui smerit sunt cunoscute de Dumnezeu şi lăudate de către Îngerii Lui. De aceea, sunt înfricoşate şi temute diavolilor. Fii, deci smerit, cu inimă înfrântă, ca să dorească Duhul Sfânt să sălăşluiască întru tine şi să-ţi dea putere să nesocoteşti toate grijile vieţii, pentru că observ că acestea te îndepărtează mai mult de calea lui Dumnezeu, ocupându-te cu lucruri nefolositoare. Acestea, fiule, nu ne vor ajuta cu nimic în ziua judecăţii. Nu ne-a adus Dumnezeu în această viaţă ca să ne pierdem pe noi înşine cu grijile şi treburile netrebnice, înşelaţi de diavolul, ferească Dumnezeu!

Dăruieşte-te pe sine-ţi cu totul lui Dumnezeu,

grijindu-te numai de suflet şi El va avea grijă de trebuinţele tale cele trupeşti. Fiindcă, oricât te-ai îngriji de trup în această viaţă, nu poţi adăuga la statura ta un cot, cum zice Domnul. Ce folos avem de la lucrurile lumii, chiar dacă am izbuti să le adunăm pe toate în magaziile noastre? La sfârşitul vieţii toate rămân aici iar noi, goi de toată virtutea, ne sălăşluim în groapă. Ce câştig material ne poate mântui atunci? Desigur, niciunul; ci ne va înconjura pretutindeni valul, durerea şi iadul cel veşnic. De aceea să ne rugăm necontenit, cu multă atenţie şi linişte. Gândeşte-te, fiule şi pune bine în inima ta toate cele ce-ţi spun; leapădă grijile şi trăieşte înţelepţeşte şi bine plăcut Domnului şi Dumnezeului tău!

Cu aceste sfaturi, fericitul a trezit o adâncă umilinţă în inima tânărului, care, voind să plece, a căzut la picioarele lui, rugându-l să-l binecuvânteze. La fel a făcut şi Nifon; a căzut şi el la picioarele băiatului, apoi l-a binecuvântat pentru plecare.

Tânărul acesta era fiul unui demnitar de la palat. De atunci, cea mai mare parte din timp şi-o petrecu împreună cu Cuviosul, care nu primise încă cinstea arhieriei. I-a aflat şi chilia şi adesea mergea la el, hrănindu-se cu dumnezeiască să învăţătură, mai „dulce decât mierea şi fagurul”. Astfel, şi-a hrănit sufletul său şi, de tânăr, s-a făcut vas ales în mâinile lui Dumnezeu. A bine plăcut lui Dumnezeu cu faptele sale şi, când a venit ceasul, şi-a încredinţat sufletul în mâinile Lui şi s-a odihnit în dumnezeiască fericire. Iar numele acelui tânăr era Neofit.

RUGĂCIUNEA UMILITĂ DE TOATĂ NOAPTEA

Odată, în Sfântul şi Marele Post, ziua de luni din prima săptămână, Cuviosul Nifon a petrecut-o în rugăciune, zicând aceste cuvinte:

„Stăpâne Doamne, Dumnezeul cerului şi al pământului, al celor văzute şi celor nevăzute, pleacă ochii şi ia aminte la mine pierdutul şi păcătosul, care iarăşi stau înaintea Ta, zdrobit şi deznădăjduit de mulţimea păcatelor. Miluieşte, Milostive, pe cel întinat cu sufletul şi cu trupul; iartă-mi nemăsurată mulţime a păcatelor pierzătoare de

suflet! Nu mă lepăda din pricina lor, de la faţa Ta şi din ocrotirea Ta, Tu cel mare şi înfricoşat în toată lumea. Ci, precum ai binecuvântat pe Avraam, pe Isaac şi pe Iacov, binecuvântează-mă şi pe mine, Atotputernice! Sfinţeşte-mi sufletul şi trupul, mintea şi inima, buzele, ochii şi urechile, curăţind toate simţurile mele, de mulţimea gândurilor celor rele.

O, Doamne, Dumnezeul sfinţitelor Puteri, ale începătoriilor şi Stăpâniilor, care înconjoară sfinţitul Tău tron şi Te laudă şi Te slăvesc neîncetat; nu mă trece cu vederea, deşi sunt cu totul pătimaş şi împuţit. Nu mă părăsi, Doamne, pe mine nimicul şi trândavul, ci ajută-mă ca un mult milostiv ce eşti. Tu, Doamne, Care ai însoţit pe Iacov în Egipt, care ai izbăvit pe robul tău Iosif de ură fraţilor săi şi de pornirea păcătoasă a egiptencei şi l-ai făcut împărat în Egipt, fă-mă şi pe mine împărat peste toată întinăciunea trupului şi a duhului. Mântuieşte-mă de păcatul desfrânării şi de toate patimile cele murdare şi spurcate!

Auzi-mă, Sfinte, Cel Preaînalt, Tu, Care ai slăvit preadulcele Tău nume în faţa robului Tău Iov, fă-mă să slăvesc şi eu puterea Împărăţiei Tale, Bunule. Tu care prin Moise ai mântuit pe poporul israelitean din robia Egiptului şi l-ai povăţuit prin stâlp de foc şi prin nor în pământul făgăduinţei, Tu eşti acelaşi şi acum. Doamne, Dumnezeule a toate, tinde mâna Ta cea tare dintru Înălţimea Ta cea sfântă şi mă binecuvântează, Hristoase şi Mântuitorul meu, viaţă şi lumina mea; veseleşte-mă cu dumnezeiască Ta dragoste, trimite pe purtătorul de lumină Duhul Tău cel Sfânt şi Mângâietorul Dumnezeu şi mă binecuvântează. Şi, toate păcatele pe care le-am făcut, mici sau mări, de voie sau fără de voie, ca un Dumnezeu bun, iartă-le şi şterge-le.

Milostiveste-Te, miluieşte, îndură-Te, lasa şi şterge toate fărădelegile mele. Afunda patimile mele în marea aceste vieţi zadarnice şi mă povăţuieşte spre nepătimire ca într-un alt pământ al făgăduinţei, în viaţa cea veşnică. În locul stâlpului de foc, luminează-mă cu Duhul Tău cel Sfânt; în loc de nor, luminează-mi inima cu razele

Dumnezeirii Tale şi în loc de Moise, însuţi Tu, Unule Născut, Fiule şi Cuvântule al lui Dumnezeu, du-mă în măreţul palat de sus al frumuseţilor şi tainelor şi mă mântuieşte de gheenă focului, Iubitorule de oameni şi Preamilostivul meu ocrotitor.

Doamne, Dumnezeul puterilor, Tu, Care ai primit sângele prorocului Tău Zaharia că o sfântă jertfă, primeşte şi cuvintele ticăloasei mele inimi în jertfelnicul Tău cel înţelegător şi fără de sânge. Luminează-mă, străluceşte-mă, înmiresmează-mă şi fă-mă nepătimitor. Tu, care ai trimis pe Sfinţii Tăi Apostoli în toată lumea zicându-le: *Mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh*, Tu Doamne, cu rugăciunile lor, înţelepţeşte, sfinţeşte, înmoaie, îndulceşte împietritul meu suflet, care necontenit suferă de mulţimea fărădelegilor.

Tu, care ai rânduit pe Sfântul Petru corifeu al Sfinţilor Apostoli şi purtător de chei al Împărăţiei cerurilor, deschide-mi şi mie, cu rugăciunile lui, uşa milostivirii tale. Inteareste-mă pe piatra cea neclătită a poruncilor tale, pe piatră care Tu eşti, Hristoase Dumnezeul şi Mântuitorul meu. Căci, zice: *au băut din piatră cea duhovnicească ce urmă, adică piatră care este Hristos*. Pe această piatră, întăreşte-mă, Doamne, ca să nu mă clătească vicleanul balaur, pe mine robul Tău, care îţi cântă: *Sfânt eşti Doamne şi pe Tine te laudă toate puterile cereşti*.

Tu, Hristoase Dumnezeul meu, Care ai făcut pe Pavel dulce şi curgător de miere, învăţător al lumii, fă-mă şi pe mine, cu rugăciunile lui, luminat grăitor de Dumnezeu, plăcut şi împodobit cu înţelepciune. Înnoieşte-mă cu Duhul Tău cel Sfânt şi mă fă ca şi pe Pavel, vas ales, de preţ şi afierosit Dumnezeirii Tale.

Preaslăvite şi înfricoşate, Doamne, auzi-mă şi pe mine ticălosul şi păcătosul, Iisuse preacurate Fiul Tatălui, Tu, care ai dat lui Moise tablele cele scrise de Dumnezeu, adeverind tainarugului, fă să sufle şi în mine Duhul Tău cel Sfânt şi să mă arate deplin duhovnicesc „plin de har şi de adevăr” de înţelepciune şi de cunoştinţă de Dumnezeu.

Tu, Care ai dat lui Iisus al lui Navi trâmbiţele cu care ai dărâmat zidurile Ierihonului, dăruieşte-mi şi mie cu îmbelşugare înţelepciunea Ta, ca să mă hrănească duhovniceşte şi trupeşte şi să biruiesc pe viclenii diavoli şi să-i zdrobesc că pe „vasele olarului”.

Tu, Care eşti Preot în veac după rânduiala lui Melchisedec, pentru rugăciunile acestui fericit bărbat, fă-mă următor al pildei lui, încât, precum Tu ai fost pe veşnicul Tata „ascultător până la moarte şi moarte pe Cruce”, aşa să mă fac şi eu de bunăvoie ascultător poruncilor Tale până la moarte.

Tu, Care ai luat pe calea văzduhului pe Prorocul Ilie cu car de foc, ia-mă şi pe mine, Dătătorule de viaţă, pe focul bunăvoinţei Tale. Tu, Care ai dăruit lui Elisei îndoit harului lui Ilie, dăruieşte-mi şi mie acest har. Tu, Care ai izbăvit pe Prorocul Ieremia din groapă cu noroi, izbăveşte-mă şi pe mine, Iisuse, Hristoase, din noroiul dezmăţului şi al zădărniciei.

Tu, Care ai aprins focul dragostei Tale în toate simţurile lui David, făcându-l să ardă fericitul, de sfântul Tău nume, mă rog necuprinsei Tale Dumnezeiri, Iubitorule de oameni, arde şi inima mea şi măruntaiele mele şi aprinde de dorul Tău toată fiinţa mea, încât, ars de focul Mângâietorului, să-ţi cânt, Atotvăzătorule, Care cercetezi inimile şi rărunchii. S-a aprins inima mea înăuntrul meu şi în cugetul meu s-a aprins foc. Adică acel dumnezeiesc foc, Mângâietorul Dumnezeu, Duhul Adevărului. Tu, Care ai arătat pe Prorocul Isaia, trâmbiţa tunătoare cu mare glas, fă-mă şi pe mine trâmbiţă, care să trâmbiţeze cu tărie tainele iubirii Tale.

Tu, Care încununezi, cinsteşti, sfinţeşti cetele proorocilor, ale apostolilor şi ale tuturor sfinţilor Tăi, mântuieşte cu rugăciunile lor, pe tot sufletul creştinesc şi mai ales, ajuta la toţi monahii care se afla în ispită. Odihneşte pe toţi care vin la Tine din această viaţă trecătoare. Uşurează, Doamne şi greutatea celor care nu Te-au cunoscut şi da vreme de pocăinţă celor desfrânaţi şi îngâmfaţi, dintre care cel dintâi sunt eu, ticălosul şi

necuratul.

Binevoieşte faţă de toţi, pe toţi miluieşte-i, fie-ţi milă de toţi, că toţi să te cunoască, Adevăratul Dumnezeu, *Hristos*, *Puterea lui Dumnezeu şi înţelepciunea lui Dumnezeu*. Pentru că prin gurile tuturor să se slăvească Preacinstitul şi de mare cuviinţă Numele Tău, al Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!

POTRIVNICE OŞTI

Când a sfârşit rugăciunea, Nifon a auzit un glas care i-a zis: „Întoarce-te înapoi spre apus!” S-a întors imediat şi a văzut o adunare mare de negri. Unul din ei de o înălţime uriaşă şi foarte întunecat la chip, a început să numere în grabă oştirea lui şi să o aşeze după felul păcatelor. Apoi a dat porunca căpeteniilor de oştire să înceapă războiul cu curaj şi măiestrie, zicându-le: „Puterea mea va fi cu voi; să vă uitaţi la mine şi să nu vă temeţi!”

Între timp au venit din iad şi alţi diavoli, care aduceau arme şi uniforme deosebite pentru fiecare. Numărul culorilor şi planurilor erau de 365, deoarece precum se zice, atâtea sunt în general patimile şi păcatele cu care, noi ticăloşii oameni, supărăm pe Iubitorul de oameni, Dumnezeu.

După ce duhurile cele rele au luat armele şi s-au pregătit, a început balaurul să dea fiecărei cete sfaturi vrăjitoreşti pentru diferitele patimi. Apoi i-a trimis la bisericile creştineşti din toată lumea. Iar când a trimis o ceată către Bizanţ, s-a arata foarte tulburat.

„N-am nicio putere acolo, a cotit el deznădăjduit, deoarece Doamna Bizanţului (Maica Domnului) ocroteşte oraşul ei, nu-l părăseşte nicio clipă şi-l păzeşte ea însăşi. De aceea nazarinenii se îmbărbătează, mai ales ci viteji şi nu lasa diavolii mei să se apropie. Apoi răcnind înfricoşat, a numărat treizeci de mii de draci şi i-a trimis împotriva Bizanţului.

Nifon, cu faţa spre apus, cum am zis, a văzut toate acestea şi a suspinat, văzând uneltirile viclenilor diavoli, Atunci a auzit iarăşi acelaşi glas, zicându-i:

„Întoarce-te acum, Nifone, spre răsărit!” Şi întorcându-se, a văzut un câmp scăldat de lumină şi având o întindere nemărginită. Pe el se vedea o mulţime, mult mai mare, că a acelor negri, de îngeri albi, luminoşi şi frumoşi la vedere, aşezaţi în mii şi mii de cete. Între ei, cineva preafrumos şi măreţ la vedere, pregătea acele nevăzute oşti, cum să lupte şi să apere pe creştini. Apoi a trimis câte două cete în fiecare latură a Bisericii. După ce a trimis în toate părţile ostile sale, acel preafrumos înger s-a înălţat la ceruri. Atunci Cuviosul Nifon şi-a revenit în sine din vedenie. Era uimit şi a zis, dând din cap:

„O, câte ajutoare ne trimite Iubitorul de oameni, Dumnezeu şi noi nu ştim! Iată şi împreună luptători din cer ne trimite, iar noi ticăloşii, suntem neglijenţi şi trândavi.

Apoi, lăcrimând, s-a rugat:

„Preasfinte Părinte, Dătătorule de viaţă Doamne, dă-ne putere tuturor împotriva duhurilor necurate, pe care, acum, eu însumi le-am văzut. Pentru că, prin puterea şi cu ajutorul Tău, să-i zdrobim şi să ne arătăm biruitori împotriva duhurilor necurate. Apoi să primim luminoasă cununa din mâna Ta, Stăpâne Sfinte, întreit Sfinte, Tată, Fiu şi Duh Sfânt şi, să dănţuim cu prăznuire împreună cu Îngerii Tăi, în jurul înfricoşatului Tău Tron”.

CONVORBIRE CU SINE ÎNSUŞI

Lacrimi curgeau iarăşi din ochii lui, pentru că se temea să nu-şi piardă sufletul din vreo sminteală a *celor ce lucrează fărădelegea*. Aceasta îi era neîncetată grijă: cugetarea la vicleniile diavolilor şi alipirea necontenită de Dumnezeu.

De aceea, deşi Domnul îi descoperise taine multe şi mai presus de fire, deşi îl socotea prieten al Său iubit: *Nu se va atinge de piatră piciorul tău şi, peste aspida şi vasilisc vei călca, peste leu şi peste balaur*, cu toate acestea el nu se îngâmfa, pentru că se temea de gheenă focului şi de răutatea duhurilor celor viclene. Această aşezare a sa, s-a întărit şi mai mult în următoarea împrejurare:

Într-o zi, cum stătea în chilia sa şi cugetă la cuvântul

lui Dumnezeu, a fost înştiinţat de moartea unui cunoscut al său. Nefericitul acela murise pe drum, pe când se întorcea de la fermă să îndată ce a aflat de aceasta, Nifon a început a plânge şi a se tângui pentru el, pentru că îl ştia că trăise în păcat şi, tot în păcat murise. De acest lucru, sfântul s-a întristat adânc şi, tulburându-se, a zis:

„Te jur suflete al meu, să umbli cu grijă înaintea Dumnezeului cerului şi al pământului! Umbla cu pricepere în această viaţă şi tu, răule trup! Vă rog s-a dat binelui toată întâietatea! Astfel, vă voi chinui îngrozitor. Şi tu, ticăloase, Nifone, vezi cum umbli! Ia aminte, ticălosule, să nu te rătăceşti şi să nu te pierzi! Dispreţuieşte cele prezente, căci nu avem nimic aici! Toate sunt străine, toate stricăcioase, toate înşelătoare; vis şi umbră, fum şi cenuşă. Ce-mi va folosi lumea şi cele din lume? Nu uita că bogăţia este gunoi şi slava, putoare. Ştii că bunurile lumeşti sunt lanţuri, mreje şi funii care înlănţuie sufletul! Fugi şi de mândrie; să nu zici niciodată că ai făcut vreun bine!

Să ştii bine, că nu ne putem mântui fără negrăita milă a lui Dumnezeu! Îmbracă-te în făptura cea nouă, ticăloase suflete; adică rugăciunea necontenită şi dragoste nefăţarnica! Judecă-te pe sinte-ţi necontenit şi te smereşte! Gândeşte-te că cincizeci de ani ai stat cufundat în iadul păcatului şi te aşteaptă veşnicul vai! Iar dacă abia drepţii se mântuiesc, noi păcătoşii ce vom face?

Iată vine moartea şi ne ia să ne arunce în foc! Să alergăm fără zăbavă la pocăinţă! Jalnică şi înfricoşata stare ne aşteaptă, ticăloase suflete şi nici nu nu grijim deloc. Luptă-te, fă ce poţi! Precum vezi, viaţa trece ca fulgerul şi judecata se pregăteşte. Ca să nu fii osândit smereşte-te, suflete al meu, fă binele din răsputeri! Multe bunătăţi nu s-au pregătit în ceruri, dacă ne facem cu grijă călătoria noastră pământească. Să mergem deci pe calea lui Hristos cea sfântă şi fericită!

Vezi, sfârşitul este aproape şi îngerii lui Dumnezeu sunt gata să ne ia în negrăită bucurie, dacă facem lucrurile lui Dumnezeu! Şi apoi, Împărăţia cea fără de sfârşit, cununi strălucitoare, veşminte luminoase, palate

dumnezeieşti şi bucuria dreptţilor. Atunci ne vom bucura de bogăţia Tatălui, de frumuseţea Fiului şi de mireasma Duhului Sfânt. Şi astfel, cinstiţi şi slăviţi vom prăznui în palatele lui Hristos. Acestea să le ai în minte, suflete al meu şi să faci binele ca să guşti bucuria şi fericirea în sălaşurile cele veşnice ale lui Dumnezeu!”

Zicând acestea întru sine, Cuviosul, cu lacrimi, s-a hotărât că de atunci să pomenească în rugăciunile sale pe prietenul său care murise subit, pentru că iubitorul de oameni Dumnezeu, să-i fie milostiv ticălosului sau suflet.

NENOROCIRILE ŞI PRUNCII NEVINOVAŢI

În acea vreme s-a abătut o groaznică moarte pe pământ. Mureau oamenii subit şi părăseau jalnic această viaţă. Atunci, un prieten al Cuviosului, cu numele Grigorie, l-a întrebat:

— Spune-mi, părinte, de ce ne-a venit acest rău? Lămureşte-l te rog!

— Precum ştii, a răspuns Cuviosul, facem multe păcate şi amaram pe iubitorul de oameni Dumnezeul nostru, călcând poruncile Lui. De aceea ne-a trimis această coasă, ca să ne cosească. Deoarece este scris că *neascultarea moarte lucrează*. Ieri am văzut un bărbat înfricoşat, ameninţând pământul şi zicând:

„Voi nimici pe toţi nelegiuiţii pământului, pe lacomi, pe toţi beţivii, pe iubitorii de arginţi, pe cămătari şi mai ales pe cei ce zac în păcatele sodomiceşti”. Şi câte alte lucruri mai grele a spus, nici nu pot să ţi le spun. Ne-a amenințat, că are să ne cosească cu coasă şi să ne taie cu sabia, pentru că nu avem pocăinţă şi nici urmă de îndreptare. Îl rugă cu căldură şi preaslăvită Să Maică şi un episcop bătrân, dar El nu voia să-i asculte, zicându-le:

„Nu cumva, voi sunteţi mai milostivi ca Mine? Sau poate suferiţi mai mult? Dar vedeţi că aproape toţi s-au abătut de la legea dumnezeiască şi nimeni nu o mai ţine!”

— Astfel, fiule Grigore, a adăugat Cuviosul, pe mulţi i-a lovit teribilă boală, pentru că este scris: *I-ai doborât din pricina stricăciunii lor*; iar pentru cei sănătoşi în virtute, zice: *A vindecat pe cei cu inima zdrobită*. Deci, dacă pe

Pavel, marele luminător, nu l-a cruţat Dumnezeu, ci a îngăduit ca *îngerul satanei să-l îmboldească ca să nu se înalţe*, pentru mulţimea descoperirilor de care se învrednicise, cum să nu îngăduie diavolului să ne chinuie cu boala, pe noi păcătoşii, pentru ca să ne înveţe să fim smeriţi? Nu-i destul că suntem păcătoşi, dar ne mai şi mândrim! Pentru aceştia zice, în alt loc, Scriptură: *Că tot cel ce se înălţă între oameni este urâciune înaintea lui Dumnezeu*!

Atunci, Grigore a întrebat iarăşi:

— Dar, aceasta ce mai este, preacuvioase? Că am văzut mulţime de prunci zăcând şi chinuiţi de boli grele? Oare ce mândrie şi ce păcate au nevinovaţii prunci, că s-a abătut pedeapsa asupra lor? Cum se înţelege acest lucru la prunci?

— Pentru că s-au înmulţit fărădelegile părinţilor, se pedepsesc copiii lor, pentru că astfel ei să-şi vadă păcatele şi să se pocăiască.

— Da, a zis iarăşi Grigore, dar de ce este scris: *Unul pentru păcatele altuia, dar pe drept nu vei lua*?

— Ascultă, fiule, aici nu se poate să fie chinuiţi copiii din cauza părinţilor lor, dar în viaţa viitoare vor avea cununi şi slava veşnică; deoarece judecata lui Dumnezeu va fi potrivită cu faptele fiecăruia. Vezi de altfel, că păcătuiesc oamenii şi Dumnezeu pierde viile şi ogoarele lor şi, dacă nu se pocăiesc, pierde şi animalele lor. Dacă nici aşa nu se întorc, loveşte pe slugile lor, dacă le au. Şi dacă nu îşi înţeleg greşeala lor, omoară pe copiii lor, care nu au greşit cu nimic. Copiii, pentru nevinovăţia lor merg la bucuria veşnică, iar părinţii suferă pentru pierderea copiilor lor. Este un fel de îmboldire pentru oamenii care zac copleşiţi de grijile vieţii şi în tot felul de păcate.

Pentru că astfel îşi vor da seama că sunt păcătoşi şi vor alerga la pocăinţă, prin spovedanie; pentru că se află mulţi înglodaţi în păcate şi, totuşi, nici nu se gândesc la păcatele lor. Se grijesc numai de cele pământeşti, iar sufletul lor nici nu-şi amintesc. De aceea loveşte Dumnezeu pe mulţi nevinovaţi, dar îi încununează pentru aceste

lovituri, ca să trezească pe ceilalţi.

Dacă nici aşa nu se pocăiesc, vor rămâne fără răspuns în ziua judecăţii, în faţa a milioane de îngeri şi de sfinţi şi în faţa nemitarnicului Judecător, a Domnului nostru Iisus Hristos.

Grigore s-a minunat de răspunsul înţelept pe care Sfântul i l-a dat; a nedumerirea lui. Apoi a zis:

— Pe mulţi am auzit filosofând pe această temă, însă nimeni nu a putut limpezi şi să dea o lămurire dreaptă. Într-adevăr, cinstite părinte, a zis către Cuviosul, Duhul lui Dumnezeu a vorbit prin gura voastră. Iar sfântul i-a răspuns cu smerenie.

— Dumnezeu, fiule, voind să nu te mâhnească pentru buna ta întrebare, m-a luminat ca să-ţi spun aceasta. Nu din pricina desăvârşiţii mele, ci pentru viaţa ta cea virtuoasă.

— Cu dreptate eşti numit Nifone, iubit rob al lui Dumnezeu, a zis iarăşi mirat Grigore, căci având minte paşnică şi înaltă, primeşti lumânările Sfântului Duh şi, celor ce se ticăloşesc în întunericul necunoştinţei, le dăruieşti. Ci, te rog spune-mi şi aceasta: Cu se face că în vremea noastră s-au înmulţit aşa de mult sfinţii în toată lumea? Mulţi strălucesc ca soarele în vremea din urmă. În primul rând Antonie, Macarie, Simeon, Pavel cel simplu şi mulţi alţii, pe care îi ştie Domnul; şi privirea Lui se odihneşte peste ei. Cum se face că aceştia au devenit aşa de mari?

— Până la sfârşitul lumii, fiule, nu vor lipsi drepţii Domnului Dumnezeu, după cum nici lucrătorii satanei nu vor lipsi. În zilele cele mai de pe urmă însă, adevăraţii slujitori ai lui Hristos se vor ascunde de oameni. Şi chiar dacă nu vor face semne şi minuni că astăzi, vor călători necontenit pe calea cea strâmtă, cu toată smerenia. Aceştia vor fi în Împărăţia lui Dumnezeu mai mari decât părinţii făcători de minuni. În vremea lor nu va mai fi cineva care să facă semne minunate, deoarece, chiar, văzându-l, nu vor vrea să se înţelepţească în luptele duhovniceşti. În primul rând, cei ce vor şedea pe scaunele

bisericeşti din toată lumea, vor fi cu totul străini şi nici idee nu vor avea despre virtute. Dar şi întlistătătorii monahilor vor fi la fel. Vor fi robii pântecelui şi ai slavei deşarte, încât vor fi mai degrabă sminteală pentru oameni decât pildă de virtute, deoarece virtutea va lâncezi. Va domni peste tot iubirea de argint, dar vai de monahii care se vor desfăta cu banii. Căci aceştia vor fi urâciune înaintea lui Dumnezeu şi nu vor vedea faţa Domnului. Monahii şi mirenii vor da bani cu camăta şi nu vor vrea să-i înmulţească în Dumnezeu, prin milostenie la săraci. De aceea, dacă nu se lăsă de această lăcomie, vor fi aruncaţi în tartar şi în muncile iadului. Deci atunci, cum am zis mai înainte, cei mai mulţi se vor rătăci din neştiinţă pe calea cea largă a pierzării.

— Vezi, fiule, ca un flecar ce sunt, ţi-am spus o mulţime de lucruri. Ci iartă-mă pe mine, ticălosul şi nevrednicul şi nu înceta a te ruga pentru mine întinatul, care mi-am irosit tinereţea şi bătrâneţea într-un noian de rele.

Grigorie, însă, minunându-se de smerenia Cuviosului, a căzut la picioarele lui, cerând că el să se roage pentru dânsul. Pentru că şi el era un om credincios, milostiv, cu multă dragoste, înţelept şi, ideosebi, era iubitor de monahi. Iubea foarte mult pe Cuviosul, faţă de care avea un respect nemărginit. Îi semăna în linişte şi în blândeţe, în simplitate şi în iubirea de străini, în smerenie şi în general, în toate. Astfel, nevoindu-se cu pricepere, a sporit cu adevărat şi în harul lui Hristos, crescând din slava în slavă.

CONVORBIREA CU UN DEMNITAR

Într-o zi, pe când fericitul Nifon se liniştea în chilia lui, a venit la el un demnitar care i-a zis:

— Am venit, părinte, ca să iau oarecare folos de la sfinţia ta. Pentru că mult se întristează sufletul meu de un gând, care nu ştiu de unde vine.

— Satana, te-a înşelat, i-a răspuns Cuviosul, ţi-a spus că nu o să primeşti nicio plată de la Dumnezeu pentru copiii pe care i-ai botezat. Şi, totuşi, este fericit cel care botează copii! zice Domnul în Evanghelie: *Cel ce vă*

primeşte pe voi, *pe Mine mă primeşte* şi *luând un copil în braţe*, *le-a zis lor*: *cine primeşte acest copil în numele Meu*, *pe Mine Mă primeşte şi cine Mă primeşte pe Mine*, *primeşte pe Cel ce M-a trimis pe Mine*. Cine este, deci, mai fericit decât tine, care, prin copii, primeşti pe Hristos şi, prin Hristos, pe Tatăl ceresc? Mergi, fiule şi fă binele ca şi până acum. Căci lucrul tău este bine plăcut înaintea lui Dumnezeu.

Să ştii că toţi copiii pe care îi primeşti din cristelniţa, la a doua venire, vor merge înaintea sufletului tău până la porţile Raiului. Acest lucru va fi mare cinste pentru tine şi mare ruşine pentru duhurile răutăţii din văzduh. Îngeri purtând făclii, la număr cu numărul copiilor pe care îi botezi, te vor conduce până la tronul lui Dumnezeu şi de acolo până la locul odihnei tale. Te vor cinsti, adică, în acelaşi chip precum şi tu, prin copiii botezaţi, ai primitsi ai cinstit pe Hristos. Cristelniţa este ca o altă fecioară, care ţine pe Hristos în braţele sale. Deci, fă-te şi tu Simeon, ca să primeşti pe Dumnezeiescul Prunc sub chipul pruncilor nou luminaţi!

Omul a rămas uimit de înainte-vederea Cuviosului. Înainte de a-şi spune el gândul, i l-a arătat. După ce şi-a venit în fire străinul, a zis din nou către Sfântul:

— Te rog, părinte, de vreme ce-mi cunoşti toată viaţa mea lăuntrică, spune-mi de unde a venit acest gând spurcat, de la mine sau din altă parte?

— De la diavolul s-a născut, fiule, i-a răspuns Cuviosul şi a venit ca să-ţi tulbure gândul tău cel bun. Ci bine ai făcut că l-ai descoperit înainte de a-ţi intra în inimă şi a deveni mai greu de dezrădăcinat. Într-adevăr, omul are şi gânduri bune, dar şi mincinoase. Deci, dacă omul îşi cercetează gândurile care intră şi ies din mintea lui, poate deosebi pe cele care le seamănă vrăjmaşul şi să le izgonească. Dar dacă mintea omului se întunecă de grijile şi plăcerile vieţii, atunci va fi înclinat spre rău şi nu va putea deosebi piatra de pâine. Un astfel de om nu se gândeşte niciodată cum sunt faptele lui, nici nu înţelege dacă face binele sau răul. Diavolul îi ţine mintea

întunecată ca să nu poată deosebi dulcele de amar, ci îi amesteca pelin cu miere. Şi cine poate mânca o astfel de amestecătură?

Atunci vizitatorul a întrebat din nou:

— Dacă aşa stau lucrurile, părinte, atunci cine se poate mântui?

— Noi singuri, este cu neputinţă, a răspuns Cuviosul. Dar Dumnezeu poate face totul pentru mântuirea noastră. Mulţi oameni dau daruri şi onoruri împăratului pământesc şi dobândesc ceea ce cer ei. Pe alţii, însă, chiar dacă nu-i dau nimic, împăratul îi ajută şi-i miluieşte cu bună bunăvoinţă. Tot aşa şi Dumnezeu, pe unii îi slăveşte pentru faptele lor, pe alţii îi miluieşte pentru pocăinţa lor adâncă, iar de alţii se milostiveşte pentru rugăciunile sfinţilor Săi; pe unii îi încearcă aici, iar în lumea cealaltă le dăruieşte veşnicele bunătăţi, dacă primesc cu răbdare încercările.

— Mai spune-mi, Părinte, a întrebat din nou străinul, cum unii care îşi măcină trupul cu înfrânarea, sunt totuşi stăpâniţi de patimi, de mânie, de duşmănie, de ţinerea de minte a răului, de invidie şi ceea ce este mai rău decât toate, de nemolostivire şi desfrâu? Şi dimpotrivă, sunt mulţi virtuoşi, care mănâncă de toate şi beau vin şi cu toate acestea nu găseşti la ei urma de păcat. Cum se întâmpla aceasta?

— Precum mi se pare, a zis Cuviosul, cei care postesc mult şi nu se folosesc deloc, din pricina limbii nu se folosesc, pentru că ce ce nu are frâu la limbă, chiar dacă posteşte toată vremea, cu nimic nu se foloseşte. Te porneşte diavolul să te mânii? Nu vorbi deloc şi aşa îţi vei stăpâni patimă. Sau te împinge la invidie? Nu osândi şi biruieşti răul. Pentru că în chip firesc, osândirea altuia este rodul invidiei. Şi iarăşi, dacă vicleanul aprinde pe creştin la desfrânare, să nu-şi deschidă gura ca să vorbească cu femeie, să se înfrâneze de la mâncare şi de la băutură şi, sigur, îl va ruşina. Să mai ia şi un băţ şi să se lovească pe sine şi durerea va izgoni luptă. E mai bine să pierzi unul din mădularele tale, decât întreg trupul să-ţi fie aruncat în gheena focului!

Dacă cineva te înjură sau îţi face alt rău, adu-ţi aminte că şi pe Hristos, Fiul lui Dumnezeu, L-au scuipat, L-au lovit cu trestia şi L-au batjocorit oamenii cei păcătoşi. Şi atunci, gândeşte-te că tu nu eşti vrednic nici să trăieşti. Deci nu lua aminte la cel ce te înjură.

Dacă vreun sărac îţi cere ceva din bunurile tricăcioase ale lumii, de care ai nevoie, nu te zgârci să nu i le dai, ca să nu te lipseşti de bunătăţile cele nemuritoare şi veşnice, *pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit şi la inima omului nu s-au suit*.

Dacă vicleanul vrăjmaş îţi aduce slava deşartă, egoism, sau îngâmfare, aruncă-ţi ochii la popoarele vechi şi vei zice: care îngâmfaţi au prosperat vreodată? Toţi care au fost împotriva lui Dumnezeu au pierit. Căci zice: *Domnul sta împotriva celor mândri şi celor smeriţi le dă har* şi în alt loc: „Şi-a pus necredinciosul numele şi cunoştinţă să mai sus de nori şi a căzut în valul şi în chinurile din adâncurile iadului”. Aceste cuvinte să le şopteşti necontenit în sufletul tău şi vei rămâne smerit.

Dacă „mistreţul sălbatic”, adică pântecele, îşi deschide poftă la mâncăruri îmbelşugate, mergi la closet ca să înţelegi putoarea lor.

În ce priveşte virtuoşii, care mănâncă de toate şi beau vin, fii cu multă luare aminte fiule, oamenii evlavioşi la care vezi acestea sunt ostaşi încercaţi. Au biruit păcatele şi patimile şi acum sunt stăpâni pe ei înşişi şi au primit harul nepătimirii. Şi trebuie să ştii că darurile lui Dumnezeu sunt statornice. De aceea cei ce le au, chiar dacă mănâncă şi beau, toate le fac fără patimă. Deoarece, după ce mai înainte s-au înfrânat şi s-au luptat, acum sunt îmbrăcaţi cu armura lui Dumnezeu şi nu-i mai poate birui cineva.

Postul este puternică armă pentru sufletul, dar trebuie şi rugăciune necontenită, linişte şi tăcere. Apoi, toate acestea au nevoie de cugetare duhovnicească: *Dacă nu ar fi legea Ta gândirea mea, atunci aş fi pierit intru smerenia mea*.

Mergi, deci, fiule şi luptă-te ca să iei harul nepătimirii

cu înfrânarea. În această stare, chiar dacă mănânci şi bei, te afli afară de patimi. Să mai ştii apoi că, cuvioşii fac acestea numai în faţa altora, căci când sunt singuri, ţin rânduiala evlaviei şi în chiliile lor completează postul pe care l-au dezlegat faţă de oameni.

EXISTĂ ÎNVIEREA MORŢILOR

Aceste sfaturi au făcut pe om să se mire, ca şi cum nu ar mai fi auzit niciodată astfel de învăţătură. De aceea a zis iarăşi către Cuvios:

— V-aş mai întreba şi altceva pe Sfinţia voastră, dar mă tem să nu vă obosesc.

— Nu, fiule, nu-i oboseala. Întreabă ce vrei!

— Am auzit doi oameni cerându-se cu privire la învierea morţilor. Unul susţinea că morţii cei din veac vor învia cândva şi va primi fiecare după faptele lui; celălalt zicea că nu este aşa, pentru că prorocul a zis: „Morţii nu vor vedea viaţă şi nici doctorii nu vor învia”. Cu această părere contrazicea pe celălalt care credea împotrivă. De atunci, acest gând a progresat, până să mă facă să cred că nu este învierea morţilor. Deci, spune-mi ceva, robule al lui Dumnezeu, ca să mă întăreşti în credinţă şi să nu mă mai chinui.

— Dar vei crede îndată ceea ce voi auzi? l-a mustrat Sfântul. Ascultă, fiule, pe acelaşi proroc care zice în altă parte, „morţii vor învia şi cei din mormânturi se vor scula şi se vor bucura cei de pe pământ”. Crezi acestea?

— Cred, Părinte, orice mi-ai spune, a răspuns omul, de vreme ce am înţeles acum că eşti proroc care cunoşti gândurile oamenilor.

— Dar dacă este aşa, a răspuns Sfântul, tu cu un cuvânt dărâmi ceea ce zideşte altul…

Fiindcă nu ştiu bine învăţătura Sfintei Scripturi, a răspuns acela, cred ceea ce aud. Totuşi, răspunde-mi, robule al lui Dumnezeu, cum zice prorocul că „morţii nu vor vedea viaţa”, iar dincoace zice „vor învia cei morţi”. Acest lucru m-a pus iarăşi în nedumerire.

— Ai puţină răbdare, fiule, şi Domnul îţi va răspunde. Sigur, „morţii vor învia”. Aceasta trebuie să crezi. Iar când

zice că „morţii nu vor vedea viaţa”, trebuie să înţelegi pe morţii sufleteşti, pe păcătoşii care se închină la materie, deoarece Hristos este viaţa. Deci, ce fel de viaţă să vadă la învierea morţilor necredincioşii care nu vor învia pentru paradis, ci pentru focul cel veşnic?

Aşadar, acum, după ce ai primit răspuns, crede că la sfârşitul lumii va fi şi învierea morţilor. De aceea, vai de omul care nu crede acestea.

— Dar cum, Părinte, trupul acesta care s-a prefăcut în ţărână, poate să se refacă în ceva întreg? Am nevoie şi pentru aceasta de o explicaţie!

— Se vede că eşti interesat. Dar să te liniştesc şi despre acest lucru. Gândeşte-te la o vită de vie cu frunziş bogat şi cu rod, cât este de frumoasă. Când însă i se culeg strugurii, rămân numai frunzele care încet, încet, cad şi ele şi rămâne goală. O tulpină urâtă, a cărei frumuseţe de ieri a căzut în pământ şi a putrezit. Ce se întâmplă apoi? Toată iarna este uscată; semăna cu mortul. Vine apoi şi timpul ei; o taie, o îngrijeşte şi în chip tainic via aceasta care este uscată şi goală, se îmbraca din nou cu frumuseţe. Cresc lăstari şi frunze noi şi se împodobeşte toată şi, încet, încet iar produce struguri. Şi aşa, până în iulie, devine cum era şi mai înainte.

Explică deci tu, cine a făcut toate acestea şi cu ce putere? Spune-mi, cum din lemnul uscat iese strugurul gustos, care are şi must dulce, pe când planta şi frunzele ei au gust acru? Explică-mi cum se întâmplă aceasta şi cu ce putere! Învaţă că Cel ce îmbrăca vită cu atâta frumuseţe, care împodobeşte coarda uscată cu frunze şi rod. Acela poate, la a doua venire, să învie sănătoase şi vii trupurile morţilor. Fii, deci, fiule, de acum credincios, urmând învăţăturile Sfinţilor Apostoli, pentru ca să dobândeşti împărăţia lui Dumnezeu.

Cu aceste învăţături s-a întărit foarte mult credinţa omului, care a căzut la picioarele Cuviosului zicând:

— Cred, Părinte, toate câte m-ai învăţat cu atâta înţelepciune. Dar mă rog sfinţiei voastre şi stărui, să mă pomeniţi şi pe mine în neîncetatele voastre rugăciuni, ca

să pot împlini şi eu poruncile lui Dumnezeu.

— Este adevărat, fiule, că toţi avem datoria să ne rugăm unii pentru alţii, către Prea Sfântul Dumnezeu. Vai de creştinul care, nu numai pentru aproapele sau nu se roagă, ci şi pentru sine se leneveşte. Dar chiar dacă ne grijim pentru sufletul nostru, iar pentru aproapele nostru suntem nepăsători şi aşa ne aşteaptă pedeapsa.

Mergi cu bine, fiule, roagă-te pentru mine şi eu pentru tine. Poate iubitorul de oameni Dumnezeu va ierta greşelile amândoura. Pentru că, fiind milostiv şi binevoitor, numai cu o mică rugăciune poate să mântuiască din nevoi făptura Sa, cum vedem aceasta lămurit în viaţa credincioşilor.

Zicând acestea, cuviosul a binecuvântat pe fratele şi i-a dat drumul.

CÂND DUMNEZEU ÎNTINDE CURSE

După ce, fraţilor, am povestit cât am putut despre viaţa lui, este timpul să înfăţişez şi sfârşitul Preafericitului Părintelui nostru Nifon.

Într-o seară, şi-a făcut rugăciunea că întotdeauna şi s-a culcat. Dar, numai cât a aţipit şi a visat limpede o livadă înverzită, plină de o nenumărată turma de oi albe. Cioban, însă, nu se vedea nicăieri. Nifon se minuna ca oile sunt lăsate să pască singure. Era primejdios, că puteau să vină lupi şi să sfâşie turma. Pe când se gândea el aşa, apare un bărbat pleşuv pe jumătate, cu îmbrăcăminte apostolică şi, după ce a privit în faţă pe Cuviosul Nifon, i-a zis: „Ce stai şi te uiţi la oile Împăratului?”

— Mă uit, Părinte, a răspuns Nifon, cât sunt de frumoase şi mă mir cum pasc singure, fără pastor.

— Aceste oi, precum ţi-am spus, sunt împărăteşti şi eu sunt trimis anume ca să te pun pe tine pastorul lor.

— Dar eu nu sunt robul împăratului, ca să-i pasc oile, a zis nedumerit Nifon. Nu am idee să pasc oi şi capre. Apoi, precum vezi, sunt şi foarte slab, cum voi reuşi să pasc oile împăratului?

— Eu această poruncă am primit, a stăruit acel necunoscut, să predau în mâinile tale această turmă. Lăsa

deci, scuzele şi ia turma în primire! Împăratul te-a rânduit om al palatului Său. Îţi va da şi mare plată, dacă Îi vei paşte bine oile.

— Zicând acestea, i-a dat în mână un toiag de păstor şi după ce i-a predat oile şi stana, a dispărut.

Cuviosul s-a trezit îndată şi a căzut adânc pe gânduri. Ce vis ciudat! Apoi, după puţin timp, mintea i s-a luminat. „Da, acel pe care l-am văzut era Fericitul Pavel. Turma este poporul lui Dumnezeu, iar stana, Biserica”. Nelinişte puternică l-a cuprins atunci pe Cuviosul, că nu cumva să-l facă Arhiepiscop al Constantinopolului, lucru de care se temea foarte mult. În acea vreme împodobea tronul capitalei, Preasfinţitul Alexandru, urmaşul Fericitului Mitrofan, iar împărat era marele Constantin. Lacrimi au început să curgă din ochii Cuviosului de întristare, şi vorbea întru sine:

„Cât m-am rugat lui Dumnezeu să nu îngăduie să iau vreo stăpânire sau vrednicie!... Şi aceasta se pare că se va întâmpla. Dar nu sunt eu mai bun decât Prorocul Iona. Mă voi scula şi voi fugi din acest oraş!”

Fără să mai întârzie, a ieşit din chilie, lăsând-o pustie şi ne-am urcat într-o corabie. Timpul era prielnic şi am plecat spre Alexandria. În aceeaşi zi în care am ajuns, se afla adunat la Arhiepiscopul Alexandriei, Sfântul Alexandru, poporul oraşului Constantiana. Îl rugă să le hirotonească episcop pe cine le va arăta Dumnezeu, deoarece pastorul lor, cu numele Hristofor, murise.

Preacuviosul Arhiereu a ceru oamenilor puţin răgaz şi a început a se ruga lui Dumnezeu ca să-i arate pe cel vrednic. În seara aceea, în somn, vede un bărbat frumos la chip, care îi zice:

— Pe cine te gândeşti să pui episcop la Constantiana?

— Eu nu ştiu, de aceea mă rog lui Dumnezeu ca să mă lumineze.

— Dumnezeu ţi-a ascultat rugăciunea şi-ţi va descoperi pe alesul Său, care până acum era neştiut. Mâine, deci, pregăteşte-te cu clerul tău să mergi la biserică. Pe cine vei vedea că seamănă cu mine la

înfăţişare, afară de chelie, hirotoneşte-l episcop la turma lui Hristos, chiar dacă el nu vrea!

A doua zi patriarhul pregătit cu toate, a mers la biserică. Privirea lui era aţintită la icoana Apostolului Pavel, căci acesta era cel ce i se arătase şi totodată observă cu atenţie pe cei ce intrau, ca să vadă pe cel ce seamănă cu el.

Dreptul Nifon nu ştia nimic. Dumnezeu îi ascunsese aceasta, pentru că nu dorea cinstire. Dimineaţa, însă, îmi zice:

— Să mergem, fiule, la biserica lui Dumnezeu şi să ne rugăm deoarece, măcar aici suntem necunoscuţi. Ajungând, mi-a zis iarăşi:

— Nu ştiu de ce inima îmi este plină de întristare! Apoi, s-a liniştit. Oare ce o să mi se întâmple?

A intrat în biserică, unde era deja adunată mulţime de popor. În clipa în care l-a văzut arhiepiscopul, şi-a aţintit privirea asupra lui, s-a uitat apoi la icoana Apostolului şi iar la el. Aceasta comparaţie l-a lăsat uimit. S-a întors şi a zis în şoaptă, la urechea arhidiaconului său:

— Vezi, Atanasie, cât de uimitor seamănă omul acesta cu Sfântul Apostol Pavel?

— Într-adevăr, Stăpâne, seamănă şi mi se pare că este vrednic să păstorească turma lui Hristos, pentru că văd cum îngerii lui Dumnezeu îl însoţesc şi pe cap are o cunună de pietre scumpe!

Atunci Patriarhul a chemat pe Cuviosul şi l-a îmbrăţişat cu sărutare sfântă, fără să-i spună ceva mai mult decât:

— Binecuvântează, părinte, ca să şedem!

Fericitul, uimit de aceasta, a întrebat:

— Dar cum de m-aţi aflat şi aici aşa de repede? Sunt nedumerit!

Cum s-au aşezat, arhidiaconul Atanasie i-a zis zâmbind:

— Fără să ştii şi fără să vrei, părinte Nifone, ai venit şi ai găsit aceea de care fugi. Aşa te-a adus Domnul, pentru marea ta smerenie, fiindcă te fereşti de cinstiri. Dar

nu trebuie să respingi ceea ce El ţi-a rânduit. De vreme ce suntem robii Lui, nu putem să ne împotrivim hotărârilor Lui.

— Acum înţeleg puterea cuvântului: „Fugind de cinste am căzut în cinste!”, a şoptit întristat Cuviosul. Mă gândeam să nu cadă sorţul pe mine în altă parte şi mi-a căzut aici. Dar, vai, eu sunt nevrednic şi nu ştiu ce să fac, deoarece eu cred că conducerea sufletelor este pentru Moise şi Ilie, prorocii cei mari, sau pentru Petrus şi Pavel şi pentru cei vrednici.

— Părinte, l-a întrerupt iarăşi Patriarhul, Dumnezeu te-a rânduit să păstoreşti această turmă a Lui, pe care o vezi acum că ne înconjoară, cerând pastor.

— Cinstite Stăpâne, ascultă-mă şi pe mine robul tău. Eu, cu adevărat, nu sunt vrednic de ceea ce îmi zici. Totuşi nu îndrăznesc să mă împotrivesc voii lui Dumnezeu. Fă, deci, ceea ce ţi-a rânduit El!

— O, Părintele meu, a adăugat Alexandru, de aş fi şi eu vrednic ca tine!

S-au ridicat apoi din stranile lor, s-au făcut pregătirile cuvenite şi apoi, l-au hirotonit diacon, în timp ce curgeau lacrimi din ochii lui. Apoi, în scurt timp, l-au făcut preot şi episcop. Bucuria tuturor era nespusă. Fericitul Atanasie a văzut pe Duhul lui Dumnezeu, coborându-se că focul peste cei doi ierarhi şi sufletul lui s-a umplut de negrăita bucurie. Poporul îmbrăţişă pe fericitul Nifon că pe îngerul lui Dumnezeu. A rămas trei zile în Alexandria, învăţând mulţimea credincioşilor. Toţi se minunau de învăţătura lui de miere curgătoare.

PĂSTORUL CEL BUN

A treia zi a plecat spre episcopia lui. Îl însoţea Sfântul Atanasie şi alţi bărbaţi sfinţi, pe care îi trimitea patriarhul pentru înscăunare, care s-a şi făcut. Era ziua de 4 septembrie, când l-au înscăunat, după ce mai întâi au adus lui Dumnezeu prima jertfă fără de sânge, săvârşind Sfânta Liturghie.

Au rămas puţine zile, oaspeţii, lângă Cuviosul Episcop Nifon şi sufletele lor s-au hrănit duhovniceşte.

Apoi au plecat spre oraşul lor, rugându-l cu căldură să-i pomenească în rugăciunile sale.

În Constantiana, acum Biserica lui Dumnezeu prăznuia alegerea episcopului său. Mulţi bolnavi mergeau la el cu credinţa şi primeau sănătate, iar poporul lui Dumnezeu se bucura că a dobândit un astfel de păstor.

Deci, Sfântul a început a se griji cu mult zel de turma să uneori învaţă poporul, alteori se retrăgea în linişte şi scria cuvinte povăţuitoare, tâlcuind Vechiul şi Noul Testament. Din scrierile lui se revarsa mireasma Duhului Sfânt.

Mai presus de toate, însă, nu încetă o clipă de a se ruga Bunului Dumnezeu pentru turma sa, ca să o mântuiască de lupii cei vărsători de sânge, de eretici şi de sălbaticii diavoli. Zi şi noapte povăţuia pe creştini cu legea lui Hristos, cu toată cuviosia şi cu multă dragoste faţă de toţi. Dar şi poporul, de la cel mai mic până la cel mai mare, aşa de mult îl iubea şi îl cinstea, încât, dacă, ar fi fost posibil, l-ar fi ţinut că pe palme, ca să nu calce pe pământ; şi ziceau plini de bucurie: „Cu adevărat, ne-a dat Domnul stea cerească, care luminează şi străluceşte Biserica noastră”.

Îndeosebi se îngrijea Cuviosul de văduve şi de orfanii oraşului. Dar şi pe cei mâhniţi îi mângâia, pe bolnavi îi vindecă cu harul lui Hristos şi faţă de toţi se purta cu o deosebită bunăvoinţă şi iubire de oameni.

Ce să spun mai întâi? Nu am atâta putere ca să descriu toate tainele, pe care i le-a descoperit aici Dumnezeu. Mă voi strădui totuşi, că măcar câteva din ele să le povestesc şi apoi voi ajunge la adormirea preacuviosului meu părinte şi învăţător, pe care nădăjduiesc să o spun pe scurt, aşa cum a dorit-o şi el.

Într-o zi, la începutul slujirii sale arhiereşti, se rugă pentru turma lui ca să o păzească Dumnezeu sănătoasă şi neranita de vicleniile diavolului. Întrerupându-şi puţin rugăciunea, şi-a aruncat privirea jos în piaţa oraşului. Era ceasul când toţi mâncaseră şi se odihneau. Atunci vede Cuviosul un negru uriaş, plin de murdărie, ţinând un toiag

mare şi umblând ca un vrednic de plâns. A făcut câţiva paşi şi s-a oprit ca şi cum voia să se odihnească. Numai cât l-a văzut Cuviosul, a înţeles că era diavolul însuşi şi îndată i-a strigat cu putere:

— Ţie îţi zic, spurcată putreziciune, unde mergi? Cum îndrăzneşti, neruşinatule, să vii aici?

— Acela, cum a auzit glasul, s-a oprit şi, privind sălbatic pe Sfântul, i-a răspuns:

— Am aflat că ai sosit aici şi am venit să te zdrobesc cu acest păr pe tine şi turma ta.

— Dar dacă ai atâta putere, de ce te târâi că o mortăciune?

— De când am făcut prostia şi am împins pe evrei să răstignească pe Nazarinean, mi-au zdrobit ciolanele. Nu mai am puterea de mai înainte. Dacă aş avea-o, în clipa de faţă te-aş trage jos şi te-aş face bucăţi.

— Şi totuşi, îndrăzneşti să mă ameninţi pe mine şi turma mea, că mai zdrobi, precum zici, cu părul tău, împuţitule şi răule înşelător, acum când eşti o ruină, precum te văd şi singur o mărturiseşti. Cum de îndrăzneşti, greţosule şi stricatule, să ataci turma lui Hristos? Acum voi ruga pe Dumnezeu şi într-o clipă te vor înhăţa îngerii cei răi, te vor ciomăgi fără milă şi te vor arunca în foc.

— Nu, te rog, a tresărit satana. Să nu faci această! Mărturisesc că o poţi. Uite, plec imediat din oraşul tău şi-ţi dau cuvântul meu că nu voi mai călca pe aici…

Cuviosul l-a blestemat şi acela s-a făcut nevăzut.

Dar ce creştin poate crede cuvintele diavolului! cugetă întru sine Cuviosul. Este mincinos, înrăitul. Mincinos şi viclean şi nu are putere nici cât un ţânţar.

Odată, fiind eu cu Cuviosul, mi-a zis: „Am cunoscut un om înţelept, care, când a înţeles că gestul de a căsca în timpul rugăciunii este de la diavoli, s-a hotărât să nu mai caste deloc, niciodată. Numai cât au simţit că a luat această hotărâre şi viclenii diavoli au şi declarat un înfricoşat război împotriva lui. Dar şi acela i-a izgonit cu pricepere şi nu le-a făcut pe gust. Îţi venea atunci să râzi

de diavoli, văzându-i; unul venea şi altul pleca, luptându-se să facă pe om să cadă. Şi s-au ostenit până la istovire, fără să poată izbuti ceva. Cine să nu râdă de neputinţa lor? Se rânduiau zilnic câte treizeci împotriva lui. Şi totuşi erau neputincioşi, nefiind în stare măcar atâta lucru să izbutească".

Aceasta mi le-a spus Cuviosul, nevredniciei mele şi se bucură. Eu, însă, mi-am dat seama că era vorba de sine însuşi, pentru că niciodată nu l-am văzut căscând cândva, de când se întorsese pe calea lui Dumnezeu.

MAREA, ÎNOTĂTORII ŞI DOUĂ FEMEI

Altă dată, iarăşi, pe când se ruga pentru mântuirea turmei sale, i-a venit un gând, ca degrabă va părăsi această viaţă trecătoare şi că va călători spre fericirea cea neîmbătrânitoare. Cum se gândea aşa, deodată a fost răpit în extaz. Vedea o mare imensă plină de nenumărata mulţime de oameni; se părea că toţi se sileau să o treacă şi să ajungă dincolo. Mulţi, însă, cum înotau, purtau pe spatele lor mari greutăţi: pietre, pământ, lemne, cenuşă, aramă, argint, aur şi alte materiale de pe pământ. Unii din ei se afundau din cauza greutăţii sarcinii ce o purtau. Alţii aveau sarcini mai uşoare, dar, înotând, adunau mai mult; şi adunau mereu iar când se afundau, marea era invoburata, ceaţa şi întuneric era peste tot, încât pe călători îi cuprindea deznădejdea.

Erau, însă, mulţi şi fără poveri. Aceştia înotau uşor şi repede. Unii mergeau pe suprafaţa apei, iar alţii aveau aripi şi zburau pe deasupra cu multă bucurie şi veselie, ajungând degrabă la malul celălalt. Unii, aci stăteau, aci mergeau; alţii, deşi se afundau, strigau din răsputeri cerând mai mare povară. Unii aruncau puţin din sarcina şi se uşurau, iar alţii care veneau în urma lor, adunau cele auncate de aceia. Priveliştea se umplea de întristare, căci unul pe altul se dădea la înecare; mulţi deşi aveau posibilitatea să intre în corabie, preferau să se înece cu povara lor.

Sfântul era nedumerit şi nu ştia ce înţeles aveau toate acestea. Atunci auzi un glas, zicându-i:

„Marea este lumea; cei ce înoată sunt oamenii. Felurimea şi deosebirea călătorilor reprezintă treptele se sporire de-a lungul vieţii noastre. Cel ce vrea să jungă repede la viaţa cea neîmbătrânitoare, trebuie să fie om nou în Hristos şi să treacă marea în deplină sărăcie. Pe când cel ce pluteşte încărcat cu multă materie, foarte repede se va îneca în adâncul iadului”.

Acum, Nifon a început să înţeleagă vedenia şi, cu această înţelegere, se uită la stânga lui şi vede altceva: „O vale imensă plină de mulţime de oameni; bărbaţi şi femei, copii şi tineri, monahi şi clerici. O femeie frumoasă stătea în mijlocul văii; era sulemenită şi purta haina ţesută cu aur, împodobită cu mărgăritare şi alte nenumărate pietre preţioase şi podoabe. În jurul ei erau întinse mese cu mâncăruri şi băuturi alese. Avea ochii mari, dar nu privea pe nimeni anume. La toţi le făgăduia: „Tu mă vei moşteni, toate sunt ale tale!”, dar nu-şi ţinea cuvântul faţă de nimeni. Pe toţi îi înşela, tulburându-le mintea ca să-i slujească ei. Şi, în timp ce toţi se gândeau la ea, a venit o mulţime de slujitori ai unui mare împărat şi i-a omorât pe toţi cu săbiile şi apoi, săpând gropi în pământ, au aruncat în ele cadavrele lor.

Dar pe cei ce nu se încredeau în acea femeie, ci, îi scuipau în faţa înţelegând zădărnicia făgăduinţelor ei, pe aceia, slujitorii marelui împărat, îi cinsteau şi îi respectau. Foarte ciudată i s-a părut Cuviosului această privelişte.

Apoi, întorcându-se spre dreapta lui, vede un loc frumos, luminos şi înmiresmat. Acolo se vedea un tron slăvit şi strălucitor ca soarele. Pe el se odihnea o preastrălucita femeie, care lumina totul cu razele sale. O mare mulţime de tineri frumoşi şi îmbrăcaţi în alb, roiau în jurul ei şi o slăveau. Purta podoabe uşoare şi strălucitoare; minunate flori din rai o împodobeau cu mireasma lor. O cărăruie îngustă ducea din vale până la tronul ei. Cei care, precum am zis, dispreţuiau făgăduinţele femeii celei mincinoase şi îşi întorceau faţă de la ea, aceia apucau pe cărarea cea strâmtă şi ajungeau la această femeie şi-i sărutau mâna cu sfânta sărutare. Iar ea îi îmbraca îndată

cu lumină ca şi cu o haină, îi încununa şi-i trimitea degrabă în curţile împărăteşti, unde primeau o negrăită bucurie şi dulceaţă.

Adâncindu-se în aceste privelişti, Cuviosul a înţeles ce înseamnă, îndată ce şi-a venit în sine: femeia cea stricată este viaţa cea trecătoare, care făgăduieşte tuturor bogăţie şi strălucire, robindu-i voilor ei. Nu-i lăsa să cinstească pe Dumnezeu pentru că îi moloseşte şi, moartea găsindu-i nepregătiţi, le răpeşte sufletele şi trupurile le da pământului.

Cealaltă femeie, care se odihneşte pe tron, este viaţa cea veşnică, către care merg drepţii pe cărarea cea strâmtă. Aceştia au dispreţuit cele pământeşti, care sunt „curse ale satanei, praf şi cenuşa”, s-au silit pe sineşi şi au răpit Împărăţia lui Dumnezeu, deoarece, când vine sfârşitul firesc pentru toţi oamenii, aceştia trec în viaţa veşnică. Iar aceasta, îmbrăţişându-i, îi îmbraca cu veşminte luminoase şi-i odihneşte în fericitele curţi, unde răsună dulcele glas al celor ce prăznuiesc.

Înţelesul adânc şi adevărat al vedeniei l-a făcut pe Cuviosul să suspine:

„O, când voi ajunge şi eu să văd faţa Domnului meu? Oare mă voi învrednici eu, pierdutul, să privesc pe Domnul meu? Vai, vai, Nifone! În foc vei merge, ticălosule, pentru faptele tale cele rele! Cerul te va învinui înaintea lui Dumnezeu, pentru că l-ai întinat cu privirea ta. Dar şi pământul, ticălosule, te va osândi pentru că l-au întinat cu spurcatele tale picioare. Văzduhul te numeşte gunoi, nelegiuitule, dar şi pentru oameni eşti povară, murdărindu-i cu umbletul printre ei, spurcatule. Pietrele şi ţărână pământului vor striga împotriva ta, stricatule, pentru că le-ai murdărit şi netrebnicit. Şi pe cine n-ai murdărit? Toate cele văzute şi nevăzute te socotesc netrebnic. De aceea te vei face cenuşă în focul iadului”!

Astfel, tânguindu-se de toate acestea, se rugă cu umilinţă lui Dumnezeu să-i ierte păcatele şi să-l izbăvească de focul cel veşnic, tamându-se şi tremurând de groaza morţii. Şi zicând moarte, înţelegea, despărţirea de

Dumnezeu. Iar dacă un aşa de mare luminator se temea să nu piară şi să cadă din harul lui Dumnezeu, oare noi nemernicii, care nu avem un bine, ce trebuie să facem?

SPRE APUS

Cuviosul Nifon a presimţit că i se apropie sfârşitul. Într-o zi, după ce a dat drumul clericilor de la biserică, l-am văzut foarte mâhnit şi îngândurat. Stătea ca o vrabie, afundat într-o ciudată singurătate. Foarte mirat de acest lucru, l-am întrebat cu blândeţe de ce este aşa de schimbat. Uneori privirea îi era veselă, alteori se întunecă adânc; uneori zâmbea, alteori se întristă, ca şi cum făcea sfat cu sine însuşi. L-am rugat stăruitor, sărutându-i mâna, să-mi spună ce se petrece.

— Uite, fiule, a zis el în sfârşit, părintele tău, pe care tu îl iubeşti mult, în curând te va părăsi trupeşte.

Inima a început să-mi bată tare.

— Nu, părintele meu, să nu părăseşti pe fiul tău, l-am rugat eu. Ştii că, de când te-am văzut prima dată, nu te-am părăsit niciodată, dorind ca împreună cu tine să aflu şi cu milă în ziua judecăţii.

— Nu te teme, fiule, m-a încurajat el. Dacă aflu trecere înaintea lui Hristos, să ştii ca degrabă că voi aduce şi pe tine unde mă găsesc eu. Dar dacă nu aflu îndrăzneală... Străduieşte-te atunci, fiul meu, din toate puterile, ca să izbăveşti din foc pe părintele tău, astfel că şi tu să vastigi mântuirea.

— Părinte, spune-mi te rog, cum ai înţeles că ţi se apropie sfârşitul?

— Nu-ţi voi ascunde, iubitul meu fiu. Acum câteva zile, după ce mi-am terminat rugăciunea de la ceasul şase, eram puţin obosit şi m-am întins, ca să mă odihnesc câteva clipe. Deodată am fost cuprins de o sfântă răpire. Mă vedeam că am intrat într-un mare şi sfânt palat. Se vedeau tronuri de foc, care revărsau scântei dumnezeieşti. Prin împrejur se vedeau steme împărăteşti şi slava Domnului cu raze strălucitoare. Miresme felurite şi minunate se revărsau pretutindeni, veselind puterile cereşti. Mii de mii stăteau înainte şi milioane de milioane îi slujeau.

„Mihaile, Mihaile, am auzit atunci un glas lin venind de la tron, arata iubitului meu locul odihnei sale!”

Şi îndată un stâlp de foc, mare şi înfricoşat, m-a luat şi m-a dus într-un loc, unde erau nenumărate palate minunate. Stâlpul care mă conducea la acestea era înalt, frumos şi împodobit. Deodată s-a deschis o lumină negrăită şi cu miresme îmbătătoare m-a întâmpinat. O mulţime de tineri îmbrăcaţi în alb ne-au înconjurat, zicându-mi să vin cât mai repede.

— Stăpâne Mihaile – ziceau către conducătorul meu –, când ne vei da pe iubitul nostru Nifon?

— Voia Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh este să vi-l dăruiască după trei zile!

Aceia, îndată au început să salte şi să se bucure în Duhul Sfânt. Mai mult, unii au început să facă cereşti pregătiri.

— Negrăită iubire de oameni a Aceluia te-a miluit, mi-a zis atunci conducătorul meu. Aici ţi s-a rânduit odihna ta.

Nespus de mult m-a încântat bucuria acelui palat când am intrat înăuntru. După aceasta, urmă un altul şi un altul şi, tot aşa, nenumărate palate frumoase, pe care le-am văzut şi m-am minunat; tronuri luminoase care îţi răpeau mintea, grădini de flori, înflorite veşnic, amfore mari de aur pline de parfumuri dumnezeieşti, coroane multicolore şi strălucitoare. Dar ce spun eu, fiule? Erau aşa de mari şi de multe acele frumuseţi dumnezeieşti, că depăşeşte orice minte şi orice închipuire.

După puţin timp, Arhanghelul mi-a zis iarăşi:

„Pe acestea ţi le-a dăruit Hristos, pentru că L-ai iubit pe El şi pe noi. Iată şi acum tron, veşminte că lumina şi „paturi fericite”, pentru că toată viaţa ţi-ai petrecut-o culcându-te aspru, pe pământul gol. Ochii tăi vor vedea semne şi minuni necuprinse de minte de înţelepţi şi filosofi. Vezi? Sălăşluire de odihnă şi prăznuiri nenumărate; toate ţi le-a pregătit cu însăşi mâna să preabunul Dumnezeu”.

Într-adevăr, m-am uitat cu atenţie şi am rămas uimit.

Într-o singură încăpere se putea afla toată fericirea. Din una parcă te duceai în alta şi iarăşi bucuria tuturor se concentra în fiecare. Pentru că nu erau zidite din materiale, din pietre şi din lemn şi alte materiale frumoase. Materialul lor era nor dumnezeiesc şi Duhul Sfânt. Aşa cum soarele, când se pleacă spre apus îşi trimite razele sale luminoase ca nişte raze de foc, aşa erau şi camarile acelea, pline cu tot felul de roade duhovniceşti, pe care, văzându-le nu te mai saturai.

Şi pe când, fiule, fiind încă sub conducerea Arhanghelului, mă gândeam la toate acestea, m-am trezit. Deci, fără amânare, în trei zile merg la Hristos. Şi apoi, după puţin, voi veni eu însumi să te iau şi pe tine, ca să fim împreună. Nu plânge că ne vom despărţi; mai degrabă, bucură-te şi te veseleşte!

Acestea mi-a grăit şi a tăcut.

În scurt, vestea s-a răspândit în toată eparhia lui. Tânguire şi plângere nemângâiată se auzea peste tot. Dar Cuviosul îi mângâia pe toţi cu povăţuirile sale. Ba îi îndemna să se bucure şi să se veselească, deoarece, zicea: „cu cât mă voi găsi mai aproape de Dumnezeu, Îl voi ruga mai cu căldură pentru mântuirea voastră, dacă, desigur, veţi umbla în dreapta credinţă în care v-am învăţat”.

Prin dumnezeiască descoperire a fost înştiinţat şi marele Atanasie, despre sfârşitul Cuviosului şi a venit la el cu mulţi fraţi. Fericitul Alexandru adormise deja intru Domnul şi Atanasie îi urmase la tron.

Cum au ajuns, s-au îmbrăţişat cu sărutare sfântă şi Cuviosul a zis către arhiepiscop:

— De ce, Părinte, aţi făcut atâta osteneală pentru mine?

— Am venit, Preasfinţite, ca să vă urez drum bun. Mâine veţi călători spre Ierusalimul cel de sus! Vă rog dar, cu căldură, să mă pomeniţi şi pe mine în ceasul când vă veţi închina lui Dumnezeu şi Tatăl şi arhanghelilor Lui.

— Şi tu, fiul meu, l-a rugat Cuviosul, când vei săvârşi Sfânta Liturghie, să nu uiţi să pomeneşti la Sfintele Taine şi numele păcătosului şi nemernicului Nifon şi să faci

proscomidie totdeauna şi pentru mine către Dumnezeu, deoarece este mare binefacere pentru cel mort să fie pomenit la Sfântul jertfelnic. Cine, deci, va face acestea după moartea mea, cu credinţa adevărată pentru iertarea păcatelor mele, când îi va sosi sfârşitul îl va cerceta ajutorul lui Dumnezeu. Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt îi va ierta mulţimea greşelilor lui şi îl va chema întru împărăţia cerurilor. Pentru că nu-l voi uita intru odihna mea până ce nu-l voi aduce lângă mine; adică, unde sunt eu, să fie şi acela.

După aceste cuvinte a tăcut. În noaptea aceea a început să se roage îndelung.

ADU-ŢI AMINTE DOAMNE…

Stăpâne Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeul meu, pleacă urechea Ta şi mă auzi pe mine robul Tău, care necontenit iubesc numele Tău! Primeşte-mă pe mine, care vorbesc stăpânirii, puterii şi tăriei Tale! Îţi cer, Te rog şi implor bunătatea Ta! Vino, Iisuse, Lumina cea din Lumină, acum la apusul vieţii mele! Coboară, Sfinte, ca să iei sufletul meu! Miluieşte-mă, Iubitorule de bine şi vino la mine, în lumină, frumuseţe şi bucurie! Tu eşti Cel ce mi-ai făgăduit: „Voi veni Eu însumi ca să primesc duhul tău în pace”. Să nu împiedice dar, păcatele mele, făgăduinţa Ta cea adevărată! Să nu-ţi întorci de la mine faţă Ta! Adu-ţi aminte că Tu m-ai scos din puterea balaurului! Eram pierdut în nesăţiosul lui pântece şi Tu mi-ai dăruit viaţa; înviindu-mă, m-ai luminat; luminându-mă, m-ai sfinţit; sfinţindu-mă, m-ai strălucit şi strălucindu-mă, m-ai îndumnezeit.

Adu-ţi aminte, Doamne, că în toate zilele vieţii mele n-am încetat rugându-Te să nu Te întorci de către mine, ci să vii în calea robului Tău!

Adu-ţi aminte, Doamne, că nici pe tata, nici pe mama n-am iubit mai mult decât pe Tine!

Adu-ţi aminte, Doamne, că pentru numele Tău „m-am smerit foarte”; ci, să nu mă ruşinezi, pentru că de multe ori mi-ai zis: „Nu mă uit la veghea ta şi la setea ta, ci te iubesc pentru adânca ta smerenie”. Oare am făcut eu însumi ceva

bun? Pe toate acestea harul Tău le-a lucrat!

Adu-ţi aminte, Doamne, şi de cei ce mă pomenesc pe mine, robul Tău, şi trimite pe Duhul Sfânt în inimile lor! Dă-le lor îndreptare, virtute şi nepomenire de rău, zdrobeşte sub picioarele lor pe vicleanul balaur!

În mâinile Tale încredinţez această turmă pe care mi-a încredinţat-o dreapta Ta! Păzeşte pe cel ce crede în numele Tău! Păzeşte-l, Preaînalte, cu atotputernică mâna Ta; păzeşte-l nevătămat până la sfârşitul lumii!

Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, iarăşi Te rog, adu-ţi aminte, Doamne, de cei ce călătoresc pe uscat şi pe mare, de bolnavi, de cei osteniţi şi de cei robiţi; ajută-i şi-l mântuieşte pe ei!

Adu-ţi aminte, Doamne, de văduve şi de orfani, de străini, de prozeliţi, de cei înstrăinaţi, de săraci, de cei flămânzi şi însetaţi, pentru dumnezeiască şi bogată mila Ta!

Adu-ţi aminte, Doamne, de cei întemniţaţi, de cei legaţi, de cei ce se afla în nevoi, de cei ce suspină şi se tânguiesc, de cei ce flamazesc! Să-i înconjure mila Ta cea mare, Preamilostive.

Adu-ţi aminte, Doamne, de cei bolnavi sufleteşte şi de cei răniţi de vicleană săgeata a păcatului!

Adu-ţi aminte, Doamne, de cei înstrăinaţi şi încercaţi şi de toţi cei ce se chinuiesc de amare dureri! Picură în inima lor bucuria Duhului Tău cel Sfânt, ca să slăvească bunătatea Ta!

Ştiu că faci acestea Doamne, mai ales cu cei ce rabda fără murmur osteneală şi durerea, sila, nevoia, supărarea, fie că s-au produs cu voia lor, fie că fără de voie se afla în ele.

Adu-ţi aminte, Doamne, de episcopi, de preoţi, de diaconi şi îndeobşte, de toţi clericii! Cu rugăciunile lor, Iubitorule de oameni, iartă şi mulţimea greşelilor mele.

Adu-ţi aminte, Doamne, de cei ce se nevoiesc în pustii, în munţi, în peşteri şi în găurile pământului şi îndeobşte de toţi cuvioşii monahi, care poartă sfânta schima. Cu rugăciunile lor, vino la plecarea robului Tău!

Adu-ţi aminte, Doamne, de împăraţii şi de domnitorii creştini! Odihneşte şi pe toţi care au plecat din această viaţă cu credinţa şi nădejde în Tine! Uşurează şi povara nefericiţilor necreştini!

Primeşte, Stăpâne, rugăciunea robului Tău la jertfelnicul cel înţelegător şi mai presus de ceruri al Ierusalimului celui de sus!

Tu, Cuvântule al lui Dumnezeu, Care eşti cu totul în Tatăl, Tu, Care ţii toate şi prin care toată făptura din nimic a venit la fiinţă; Tu, Care te-ai născut mai înainte de toţi vecii, Care ai în Tine întreg pe Tatăl şi peste care Duhul Sfânt *care din Tatăl purcede*, se odihneşte; Tu, Care ai făcut cetele îngerilor, firea apelor, lumina şi întunericul, soarele, lună şi stelele cerului, cele mai presus de ceruri, cele de pe pământ şi cele de sub pământ; Tu care pe toate le ţii în palma Ta. Ci cine, Doamne, nu tremura înaintea Ta, afară numai dacă este cu totul robit de patimi, ca mine, groapa mirosului greu. Tu, Care ai creat duhurile din nimic şi tot aşa şi materia, „Care câte ai voit ai făcut în cer şi pe pământ, în mari şi în toate adâncurile”, Tu, Atotţiitorule, primeşte rugăciunea mea ca să mă odihnesc şi să adorm în pace, că Tu, Doamne, „Intru nădejde m-ai aşezat”.

VIZITATORII CEREŞTI

Cu acestea şi cu mult mai multe cuvinte, s-a rugat continuu. Peste puţin a tăcut. Atunci, Îngerul Domnului i-a zis:

— Bucură-te, bucură-te, Cel ce ţi-a făgăduit este nemincinos; va veni deci la tine. Iar Sfântul s-a bucurat nespus, auzind aceste velesitoare cuvinte.

Într-o întristare liniştitoare a sunat clopotul. Toţi au mers la biserică. Sfântul ardea de febră. Deodată mi-a zis:

— Întinde pe pământ rogojină, fiule. I-am împlinit dorinţa şi apoi l-am întins pe ea, în timp ce el şoptea ceva.

Îndată ce s-a luminat de ziuă, s-au adunat toţi clericii în frunte cu Atanasie, precum şi mult popor din oraş. Erau adânc întristaţi pentru starea Cuviosului. Febra îl doborâse.

— Oare, Părinte, boala foloseşte la ceva pe om? a

întrebat patriarhul.

— Da, Stăpâne. Aşa cum aurul topindu-se, leapădă rugină, aşa şi omul se curăţa de păcatele sale, dacă, îmbolnăvindu-se, mulţumeşte lui Dumnezeu. Zicând acest cuvânt, a lăcrimat şi a zâmbit. Deodată, faţa lui s-a luminat ca soarele, încât s-au spăimântat toţi, iar el a şoptit:

— Bine aţi venit, luminătorii lumii, purtătorilor de Dumnezeu Apostoli!

Din nou i-a strălucit fata.

— Bucuraţi-vă, mucenici ai Domnului, care aţi binevoit a veni la un bătrân păcătos!

Atunci chipul lui a strălucit mai tare, încât toţi s-au înfricoşat, iar el vorbea singur:

— Vă mulţumesc cinstiţilor proroci că aţi venit la un ticălos, care a putrezit în păcate!

În acea clipă şi Atanasie cel mare, transfigurat, a văzut pe sfinţii care sărutau pe Cuvios unul câte unul.

Apoi, după câteva clipe, a fulgerat mult mai puternic faţă Cuviosului Nifon şi îl auzeau şoptind cu zâmbet pe buze:

— Bucuraţi-vă în Domnul, ierarhii lui Hristos, cuvioşilor şi frepţilor!

A tăcut. Apoi îndată, plin de o negrăită bucurie, a zis cu putere:

— Bucură-te cea plină de dar, luminatoarea şi sprijinitoarea mea! Bucură-te, Născătoare de Dumnezeu! De-a pururi pomenesc binefacerile tale!

S-a liniştit iarăşi puţin, şi apoi a zis.

— Dumnezeieştii mei ocrotitori, vă binecuvântează sufletul smeritului şi păcătosului Nifon! Şi a încetat a mai vorbit.

N-a trecut mult timp şi o negrăită mireasma s-a revărsat peste tot. Şi deodată, faţa lui a strălucit foarte tare, ca un fulger înfricoşat. De frică, toţi au ieşit afară. Îi cuprinsese spaima de acea dumnezeiască strălucire. Împreună cu mireasma, s-a auzit un glas preafrumos şi plin de duh:

— Vino la Mine, suflete care ai purtat smerenia Mea!

Eu sunt Hristosul tău, Care cu atâta dor îl chemai: „O, Hristosul meu! O, Hristosul meu!” Vino, deci la Mine!

La auzirea stăpânescului glas, toţi s-au cutremurat de frică. Iar Cuviosul şi-a întins mâinile rostind aceste mari cuvinte:

— În mâinile Tale, Stăpâne, îmi dau duhul meu! Tu eşti Hristosul meu, Fiul lui Dumnezeu Celui viu!… Şi îndată şi-a dat duhul.

O, ce s-a întâmplat atunci! Au început toţi să se tânguiască cu amar de pierderea învăţătorului şi să plângă. Patriarhul, însă, i-a rugat, că mai degrabă, să mulţumească şi să slăvească pe Dumnezeu, Care i-a învrednicit să aibă în oraşul lor un aşa de mare ales şi sfânt vas al său.

După ce a trecut tânguirea de la început, poporul, din evlavie, voia să ia haina pe care o purtase Cuviosul. Însă marele Atanasie nu i-a lăsat. Şi după ce au făcut slujba înmormântării, l-au îngropat precum îi rugase, în marea biserica a Sfinţilor Apostoli.

De atunci, aici se fac multe vindecări de boli cu harul lui Dumnezeu şi cu rugăciunile Cuviosului. Nenumărate boli incurabile a vindecat Hristos, slăvind pe robul său, Nifon. Nu le-am scris pe toate, căci ar fi trebuit o carte uriaşă. De altfel şi povestirea sfântă şi de suflet folositoare de până acum a fost ca o mare întinsă pe care cu anevoie am plutit, din pricina neputinţei. Însă, toate câte ar fi de folos cititorilor creştini, am socotit că nu e bine să le dau uitării. Astfel, cu rugăciunea şi povăţuirea Cuviosului, am trecut marea cea mare, eu nemernicul Petru, monah şi preot. Dar am suferit mult de la diavoli. De multe ori au năvălit asupră-mi cu sălbăticie şi silnicie, pentru că necontenit urăsc pe robii lui Dumnezeu. Au ajuns până să spună făţiş, când am terminat această viaţă a Cuviosului:

— Ah, ce cui ne-a înfipt în inimă, ucenicul acelui încăpăţânat! Nu ne-a costat aşa de mult relele pe care nu le-a făcut acela când trăia, pe cât alcătuirea vieţii lui. Fie! Ne va nimici cu totul! Să ne aruncăm dar, asupra vicleanului sau ucenic şi să ştergem de pe pământ

pomenirea lui!

Dar abia au luat această hotărâre şi diavolul, care era gata să mă omoare, a strigat plângere cu durere:

— Ah, de trei ori ticălosul Nifon, a venit şi aici, să mă ciomăgească cu rugăciunea lui!

Dar şi ceilalţi, cum au auzit acestea, s-au făcut nevăzuţi.

Adormirea Cuviosului Nifon a fost la 23 decembrie. Dumnezeu să dăruiască mila Sa celui ce citeşte sau transcrie această carte şi să-i ierte păcatele în ziua Judecăţii, cu harul şi cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, prin care şi cu care, se cuvine slava Tatălui, împreună şi Sfântului şi de viaţă Făcătorului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. A în i n!